

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

حوزه: معاونت بیمه‌ای

موضوع: ضوابط و مقررات اجرایی موضوع مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی
(جایگزین مجموعه بخشنامه‌های ۱۴ جدید در آمد)

معاونین محترم ایدیران گل مستقل ستادی
مدیران گل تأمین اجتماعی استان
مدیران دمان تأمین اجتماعی استان

مقدمه :

در اجرای سیاست‌های راهبردی و کلان سازمان در خصوص تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره و در راستای رعایت اصل قانون مداری، وحدت رویه، ابهام زدایی و شفاف‌سازی مقررات و جلوگیری از تعدد بخشنامه‌ها، لغو و حذف دستورالعمل‌های تکراری، مشابه و اطلاع شرکای اجتماعی سازمان از حقوق و تکالیف مقرر که رضایتمندی واگذارندگان کار، کارفرمایان و بیمه‌شدگان را به دنبال دارد، همچنین لزوم تجمیع بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه، بدین‌وسیله بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مقاطعه‌کاری موجود با توجه به قوانین و مقررات و تصویب‌نامه‌های شورای عالی تأمین اجتماعی و دادنامه‌های هیات عمومی و تخصصی دیوان عدالت اداری مورد بازنگری قرار گرفته و جایگزین بخشنامه‌های ۱۴ الی ۱۴/۱۳ و سایر دستورالعمل‌ها و مکاتبات مغایر با این بخشنامه می‌گردد.

فصل اول: قوانین و مقررات اجرایی.

فصل دوم: تشکیل پرونده و دریافت صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان.

فصل سوم: قراردادهای مقاطعه‌کاری مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی (تملك داریی های سرمایه ای دولت).

فصل چهارم: قراردادهای مقاطعه‌کاری غیر عمرانی.

فصل پنجم: مفاد حساب ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی.

فصل ششم: تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار، مقاطعه کاران و سازمان تأمین اجتماعی.

فصل هفتم: سایر موارد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

فصل اول: قوانین و مقررات اجرایی

اهمیت برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر حوادث و بیماری‌ها، بیکاری، از کار افتادگی، بازنشستگی، مرگ و... موضوعی است مسلم و پذیرفته شده که مطابق اصل بیست و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف به فراهم کردن زمینه برخورداری از این حق برای یکایک افراد کشور شده است و سازمان تأمین اجتماعی بر اساس قانون مصوب تیرماه سال ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی، رسالت مدیریت منابع و مصارف امور بیمه‌ای افراد مشمول، حفظ و به کارگیری منابع در اختیار و ارایه خدمات و ایفای تعهدات قانونی را بر عهده دارد و پیشینه تاریخی قوانین مربوط به بیمه تأمین اجتماعی بیانگر نگرش خاص قانون‌گذار به حمایت از نیروهای کار شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری و احقاق حقوق و تحت پوشش درآوردن این گروه بیمه‌شدگان دارد و به شرح ذیل ضمن تأکید بر انجام حمایت‌های قانونی از قاعده فوق پیروی نموده است.

۱- قوانین و مقررات اجرایی

قوانین

- ۱- مواد (۲)، (۴)، (۵)، (۲۸)، (۳۰)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۸)، (۳۹)، (۴۱) و (۴۷) قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه سال ۱۳۵۴ و تبصره‌های الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ و ۱۳۹۴/۲/۱ به ماده (۳۸) قانون.
- ۲- تبصره یک ماده (۱) و تبصره دو ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ مجلس شورای ملی.
- ۳- قوانین بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۶/۵/۶ و ۱۳۶۹/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی.
- ۴- ماده (۱۳) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۵- بند (ب) ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲.
- ۶- ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲.
- ۷- قانون الحاق یک تبصره به لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

- ۸- قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تامین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوطه اقدام نمی‌کنند و اصلاحات بعدی.
- ۹- قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ و قانون اصلاح قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۸۷/۵/۶ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۰- ماده (۷۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۱- بند (ج) ماده (۱۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۶/۵/۷ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۲- ماده (۲) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۳- تبصره (۲) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۴- ماده (۱۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۵- ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۶- قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵

آیین‌نامه‌ها

- ۱۷- آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان و اصلاحی‌های بعدی.
- ۱۸- آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی.
- ۱۹- آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۸ هیات وزیران.
- ۲۰- آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین بیمه‌بیکاری مصوب مجلس شورای اسلامی.
- ۲۱- آیین‌نامه نرخ و مآخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقوله نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار.
- ۲۲- آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸.
- ۲۳- آیین‌نامه‌های اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ هیات وزیران.
- ۲۴- آیین‌نامه اجرایی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و نگهداری آن‌ها موضوع ماده (۹۵) قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ مجلس شورای اسلامی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

مصوبات

- ۲۵- مصوبه شماره ۱۲۹ مورخ ۱۳۶۳/۱۲/۰۸ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۶- مصوبه شماره ۱۴۳ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۰۶ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۷- مصوبه مورخ ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران.
- ۲۸- مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۰۵/۱۸ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۹- مصوبه شماره ۲۳۸ مورخ ۱۳۶۹/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۰- مصوبه شماره ۲۴۰ مورخ ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۱- مصوبه شماره ۲۸۸ مورخ ۱۳۷۷/۰۴/۰۶ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۲- مصوبه شماره ۱۰۰۰/۹۳۴۳ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۳ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۳- مصوبه شماره ۲۰۰/۱۲۰۶۸ مورخ ۱۳۸۴/۰۷/۱۰ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.
- ۳۴- بند ۵ مصوبه شماره ۳۵۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۵- بند ۴ مصوبه ۷۷ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه.
- ۳۶- بند ۱۱ مصوبه ۸۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۹ هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه.
- ۳۷- مصوبه شماره ۹۴۱۴۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۷ هیات وزیران.
- ۳۸- بند ۸ جلسه شماره ۱۱۱۷ مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۲ هیات مدیره سازمان تأمین اجتماعی.
- ۳۹- بند ۱ جلسه شماره ۱۸۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۳ هیات مدیره سازمان تأمین اجتماعی.

۲- دادنامه‌ها

- ۴۰- دادنامه شماره ۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۰۵/۲۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۱- دادنامه شماره ۸۴/۹ مورخ ۱۳۸۴/۰۱/۱۴ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۲- دادنامه شماره ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۵/۰۹/۱۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۳- دادنامه شماره ۳۶۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۸/۳۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۴- دادنامه شماره ۴۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۹/۲۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۵- دادنامه شماره ۱۸۱۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۶- دادنامه شماره ۱۸۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۳ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۷- دادنامه شماره ۲۱۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۹ هیات تخصصی کار، بیمه و تأمین اجتماعی دیوان عدالت اداری.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

- ۴۸- دادنامه شماره ۱۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۱/۲۹ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۴۹- دادنامه شماره ۴۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۳۱ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۰- دادنامه شماره ۱۰۳۰۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۸ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۱- دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۲۷ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۵۲- دادنامه شماره ۱۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۹ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۳- دادنامه شماره ۱۰۷۲۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۲ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.

فصل دوم: تشکیل پرونده مطالباتی و دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان

مطابق ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۰۴/۰۳ در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌شود، کارفرمایان مکلف می‌باشند مقاطعه‌کاران را متعهد نمایند که کارکنان خود و کارکنان مقاطعه‌کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نمایند و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون بپردازند و جهت تضمین انجام این تعهد، کارفرمایان مکلف می‌باشند پرداخت پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط مقاطعه‌کار را موکول به صدور مفاصاحساب از سوی سازمان نمایند؛ لذا انجام تکالیف و تعهدات قانونی سه جانبه بر عهده سازمان، واگذارندگان کار و مقاطعه‌کاران مستلزم ارائه یک نسخه از قرارداد منعقد شده یا اسناد و مدارک واگذاری عملیات مقاطعه از سوی هر یک از طرفین پیمان و تشکیل پرونده مطالباتی نزد واحدهای اجرایی سازمان تامین اجتماعی می‌باشد.

در دوره اجرای قرارداد، مقاطعه‌کاران موظف به ارایه صورت مزد و حقوق کارکنان و پرداخت حق بیمه مقرر و ارسال قراردادهای منعقد شده با مقاطعه‌کاران فرعی و سایر تکالیف مقرر طبق ضوابط و مقررات قانونی بوده و واگذارندگان کار نیز مکلف می‌باشند ضمن انجام تکالیف تصریح شده در قانون نسبت به ارسال متمم‌ها و الحاقیه‌های صادره، اعلام اصلاحات و تغییرات قرارداد اقدام، و در خاتمه عملیات پیمان، با اعلام اطلاعات مبنای محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد به همراه صورت حساب‌ها و صورت وضعیت‌های قطعی تایید شده به سازمان تامین اجتماعی، درخواست مفاصاحساب نمایند؛ بدیهی است مطابق قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۲۶ و آیین نامه اجرایی آن، در صورت عدم ارائه مفاصاحساب مقاطعه‌کار ظرف یک سال از تاریخ فسخ، خاتمه یا تعلیق قرارداد، واگذارندگان کار مکلف می‌باشند نسبت به اعلام اطلاعات مبنای محاسبه و میزان پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به واحد اجرایی مربوطه اقدام نموده و سازمان نیز موظف می‌باشد با کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار و

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

مقاطععه کاران نسبت به مطالبه و وصول حق بیمه متعلقه و صدور مفاصاحساب اقدام نماید، لذا با توجه به اهمیت موضوع، فرآیند تخصیص شماره کارگاهی و تشکیل پرونده مطالباتی به شرح ذیل می‌باشد:

- دریافت قراردادهای مقاطعه کاری و تشکیل پرونده مطالباتی.
- احراز هویت کارفرما و بررسی اصالت قرارداد.
- تخصیص کد متمرکز پیمان.
- دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان.

۳) دریافت قرارداد مقاطعه کاری و تشکیل پرونده مطالباتی

واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند با توجه به ضرورت کنترل و نظارت اثربخش سازمان بر انجام تعهدات و تکالیف مقرر در قانون تأمین اجتماعی توسط مقاطعه کاران و در اجرای ماده (۷) آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق موضوع ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب مورخ ۱۳۵۴/۱۲/۱۹ شورای عالی تأمین اجتماعی به شرح ذیل اقدام نمایند:

۱-۳- واحدهای اجرایی می‌بایست نسبت به دریافت نسخه کامل قرارداد به همراه ضمایم، پیوست‌ها، اسناد و مدارک مربوطه (اعم از اینکه قرارداد به صورت حضوری دریافت و یا غیر حضوری بارگذاری گردد) اقدام نمایند. در ضمن قراردادهایی که به زبانی غیر از زبان فارسی تنظیم گردیده، اخذ ترجمه رسمی اسناد قرارداد الزامی می‌باشد.

۲-۳- در خصوص قراردادهای محرمانه چنانچه مقاطعه کار با ارائه گواهی واگذارنده کار و در دوره اجرای عملیات پیمان درخواست تشکیل پرونده و ارسال صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات را ارائه نماید، لازم است پس از بررسی و احراز اصالت و محرمانگی قرارداد از طریق اداره حراست اداره کل استان، واحدهای اجرایی نسبت به تخصیص کد کارگاهی اقدام نمایند.

۳-۳- واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند صرفاً نسبت به تشکیل پرونده مطالباتی جهت قراردادهای مقاطعه کاری که محل اجرای عملیات در حوزه عملکرد همان واحد واقع گردیده است اقدام نمایند.

۴-۳- چنانچه محل اجرای قرارداد خارج از حوزه عملکرد شعبه باشد به استثناء قراردادهای حالت‌های خاص مندرج در این بخشنامه و یا تمرکزهای صادره از سوی اداره کل وصول حق بیمه و ادارات کل استان، قرارداد می‌بایست به شعبه محل اجرای پیمان ارسال و مراتب نیز به واگذارنده و مقاطعه کار اعلام گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۵-۳- مجوز تمرکز در یک شعبه، در ارتباط با قراردادهایی که محل اجرای آن در حوزه عملکرد یک استان پراکنده باشد توسط اداره کل مربوطه و قراردادهایی که محل اجرای آن در محدوده عملکرد چند استان باشد توسط اداره کل وصول حق بیمه صادر می‌گردد.

۶-۳- قراردادهای فرعی، در شعبه‌ای که جهت قرارداد اصلی تشکیل پرونده شده متمرکز می‌گردند و موارد خاص مندرج در این بخشنامه و یا مجوز خاص صادره از سوی اداره کل وصول حق بیمه یا ادارات کل استان از این قاعده کلی مستثنی می‌باشند.

۴) احراز هویت کارفرما و بررسی اصالت قرارداد

۱-۴- مشخصات طرفین قرارداد، موضوع، مبلغ، مدت و شرایط و تعهدات آنان جز ارکان اساسی کلیه قراردادها بوده و هر یک از ارکان قراردادها باید جامع و کامل باشد، لذا لازم است واحدهای اجرایی از انطباق کامل مشخصات مذکور از قبیل نام واگذارنده و مقاطعه کار شماره ثبت، شناسه ملی و دارنده حق امضای اشخاص حقوقی و شماره ملی و کد اقتصادی اشخاص حقیقی، مشخصات کامل و شناسنامه‌ای مقاطعه کاران حقیقی، نشانی کامل اقامتگاه و شماره تلفن طرفین در قرارداد منعقد و مطابقت آن با اساسنامه و آگهی‌های تاسیس و تغییرات اشخاص حقوقی اطمینان حاصل نمایند.

۲-۴- آدرس اشخاص حقوقی، نشانی مندرج در آگهی روزنامه رسمی و آخرین تغییرات شرکت به عنوان اقامتگاه قانونی می‌باشد.

تبصره: تغییر آدرس شرکت‌های تعاونی که در مجمع به تصویب رسیده است و در مرحله ثبت در روزنامه رسمی می‌باشد تا ثبت در روزنامه رسمی رونوشت مصوبه مجمع ملاک خواهد بود.

۳-۴- نشانی پیمانکار شخص حقیقی، آدرس نامبرده که در متن قرارداد ذکر شده است می‌باشد و چنانچه در قراردادی نشانی شخص حقیقی درج نگردیده باشد، هنگام اخذ قرارداد لازم است به صورت مکتوب آدرس دقیق مقاطعه کار را که به تأیید واگذارنده کار رسیده است اخذ نمایند.

۵) تخصیص شماره متمرکز پیمان

۱-۵- برای مقاطعه کاران حقوقی در شعبه محل استقرار اقامتگاه، شماره کارگاه اصلی اختصاص داده می‌شود و به هر یک از قراردادها نیز ردیف پیمان متصل به شماره اصلی تخصیص یافته و بلافاصله مراتب امر به مقاطعه کار و واگذارنده اعلام می‌گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۵- چنانچه دفتر مرکزی پیمانکار در محدوده سایر شعب باشد امکان جستجوی شماره کارگاه و کد شعبه برای سایر شعب فراهم گردیده است، ضمناً بعد از جستجوی شماره کارگاه از طریق گزینه پیمان، امکان ثبت اطلاعات قرارداد برای کاربر میسر می‌باشد.

۳-۵- در صورت عدم تخصیص شماره کارگاهی در محدوده سایر شعب جهت دفتر مرکزی، واحد اجرایی محل اجرای پیمان با شعبه ای که محدوده آدرس دفتر مرکزی است مکاتبه و درخواست بازرسی از آدرس دفتر مرکزی نموده و پس از انجام بازرسی و تخصیص کد کارگاهی، مراتب را به شعبه درخواست کننده اعلام می‌نمایند.

۴-۵- در صورتی که آدرس دفتر مرکزی مندرج در قرارداد با آدرس موجود در شعبه محل تشکیل دفتر مرکزی مقاطعه کار مغایرت داشته باشد، واحد اجرایی ضمن تخصیص ردیف پیمان و تشکیل پرونده جهت قرارداد، نسبت به اعلام مراتب به انضمام آگهی تغییرات آدرس به منظور انجام بازرسی و اصلاح نشانی به شعبه محل دفتر مرکزی اقدام نمایند.

۵-۵- واحدهای اجرایی مکلف به ثبت شماره کارگاهی واگذارندگان کار در ردیف پیمان می‌باشند در ضمن ثبت شماره کارگاهی و شناسه ملی سازمان سرپرست برای تخصیص شماره کارگاهی به واحدهای تابعه که فاقد شناسه ملی مستقل می‌باشند، الزامی است.

۶-۵- در خصوص مقاطعه کارانی که به صورت مشارکت (کنسرسیوم) عملیات اجرایی پیمان را به عهده می‌گیرند و همچنین قراردادهای مشارکت مدنی که صورت وضعیت‌ها به صورت مشترک ارایه و پرداخت می‌گردد نحوه تشکیل پرونده برابر بند (۱-۵) خواهد بود و در مورد مقاطعه کارانی که بدون ثبت مشارکت در اداره ثبت شرکتها اقدام به انعقاد قرارداد مشارکتی می‌نمایند و برابر مفاد قرارداد و تعهدات طرفین، صورت وضعیت‌ها به صورت مجزا تنظیم و پرداختی از طرف واگذارنده کار به صورت تفکیک و بر اساس صورت وضعیت کارکرد به حساب طرفین مشارکت واریز می‌گردد، ردیف پیمان به هریک از اعضاء مشارکت به صورت مجزا تخصیص و دریافت صورت مزد و حقوق و حق بیمه افراد شاغل در اجرای پیمان نیز به صورت تفکیک در شعبه محل اجرای پیمان صورت خواهد گرفت.

۶) دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان

۱-۶- طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری مشمول مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی برابر آیین‌نامه «طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان موضوع ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی» می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۶- دریافت صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری از تاریخ شروع عملیات اجرایی پیمان تا تاریخ اتمام عملیات اجرایی و خاتمه قرارداد با رعایت مهلت مقرر در ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و تبصره ذیل ماده (۶) آیین نامه مربوطه الزامی است.

۳-۶- در قراردادهای اجرایی تاریخ تنظیم صورت جلسه تحویل موقت، تاریخ خاتمه پیمان بوده و بدیهی است چنانچه حسب مفاد صورت جلسه تحویل موقت پیمان کار مکلف به رفع نقص گردیده باشد، تاریخ تنظیم صورت جلسه رفع نقص تاریخ خاتمه پیمان تلقی می گردد.

۴-۶- تعهدات طرفین قرارداد با امضاء و ابلاغ آن نافذ می گردد، لیکن در مواردی که واگذارندگان کار پیش از امضای قرارداد با ارسال مستندات برگزاری یا ترک تشریفات مناقصه و گواهی واگذارنده کار نسبت به اعلام تاریخ شروع عملیات موضوع قرارداد و اشتغال کارکنان اقدام نمایند، واحدهای اجرایی مکلف می باشند تا تاریخ ارائه قرارداد که نمی بایست مدت آن متجاوز از ۳ ماه باشد، نسبت به دریافت حق بیمه و صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات قبل از انعقاد و همچنین بعد از انعقاد قرارداد و ادامه دوره اجرای عملیات پیمان برابر مقررات اقدام نمایند.

در صورت درخواست دریافت صورت مزد و حقوق بیشتر از ۳ ماه در بند فوق، حداکثر تا دو ماه دیگر نیز با ارائه اسناد و مدارک و دلایل مثبت به تائید مدیر کل استان امکان پذیر می باشد.

فصل سوم: قراردادهای مقاطعه کاری مشمول ضوابط طرح های عمرانی (تملك دارایی های سرمایه ای دولت)

در اجرای مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تامین اجتماعی و به منظور کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات برعهده واگذارندگان کار و مقاطعه کاران، واحدهای اجرایی موظف می باشند نسبت به تشخیص و تعیین حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری به شرح آتی اقدام نمایند.

(۷) تعریف قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی

طبق مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تایید آیین نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح های عمرانی و مصوبات (۱۲۹)، (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تامین اجتماعی، قراردادهایی مشمول ضوابط طرح های عمرانی (تملك دارایی های سرمایه ای دولت) تلقی می گردند که توامان دارای دو شرط ذیل باشند:

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

الف) قراردادهای پیمان کاران براساس فهرس بهای پایه سازمان برنامه و بودجه و قراردادهای مهندسان مشاور طبق ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) مذکور منعقد شده باشند.

ب) تمام یا قسمتی از بودجه عملیات از محل اعتبارات طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت (اعتبارات عمرانی ملی، منطقه‌ای، استانی) تامین شده باشد.

توجه (۱): در اجرای ماده (۲۰) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب ۱۳۶۳/۱۲/۸، دستگاه‌های اجرایی مکلف می‌باشند بلافاصله یک نسخه از قراردادهای منعقد شده را منضم به موافقتنامه طرح با اعلام انعقاد قرارداد بر مبنای فهرس بهای پایه یا ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) و شماره طرح و ردیف بودجه به شعبه مربوطه ارسال نمایند.

توجه (۲): مطابق ماده (۲۲) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب ۱۳۶۳/۱۲/۸، قراردادهایی که پیمانکار یا مشاور آن شرکت خارجی باشد، از شمول ضوابط طرح‌های عمرانی خارج و تابع مقررات عام سازمان خواهند بود.

۸) انواع قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی

- قراردادهای پیمان کاران.
- قراردادهای مهندسان مشاور.

۹) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

در اجرای ماده (۳۸) قانون و مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تأیید مصوبات (۱۲۹) و (۱۴۳) شورای عالی تأمین اجتماعی، با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی پیمانکاران مقطوعاً به میزان ۶ درصد ناخالص کل کارکرد بعلاوه ۰/۶ درصد بعنوان حق بیمه بیکاری، جمعاً به میزان ۶/۶ درصد ناخالص کل کارکرد می‌باشد که ذیحسابی‌ها مکلف می‌باشند از هر صورت وضعیت پیمانکار معادل ۱/۶ درصد بابت حق بیمه کارکنان کسر و معادل ۵ درصد نیز بابت حق بیمه و بیمه بیکاری سهم کارفرما از محل اعتبار طرح برداشت نموده و مبالغ مذکور را مجموعاً به میزان ۶/۶ درصد بلافاصله به حساب سازمان واریز نمایند.

«بخشنامه تئقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۱۰) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی مهندسان مشاور (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

در اجرای ماده (۳۸) قانون و مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تایید مصوبات (۱۲۹) و (۱۴۳) شورای عالی تأمین اجتماعی با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی مهندسین مشاور طبق مصوبات (۱۲۹)، (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تأمین اجتماعی مقطوعاً به میزان ۱۴ درصد ناخالص کل کارکرد بعلاوه ۱/۶ درصد به‌عنوان حق بیمه‌بیکاری، جمعاً به میزان ۱۵/۶ درصد ناخالص کل کارکرد می‌باشد که ذیحسابی‌ها مکلف می‌باشند از هر صورت حساب مهندس مشاور معادل ۳/۶ درصد بابت حق بیمه کارکنان کسر و معادل ۱۲ درصد نیز بابت حق بیمه و بیمه بیکاری سهم کارفرما از محل اعتبار طرح برداشت نموده و مبالغ مذکور را مجموعاً به میزان ۱۵/۶ درصد بلافاصله به حساب سازمان واریز نمایند.

توجه: قراردادهای مشاوره‌ای مهندسان مشاور در شعبه مربوط به محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و مفاصاحساب هر قرارداد نیز به تفکیک از همان شعبه صادر می‌گردد.

۱۱) سایر مقررات قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

۱-۱- به موجب مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی کلیه قراردادهای مقاطعه‌کاری طرح‌های مربوط به سازمان صنایع دفاع، قراردادهای آستان قدس رضوی در رابطه با طرح توسعه حریم، قراردادهای تسطیح و آماده‌سازی اراضی وزارت مسکن و شهرسازی که اعتبار آن‌ها از محل فروش اراضی آماده به متقاضیان و اشخاص تأمین گردیده باشد، قراردادهای ساختمانی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تأمین اجتماعی با پیمانکاران که براساس فهرست بهای پایه و یا ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) منعقد شده باشد صرف‌نظر از محل اعتبار طرح‌های مذکور از نظر احتساب حق بیمه مشمول مصوبات شماره (۱۲۹) و (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تأمین اجتماعی خواهند بود.

۱-۲- واگذارندگان طرح‌های عمرانی مکلف می‌باشند همزمان با پرداخت هر صورت وضعیت پیمانکار یا صورت حساب مهندسان مشاور، حق بیمه سهم کارکنان شاغل در قرارداد را کسر و پس از برداشت حق بیمه سهم کارفرما از محل اعتبار طرح، مبالغ مذکور را مجموعاً و بلافاصله به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز نمایند.

توجه (۱): طبق بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ بخشنامه مذکور، در طرح‌ها و پروژه‌هایی که مشمول بخشنامه شماره ۱-۶۷۷۲-۵۴/۲۸۰۰ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می‌شوند، چنانچه دستگاه‌های اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تأیید صورت حساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

پیمانکاران نسبت به پرداخت آن‌ها اقدام ننمایند، باید بلافاصله نسبت به واریز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تأمین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیراین صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود، دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیرکرد پرداخت آن خواهد بود لیکن آن بخش از اقدامات مطالباتی شامل اعلام بدهی، رسیدگی به اعتراض پیمانکار وفق مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تأمین اجتماعی به طرفیت پیمانکار و اقدامات اجرایی ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی در این خصوص می‌بایست علیه واگذارنده کار انجام پذیرد. براین اساس انجام عملیات اجرایی ماده اخیرالذکر از مقاطعه‌کاران منتفی می‌باشد.

توجه (۲): ماده (۱۳) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ مقرر می‌دارد «کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسان مشاور و سازندگان می‌باشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق، جریمه‌های مربوط به آن را نیز پرداخت می‌کند.»

۳-۱۱- طبق مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تأمین اجتماعی در صورتی که مقاطعه‌کاران مجری قراردادهای مشمول طرح‌های عمرانی، بخشی از اجرای عملیات موضوع پیمان را طی قرارداد به مقاطعه‌کار فرعی واگذار نمایند، مشروط بر این که حق بیمه کلیه صورت وضعیت‌های تایید شده مقاطعه‌کار اصلی تا تاریخ درخواست مفصاحساب مقاطعه‌کار فرعی پرداخت شده باشد، وصول حق بیمه طبق ضریب بابت قرارداد مقاطعه‌کار فرعی منتفی می‌باشد، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند با وصول سایر بدهی‌ها از قبیل: لیست خارج دوره و جرائم، نسبت به صدور مفصاحساب حداکثر تا مبلغ مندرج در صورت وضعیت‌های تایید شده مقاطعه‌کار اصلی اقدام نمایند.

توجه (۱): با توجه به اینکه در اجرای مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تأمین اجتماعی، مفصاحساب پیمانکاران فرعی بدون مطالبه و وصول حق بیمه طبق ضریب صادر می‌گردد؛ به هنگام محاسبه و یا صدور مفصاحساب قرارداد اصلی، کارکرد پیمانکاران فرعی قابل کسر از کارکرد پیمانکار اصلی نبوده و محاسبه حق بیمه و یا صدور مفصاحساب قرارداد اصلی می‌بایست بر مبنای مبلغ ناخالص کل کارکرد انجام پذیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۴-۱۱- ذی‌حسابی دستگاه‌های اجرایی موظف می‌باشند اسناد پرداخت حق بیمه قراردادهای عمرانی مقاطعه‌کاران را با قید مشخصات مهندسان مشاور، پیمان و نام شعبه واقع در محل استقرار دفتر مرکزی و مشخصات مقاطعه‌کار، قرارداد و نام شعبه واقع در محل اجرای عملیات یا شعبه ای که به موجب مجوز خاص نسبت به تشکیل پرونده مطالباتی برای قرارداد منعقد اقدام نموده، به نزدیک‌ترین شعبه سازمان به محل استقرار ذی‌حسابی تحویل و رسید دریافت نمایند و شعب مذکور مکلف می‌باشند حق بیمه وصول شده برای سایر واحدها را با صدور اعلامیه بستانکار، حداکثر ظرف ۴۸ ساعت به شعبه مقصد ارسال نمایند.

۵-۱۱- چنانچه مبالغی مربوط به سایر واحدها سهوا در حساب وصولی‌های شعبه منظور و به دلیل خاتمه عملیات بیلان مالی، امکان صدور اعلامیه بستانکار فراهم نباشد، شعبه مبدا می‌بایست سوابق و تاییدیه وصول مبالغ اشاره شده را با اخذ گزارش موضوعی برگ پرداخت‌های وصول شده، به شعبه محل اجرای پروژه ارسال و حساب پرداختی‌های کارگاه در سیستم مکانیزه را صفر و شعبه مقصد نیز پس از اخذ تاییدیه، مبالغ وصولی را به حساب بستانکار منظور نماید.

۶-۱۱- طبق توافقات به عمل آمده با وزارتخانه‌های «امور اقتصادی و دارایی» و «راه و شهرسازی» حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی موضوع مصوبات ۱۲۹، ۱۴۳ و ۲۳۸ شورای عالی تامین اجتماعی به منظور دریافت صورت مزد و حقوق کارکنان، ارایه خدمات قانونی به بیمه شدگان و صدور مفاصاحساب به شرح بندهای آتی با اولویت پرداخت نقدی از طریق ارائه اسنادخزانه اسلامی صورت می‌گیرد و اداره کل امور مالی با همکاری ادارات کل وصول حق بیمه و استان ذیربط طبق تفویض اختیارات صورت گرفته موظف می‌باشند نسبت به صدور اعلامیه بستانکار معادل مبالغ مندرج در اسناد خزانه اسلامی اقدام نمایند.

۷-۱۱- در خصوص قراردادهای عمرانی حائز شرایط محاسبه، طبق بند (هـ) تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۹۵ کل کشور و بند (ت) ماده (۱) آیین نامه اجرایی شماره ۳۸۴۶۳ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲ و مصوبات بعدی هیات وزیران و بند «۲» جلسه شماره ۱۷۱۲ مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۴ هیات مدیره سازمان، اسناد خزانه اسلامی فاقد حفظ قدرت خرید، مشمول مطالبه جرائم پرداخت حق بیمه به میزان ۲ درصد ماهانه تا سررسید اسناد مذکور خواهد بود برابر تبصره «۲» ماده (۳) مصوبه شماره ۹۴۱۴۱ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۷ هیات وزیران و بند «۱» جلسه شماره ۱۸۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۴/۲۳ هیات مدیره سازمان، منحصرا اسناد دارای «حفظ قدرت خرید» از مطالبه جرائم تاخیر پرداخت حق بیمه مذکور معاف می‌باشند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

فصل چهارم: قراردادهای مقاطعه کاری غیر عمرانی

بخش اول: قراردادهای مصادیق ماده (۴۷) قانون تامین اجتماعی

در اجرای مواد (۳۸) و (۴۷) قانون تامین اجتماعی و به منظور نظارت بر حسن انجام تکالیف به عهده واگذارندگان کار و بررسی و کنترل تعهدات بر عهده مقاطعه کارانی که نسبت به انجام عملیات موضوع قرارداد در محل کارگاه ثابت با کارکنان شاغل در همان کارگاه اقدام می نمایند، واحدهای اجرایی موظف می باشند با توجه به ماهیت حقوقی مقاطعه کار با اعمال ماده (۴۷) قانون نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای این بخش به شرح ذیل و برابر مقررات اقدام نموده و با احراز شرایط مربوطه، مفصاحساب قرارداد را ظرف یک روز کاری صادر نمایند:

- قراردادهای مقاطعه کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت.
- قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات.
- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی.
- قراردادهای دانش بنیان.
- قراردادهای پیمانکاران مشمول نظام حمایتی خاص.
- قراردادهای منعقد شده با دفاتر پیشخوان خدمات دولت.
- قراردادهای مشاوره مدیریت.
- قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تامین اجتماعی.
- قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه.
- قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی.
- قراردادهای حسابرسی.
- قراردادهای شرکت‌های تامین سرمایه.
- قراردادهای شرکت‌های کارگزاری بورس.
- قراردادهای هواپیمایی و بالگردی.
- قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای.
- قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی مجاز فروش و خدمات پس از فروش.
- قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

- قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها.

- قراردادهای پورسانت فروش.

- قراردادهای موسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهای مجازی.

۱۲) مقررات مرتبط با قراردادهای مقاطعه‌کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

۱-۱۲- ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب مورخ ۱۳۹۴/۲/۱:

مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تامین اجتماعی باید مفاصاحساب این گونه قراردادهای پیمان را صادر کند.

۲-۱۲- برابر دادنامه‌های شماره ۱۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۹ و ۱۰۳۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۹/۲۸ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری؛ کارگاه ثابت کارگاهی است متعلق به پیمان‌کار که منحصراً به منظور اجرای عملیات موضوع پیمان تاسیس نگردیده، دارای ماهیت دائمی بوده به نحوی که در آن یک فعالیت اقتصادی به صورت مستمر با بهره‌گیری از نیروی انسانی و وسایل مادی برای ارائه خدمات به مراجعان انجام می‌شود و کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت؛ کارگاه ثابتی است که دارای مجوز فعالیت صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی از مراجع ذی صلاح بوده و پیمانکار با استفاده از امکانات موجود و افراد شاغل در همان کارگاه نسبت به اجرای عملیات موضوع قرارداد منعقد با واگذارندگان کار اقدام می‌نماید.

۳-۱۲- ماده (۱۱) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵: سازمان تامین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادها و پیمان‌های غیرعمرانی (غیرتملک‌دارایی سرمایه‌ای) پیمان‌کاران و یا پیمان‌کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان‌کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود را بر مبنای صورت‌مزد و حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام‌شده محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادها و پیمان‌ها عملیات اجرایی شامل ساخت توام با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاز)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و مطالبه حق بیمه بر اساس روش «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» در این قراردادها و پیمان‌ها ممنوع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

تبصره- در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادها و یا پیمان‌های صدر این ماده از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصرًا حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (برمبنای صورت مزد و حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روش‌های قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.

۱۳) نحوه شناسایی کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

چگونگی و نحوه شناسایی حق بیمه قراردادهای مورد اجرای پیمان کارانی که دارای کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت در ارتباط با موضوع پیمان بوده و عملیات قرارداد در کارگاه ثابت پیمانکار توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه انجام می‌گیرد به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۱۳- کارگاه‌هایی که به منظور اجرای عملیات پیمان تاسیس و تجهیز شده باشند و هم‌چنین محل‌های تحویلی کارفرما به پیمان کار و محل‌هایی که به پیمان کار به منظور ساخت تجهیزات یا قطعات و... صرفاً برای دوره زمانی اجرای موضوع عملیات به صورت موقت ایجاد و پس از خاتمه قرارداد برچیده، جمع‌آوری و تعطیل می‌گردد، حکم کارگاه ثابت را ندارند.

۲-۱۳- کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت می‌بایست از زمان انعقاد قرارداد دارای فعالیت مرتبط و منطبق با موضوع عملیات پیمان و پرونده کارگاهی فعال در واحد اجرایی سازمان باشند.

۳-۱۳- واگذارندگان کار مکلف می‌باشند قراردادهای مذکور را منضم به گواهی اجرای عملیات موضوع پیمان در محل کارگاه ثابت پیمانکار، بلافاصله به واحد اجرایی سازمان که کارگاه در حوزه عمل آن واقع است ارسال نمایند، این گونه قراردادهای در محل شعبه مربوط به کارگاه ثابت پیمان کار متمرکز و واحد اجرایی می‌بایست ضمن تخصیص ردیف پیمان متصل به شماره کارگاهی ثابت برای هر یک از قراردادهای منعقد و تشکیل پرونده پیمان کاری مجزا؛ مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون را صادر نمایند.

۴-۱۳- در قراردادهای غیرعمرانی (غیرتمک دارایی سرمایه‌ای) پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود چنانچه عملیات اجرایی شامل ساخت توام با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، حق بیمه متعلقه حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه خواهد شد. بدیهی است در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادها و یا پیمان‌های پیشگفت از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصرًا حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد حسب مورد وفق مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی محاسبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۱۴) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقوقی

۱-۱۴- درمورد اشخاص حقوقی که دفاتر و اسناد قانونی خود را بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تنظیم نموده‌اند می‌بایست حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق لیست و بازرسی انجام شده از دفاتر قانونی وصول و مفاصاحساب قراردادهای بدون اعمال ضریب صادر گردد.

۲-۱۴- واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند بازرسی از دفاتر قانونی این قبیل پیمانکاران را در اولویت قرار داده و چنانچه با توجه به امکانات و اولویت‌های تعیین شده امکان انجام بازرسی از دفاتر قانونی پیمانکار در مدت زمان محدود وجود نداشته و پیمانکار نیز در اخذ مفاصاحساب تعجیل داشته باشد، در این حالت در صورتی که پیمانکار لیست کارکنان خود را ارسال و طبق محتویات پرونده مطالباتی فاقد بدهی قطعی باشد به منظور مساعدت بیشتر در زمینه صدور مفاصاحساب قرارداد پیش از انجام بازرسی از دفاتر قانونی، با اخذ تعهد نامه در دوره قرارداد به شرح پیوست این بخشنامه که به امضاء مدیر عامل و یا صاحبان امضاء مجاز رسیده و ممهور به مهر شرکت باشد صدور مفاصاحساب قرارداد بلامانع خواهد بود.

۳-۱۴- در مواردی که پیمانکاران موضوع بند فوق طبق پرونده مطالباتی کارگاهی و دفتر مرکزی، دارای بدهی قطعی بوده و توانایی پرداخت آن را به صورت یکجا نداشته باشند، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی قطعی در دوره اجرای قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی را تقسیط نمایند با تکمیل فرم تعهدنامه پیوست این بخشنامه، صدور مفاصاحساب اینگونه قراردادهای بدون اعمال ضریب بلامانع می‌باشد.

۴-۱۴- در مواردی که پیمانکار فاقد دفاتر قانونی بوده و یا از ارائه دفاتر قانونی خودداری نماید، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد، برابر ماده (۴۱) قانون محاسبه و در صورت ارائه صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات از سوی پیمانکار در شماره کارگاهی و معرفی افراد شاغل در اجرای قرارداد از سوی واگذارنده کار، می‌بایست پس از کسر حق بیمه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی کارکنان مذکور در دوره اجرای قرارداد، مانده بدهی از پیمانکار مطالبه و وصول گردد.

۱۵) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقیقی

۱-۱۵- در مورد قراردادهای مورد اجرای اشخاص حقیقی که دارای پرونده کارگاهی نزد سازمان بوده و با گواهی واگذارنده کار و با توجه به ظرفیت کارگاه از قبیل تعداد نیروی انسانی، فضای کارگاه و... احراز گردد موضوع عملیات پیمان در کارگاه ثابت انجام پذیرفته است و پیمانکاران نیز نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه کارکنان وفق مقررات اقدام نموده و طبق پرونده مطالباتی کارگاهی نیز فاقد هرگونه بدهی باشد، صدور مفاصاحساب قرارداد آنها بلامانع خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۱۵- در مواردی که پیمانکار حقیقی طبق پرونده مطالباتی کارگاهی دارای بدهی قطعی بوده و تمکن پرداخت آنرا بصورت یکجا نداشته باشد، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی کارگاه در دوره قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی قطعی را تقسیط نماید، صدور مفاصا حساب قرارداد بلامانع می‌باشد.

۳-۱۵- در مواردی که پیمانکاران حقیقی بابت کارکنان خود نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و همچنین حق بیمه مربوطه اقدام ننموده و یا از محل کارگاه بازرسی کارگاهی صورت نگرفته باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده (۴۱) قانون محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۱۶) قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات

اشخاص حقوقی که برابر اساسنامه دارای فعالیت انفورماتیکی و دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط می‌باشند؛ چنانچه موضوع قرارداد آنان منطبق با یکی از موارد مندرج در پیوست این بخشنامه باشد و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان توسط کارکنان دفتر مرکزی مقاطعه کار انجام گردد، این گونه قراردادها در شعبه محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات طبق بند (۱۴) خواهد بود.

۱۷) قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۷- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که طبق بند (الف) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ فی مابین واگذارندگان کار و دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه، منعقد گردیده اند تابع ضوابط این بخش خواهد بود.

۲-۱۷- در مواردی که واحدهای اجرایی در خصوص قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی ابهام داشته باشند، می‌توانند حسب مورد مراتب را از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه استعلام نمایند.

۱۸) نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۸- در مواردی که قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی با دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه به عنوان مجری یا پیمانکار منعقد گردد صدور مفاصا حساب بر اساس بند (۱۴) بلامانع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۱۸- در قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که با یک یا چند نفر به صورت دسته جمعی (اشخاص حقیقی) به عنوان مجری منعقد می‌گردد و اسامی افراد مذکور در متن قرارداد به عنوان پیمانکار درج شده باشد و عملیات پیمان با تأیید واگذارنده کار منحصرأً توسط شخص یا اشخاص فوق انجام گیرد، واحد اجرایی مربوطه می‌بایست گواهی عدم شمول به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی را صادر نماید.

۳-۱۸- در مواردی که اشخاص فوق دارای مجوز تحقیقاتی و پژوهشی مربوطه نباشند یا از ارائه دفاتر و اسناد مالی خودداری نمایند، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده دوم مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی به ماخذ ۷ درصد محاسبه و مطالبه خواهد شد.

۴-۱۸- واحدهای اجرایی جهت بررسی و احراز اصالت مجوزهای صادره می‌بایست از طریق پایگاه رسمی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام و یا اصل مجوز با تصویر ارائه شده، توسط رییس امور وصول حق بیمه شعب تطبیق و در پرونده بایگانی گردد.

۱۹) قراردادهای دانش بنیان

شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان که از حمایت‌ها و تسهیلات قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی اختراعات برخوردار می‌باشند و در اجرای قانون یاد شده با انعقاد قراردادهای پیمانکاری در زمینه‌های دانش بنیان انجام فعالیت نموده و موضوع قراردادهای منعقد شده شرکتها و مؤسسات مزبور مورد تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قرار گرفته باشد با معرفی و تأیید موضوع توسط معاونت یاد شده، حق بیمه قراردادهای منعقد شده اینگونه شرکت‌ها و مؤسسات براساس لیست و بازرسی خواهد بود و واحدهای اجرایی می‌بایست در صورت نداشتن بدهی قطعی، ضمن صدور مفاصا حساب قرارداد منعقد شده وفق ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی و تبصره‌های ذیل آن نسبت به بررسی لیست‌های ارسالی طبق ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و انجام بازرسی طبق ماده (۴۷) قانون (اعم از کارگاهی و دفاتر) اقدام نمایند.

تبصره: قراردادهای معرفی شده منحصرأً در خصوص موضوعات دانش بنیان مورد تأیید و با معرفی معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور بوده و سایر قراردادهای مورد اجرای شرکتها و مؤسسات مزبور طبق مقررات جاری سازمان و با رعایت ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی محاسبه و مطالبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲۰) مقاطعه کاران مشمول نظام حمایتی خاص

در مواردی که وزارتخانه ها و موسسات دولتی با انعقاد قرارداد، عملیاتی را به صورت مقاطعه کاری بر عهده گرفته و اجرا نمایند چنانچه کل عملیات پیمان منحصراً توسط کارکنان مشمول نظام حمایتی خاص غیر از تامین اجتماعی انجام گرفته باشد در صورت تأیید واگذارنده کار، و احراز موضوع، نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادهای و صدور مفاصاحساب طبق بند (۱۴) خواهد بود. چنانچه مقاطعه کاران مزبور در اجرای عملیات پیمان از کارکنان مشمول قانون تامین اجتماعی نیز استفاده نمایند می بایست صورت مزد و حقوق و حق بیمه کارکنان مشمول قانون تامین اجتماعی را به سازمان تسلیم و پرداخت نمایند؛ بدیهی است احتساب حق بیمه مربوطه وفق مفاد ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی با لحاظ صورت مزد و حقوق و حق بیمه‌های پرداختی بلامانع می باشد.

۲۱) قراردادهای منعقد با دفاتر پیشخوان خدمات دولت

با عنایت به تصمیم نامه شماره ۴۲۴۰۱/۶۱۱۱۶ مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۸ وزیران عضو کارگروه اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (ج) ماده (۴۶) برنامه پنجم و بند (پ) ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی غیر دولتی به منظور کاهش تصدی های دولت و سهولت دسترسی و ارتقای سطح کیفیت ارائه خدمات به شهروندان و کاهش مراجعات مردم به دستگاههای اجرایی ایجاد و مجری قراردادهای ارائه خدمات دستگاههای اجرایی به مردم می باشند نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادهای دفاتر پیشخوان دولت حسب مورد طبق بندهای (۱۴) و (۱۵) خواهد بود.

۲۲) قراردادهای مشاوره مدیریت

شرکت هایی که برابر اساسنامه در اداره ثبت شرکتها جهت انجام خدمات مدیریت به ثبت رسیده و برابر گواهی واگذارنده کار موضوع عملیات پیمان توسط کارکنان در محل دفتر مرکزی شرکت انجام گیرد، این گونه قراردادها در واحد اجرایی محل استقرار دفتر مرکزی متمرکز و مفاصاحساب هر پیمان به صورت جداگانه صادر و نحوه محاسبه به شرح بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۲۳) قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تامین اجتماعی**

در اجرای مصوبه شماره ۲۰۰/۱۲۰۶۸ مورخ ۱۳۸۴/۷/۱۰ شورایی عالی رفاه و تامین اجتماعی موضوع مصوبات سیصدوسی و دومین و سیصدوسی و ششمین جلسات شورای عالی تامین اجتماعی در خصوص واگذاری ارائه خدمات بیمه ای به کارگزاریهای رسمی سازمان تامین اجتماعی، با توجه به موضوع ونحوه ارائه خدمات بیمه ای، وظایف و چگونگی اجرای قراردادهای مذکور، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور به شرح بند (۱۴) خواهد بود.

۲۴) قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه

با عنایت به دادنامه شماره ۴۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۲/۳۱ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری در خصوص لزوم رعایت ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی در مورد قراردادهای نمایندگی شرکت‌های بیمه با موضوع واگذاری ارائه خدمات و عملیات بیمه گری به اشخاص حقوقی و حقیقی، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای فوق الذکر با توجه به موضوع، نحوه و اجرای آن در کارگاه ثابت، حسب مورد بر اساس بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه و نسبت به صدور مفاسا حساب اقدام خواهد شد.

۲۵) قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی

شرکت‌هایی که موضوع فعالیت آنها وفق اساسنامه و آگهی روزنامه رسمی «ارائه خدمات فروش بلیط و ...» باشد نحوه مطالبه و محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل، در «قراردادهای فروش بلیط» با توجه به نحوه اشتغال کارکنان، محل و چگونگی اجرای قرارداد، بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

۲۶) قراردادهای حسابرسی

در قراردادهای منعقد فی مابین شرکتها ویا موسسات مالی و حسابرسی با واگذارندگان کار با موضوع حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و عملیاتی، بازرسی از دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت‌های مالی، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم‌های مالی اعم از دستی یا مکانیزه، تعیین ارزش سهام شرکتها و تعهد پذیره نویسی اوراق مشارکت، که انجام کار منحصرأ با استفاده از کارکنان شرکتها ویا موسسات مالی و حسابرسی انجام می گیرد محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲۷) قراردادهای شرکت‌های تامین سرمایه

شرکت‌های تامین سرمایه به ثبت رسیده که دارای مجوز فعالیت معتبر از سازمان بورس و اوراق بهادار می باشند و برابر اساسنامه نسبت به انعقاد قراردادهایی با موضوع عملیات تامین سرمایه شامل تعهد پذیره نویسی و بازارگردانی اوراق بهادار، ارائه خدمات مدیریت دارایی‌ها، ارائه خدمات مرتبط با صندوق‌های سرمایه‌گذاری و اداره صندوق‌های مزبور و سرمایه‌گذاری در آن‌ها، سبدگردانی، ارائه خدمات مشاوره پذیرش، مشاوره سرمایه‌گذاری، مشاوره عرضه، پشتیبانی و پردازش اطلاعات مالی، طراحی شیوه تامین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار و فروش محصولات عرضه شده در بورس کالای ایرانی اقدام می‌نمایند و موضوع عملیات پیمان را منحصر با استفاده از کارکنان متخصص خود انجام می‌دهند محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور طبق بند (۱۴) خواهد بود.

۲۸) قراردادهای شرکت‌های کارگزاری بورس

شرکت‌های کارگزاری موضوع مصادیق نهادهای مالی مذکور در بند ۲۱ ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار که دارای مجوز فعالیت معتبر از سازمان بورس و اوراق بهادار می باشند و برابر اساسنامه نسبت به انعقاد قراردادهایی با موضوع، خدمات کارگزاری، معامله گری و بازارگردانی شامل معامله اوراق بهادار، معاملات کالاهای پذیرفته شده برای دیگران و به حساب آن‌ها، بازارسازی و بازارگردانی اوراق بهادار و کالاهای پذیرفته شده و خدمات مالی و مشاوره‌ای شامل مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، نمایندگی ناشر برای ثبت اوراق بهادار و دریافت مجوز عرضه، بازاریابی برای فروش اوراق بهادار، سبد گردانی اوراق بهادار، مشاوره و انجام کلیه امور اجرایی برای پذیرش اوراق بهادار یا کالا در هر یک از بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس به نمایندگی از ناشر یا عرضه کننده کالاها، مشاوره در زمینه‌های قیمت گذاری و روش فروش و عرضه اوراق بهادار، طراحی اوراق، خرید و فروش یا نگهداری اوراق، سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، ادغام، تملک، تغییر و تجدید ساختار سازمانی و مالی شرکت‌ها، طراحی و تشکیل نهادهای مالی اقدام می‌نمایند و موضوع عملیات پیمان را منحصر با استفاده از کارکنان متخصص خود انجام می‌دهند، محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور طبق بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۲۹) قراردادهای هواپیمایی و بالگردی**

شرکت‌هایی که موضوع فعالیت آنها وفق اساسنامه و آگهی مندرج در روزنامه رسمی «انجام پروازهای هوایی داخلی و یا خارجی اجاره هواپیما و بالگرد، حمل بار و یا جابجایی مسافر، برقراری خطوط حمل و نقل هوایی و .....» باشد نحوه محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای صرفاً حمل بار و یا مسافر توسط هواپیما و بالگرد، حق بهره‌برداری از تعدادی صندلی در هر پرواز، اجاره هواپیما و بالگرد، با توجه به نحوه اشتغال کارکنان، محل و چگونگی اجرای قرارداد بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

۳۰) قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای

با توجه به اینکه انعقاد قراردادهای مقاطعه کاران دارای شخصیت حقوقی یا حقیقی با موضوع فروش محصولات ارایه شده از سوی واگذارنده کار با حفظ حق مالکیت و رعایت ضوابط مربوطه، با نشان و تابلوی شرکت تحت عنوان «اعطای امتیاز نمایندگی (فرانچایز)» فی مابین شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای صورت می‌گیرد، با امعان نظر به شرح خدمات، نوع، نحوه تأمین محل انجام کار از سوی پیمانکار محاسبه حق بیمه افراد شاغل و صدور مفاصا حساب در قراردادهای مذکور تا میزان حق الزحمه دریافتی، حسب مورد طبق بند های (۱۴) و (۱۵) خواهد بود.

۳۱) قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی‌های مجاز فروش و خدمات پس از فروش

با عنایت به این که نمایندگی‌های نمایندگی‌های مجاز فروش و خدمات پس از فروش با اخذ مجوز و انعقاد قرارداد با موضوعات فروش محصولات، نسبت به انجام فعالیت با استفاده از کارکنان شاغل در همان کارگاه، اقدام به ارائه خدمات فروش و پس از فروش محصولات در دوره گارانتی به نیابت از واگذارندگان کار می‌نمایند و برابر صورت حساب‌های ارسالی حق الزحمه دریافت می‌کنند، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در این گروه از قراردادهای مذکور تا میزان حق الزحمه دریافتی حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می‌باشد.

۳۲) قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه

با توجه به اینکه در قراردادهای منعقد شده اجرایی با موضوع نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه، ارایه خدمات در محل ثابت متعلق به پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه صورت می‌گیرد، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در این گروه از قراردادهای حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۳۳) قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها**

نظر به اینکه قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها در محل هتل و با استفاده از امکانات موجود و کارکنان شاغل صورت می‌گیرد لذا محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای یاد شده حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می‌باشد.

۳۴) قراردادهای پورسانت فروش

در قراردادهای پورسانت فروش که اشخاص حقوقی یا حقیقی به نیابت از تولید کنندگان جنس، کالا، مواد، ماشین‌آلات و دستگاه‌ها نسبت به فروش محصولات در محل کارگاه ثابت خود اقدام و حق الزحمه متعلقه را تحت عناوین پورسانت فروش، تخفیف فروش، جایزه جنسی و یا پروموشن دریافت می‌کنند، حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات، حسب مورد طبق بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۳۵) قراردادهای موسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهای مجازی

چنانچه موسسات فرهنگی دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط باشند و اقدام به انعقاد قرارداد، با موضوع انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضای مجازی نمایند و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان را در محل کارگاه ثابت متعلق به پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه صورت گیرد، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادها برابر بند (۱۴) می‌باشد.

بخش دوم) قراردادهای مصادیق ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی

اجرای مواد (۳۸) و (۴۱) قانون و مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی موجب حفظ و صیانت از حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری و تقویت انگیزه مقاطعه کاران جهت معرفی کارکنان شاغل به سازمان، ارائه صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و برآورد تقریبی از مبلغ حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد به عنوان هزینه سربار به قیمت تمام شده و مشارکت غیرمستقیم واگذارندگان کار در پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور بدون ایجاد هر گونه چالش برای مقاطعه کاران جهت کلیه قراردادهای مقاطعه کاری فاقد شرایط اشاره شده در فصل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) که تحت عنوان قراردادهای غیرعمرانی شناخته می‌شوند، می‌باشد در این بخش با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مورد اجرای مقاطعه کاران تعیین گردیده و تسهیلات مناسبی را در تعیین تکلیف میزان حق بیمه متعلقه و صدور مفاصحساب آنان فراهم آورده‌است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۳۶) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای غیر عمرانی خدمات مشاور**

قراردادهای خدمات مشاور مهندسان مشاور در واحد اجرایی واقع در حوزه دفتر مرکزی شرکت، متمرکز و پس از مطالبه و وصول حق بیمه متعلقه، مفاصاحساب هر قرارداد به تفکیک از همان شعبه صادر می‌گردد نحوه اقدام، در خصوص قراردادهای تیپ مهندسان مشاور با لحاظ موضوع عملیات قراردادهای به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۳۶-۱- قراردادهای با موضوع «نقشه‌برداری» ۷۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۳۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد. ضمناً چنانچه پیمانکاران نیز مجری قرارداد با موضوع «نقشه‌برداری» باشند، مشمول این بند خواهند بود.

۲-۳۶-۲- قراردادهای با موضوع «خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح»، ۶۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۴۰ درصد کارکرد، دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۳-۳۶-۳- قراردادهای با موضوع «طراحی»، ۶۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۴۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۴-۳۶-۴- قراردادهای با موضوع «نظارت عالی و کارگاهی» ۲۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۸۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۵-۳۶-۵- چنانچه موضوع عملیات قرارداد «ترکیبی از موارد فوق» بوده و ناخالص کارکرد هر موضوع به تفکیک در متن اولیه قرارداد و گواهی نهایی واگذارنده کار درج شده باشد، حق بیمه به تفکیک هر موضوع برابر موارد فوق قابل محاسبه خواهد بود و در صورت عدم تفکیک، حق بیمه برابر بند (۶-۳۶) محاسبه می‌گردد.

۶-۳۶-۶- در خصوص سایر قراردادهای تیپ مهندسان مشاور از جمله «خدمات مدیریت طرح، بهره‌برداری و نگهداری» محاسبات حق بیمه نسبت به کل ناخالص کارکرد به ماخذ ۱۵ درصد خواهد بود.

۳۷) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای غیر عمرانی پیمان کاران

۱-۳۷-۳۷- برابر مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی در قراردادهای غیر عمرانی اجرایی در صورتی که تهیه و تأمین کلیه مصالح به عهده و هزینه مقاطعه‌کار باشد حق بیمه کارکنان شاغل طبق ماده (۲) مصوبه مزبور با اعمال ماخذ ۷ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۳۷- حق بیمه قراردادهای دستمزدی، خدماتی غیرمکانیکی و نیز قراردادهایی که تهیه تمامی مصالح و یا ماشین‌آلات به عهده و هزینه واگذارنده کار است طبق ماده (۱) مصوبه مذکور به ماخذ ۱۵ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد.

توجه: در اجرای نظر مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۷ فقهای معظم شورای نگهبان، درخصوص کلیه قراردادهای دستمزدی، خدماتی غیرمکانیکی، چنانچه کارفرما با ارائه دلایل و مدارک و مستندات اثبات نماید که نسبت مزد به کل کار کمتر از پنجاه و شش درصد کل ناخالص کارکرد می‌باشد، موضوع می‌بایست توسط واحدهای اجرایی بررسی گردد. ۳-۳۷- حق بیمه قراردادهایی که در اجرای آن‌ها تهیه مصالح مصرفی کلاً به عهده و هزینه پیمان کار باشد و یا موضوع قرارداد منحصرآرائه خدمات بوده و یا در اجرای کار نیازی به مصالح نباشد و نوع کار ایجاب نماید که کل کار به صورت مکانیکی انجام پذیرد، طبق ماده (۲) مصوبه فوق به میزان ۷ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد.

۴-۳۷- طبق تبصره ذیل ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی قیمت تجهیزاتی که پیمان کار از طریق گشایش اعتبار اسنادی از خارج کشور خریداری می‌نماید مشمول کسر حق بیمه نمی‌باشد.

تبصره ۱: با توجه به شرایط تحریمی کشور چنانچه تجهیزات قراردادهای بدون گشایش اعتبار اسنادی از خارج کشور خریداری گردد پیمان کاران مکلف می‌باشند جهت احراز خرید تجهیزات نسبت به ارائه مدارک از جمله: صورت حساب یا سیاهه تجاری (Commercial Invoice)، اعلامیه تامین ارز، پروانه ارزیابی (برگ سبز گمرکی) یا پروانه ارزیابی الکترونیکی، گواهی ورود کالا به منطقه ویژه اقتصادی یا مناطق آزاد، که به تایید واگذارنده کار رسیده باشد، به واحد اجرایی مربوطه اقدام نمایند، تمام یا قسمتی از این مدارک که به نام پیمان کار یا واگذارنده کار باشد می‌تواند جهت احراز موضوع کفایت لازم را داشته باشد. درضمن ماشین‌آلات و تجهیزاتی که به صورت عبور موقت به کشور وارد و پس از اتمام کار از کشور خارج می‌شود و همچنین مصالح مصرفی خارجی مشمول این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲: ارزش تجهیزاتی که توسط واگذارنده کار تامین و پیمانکار منحصراً عملیات اجرایی را انجام می‌دهد و ارزش تجهیزات در صورت وضعیت‌ها و کارکرد پیمانکار لحاظ نگردیده، مشمول کسر حق بیمه بابت قرارداد مورد اجرای پیمانکار نمی‌باشد.

۵-۳۷- در مواردی که تهیه قسمتی از مصالح به عهده و هزینه پیمان کار و قسمتی به عهده و هزینه واگذارنده کار باشد، ارزش ریالی مصالح واگذار شده به پیمان کار به کل ناخالص کارکرد افزوده و حق بیمه متعلقه طبق ماده (۳) مصوبه یادشده به ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد، درضمن مفصاحساب قرارداد بر مبنای کل کارکرد پیمان کار صادر خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

۶-۳۷- قیمت مصالح انحصاری و اختصاصی در قراردادهای آسانسور و تاسیسات، آهن‌آلات در قراردادهای سوله‌سازی که تهیه آن در اختیار واگذارندگان کار است، پارچه در قراردادهای دوخت و دوز، آسفالت در قراردادهای جاده‌سازی و آسفالت کاری، موکت و کفپوش و کابینت در قراردادهای مربوطه در صورتی که توسط کارفرما تهیه و به صورت رایگان به پیمان کار تحویل شود به عنوان مصالح واگذاری تلقی نشده و قیمت آن‌ها به کل کارکرد اضافه نمی‌گردد.

۷-۳۷- در مواردی که موضوع قرارداد منحصر ارائه خدمات بوده و یا در اجرای کار نیازی به مصالح نباشد و نوع کار ایجاب نماید تمام یا بخشی از کار با استفاده از ماشین‌آلات مکانیکی که تهیه آن به عهده و هزینه پیمانکار می‌باشد انجام گیرد با اعلام مراتب و ارسال مدارک از سوی واگذارنده کار، وفق ماده (۴) مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی حق بیمه کارکرد بخش مکانیکی به ماخذ ۷ درصد و حق بیمه کارکرد بخش غیر مکانیکی به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۸-۳۷- قراردادهای ارزی، در قراردادهایی که تمام یا قسمتی از مبلغ اولیه یا کارکرد آن به صورت ارزی می‌باشد در صورت اعلام کارکرد ارزی، مبلغ و تاریخ پرداخت صورت وضعیت‌های موقت با ارسال مستندات پرداخت و اظهار میزان صورت وضعیت آخر از سوی واگذارنده کار، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند ضمن محاسبه معادل ریالی کارکرد ارزی قرارداد بر اساس نرخ تسعیر ارز در روز پرداخت صورت وضعیت‌های موقت و نرخ برابری ارز در تاریخ محاسبه سازمان برای صورت وضعیت آخر، نسبت به احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد بر مبنای ناخالص کل کارکرد قطعی قرارداد اقدام نمایند.

توجه (۱)- در تمامی موارد نرخ تسعیر ارز سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک عمل می‌باشد.

توجه (۲)- در قراردادهایی که تهیه و تامین تجهیزات به عهده و هزینه پیمانکار می‌باشد، اعلام کارکرد ارزی و ریالی تجهیزات به تفکیک هر صورت وضعیت از سوی واگذارنده کار الزامی می‌باشد.

توجه (۳)- در صورت عدم همکاری واگذارنده کار یا مقاطعه کار در ارائه مبلغ تفکیکی صورت وضعیت‌ها، تاریخ پرداخت صورت وضعیت‌های ماقبل آخر و یا مستندات پرداخت، نرخ تسعیر ارز در تاریخ محاسبه سازمان ملاک عمل خواهد بود.

توجه (۴)- چنانچه مانده بدهی قراردادهای مذکور در اجرای ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی یا مواد (۳) و (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ وصول می‌گردد، لازم است معادل ریالی مانده بدهی بخش ارزی قرارداد بر مبنای نرخ تسعیر ارز تاریخ وصول، مبنای وصول قرار گیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۹-۳۷- با توجه به اینکه طبق مصوبه شورای عالی تامین اجتماعی کل ناخالص کارکرد قبل از هرگونه کسورات مشمول ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی می باشد، در صورتی که واگذارندگان کار مبالغی از کارکرد مقاطعه کار را تحت عنوان جرائم از صورت وضعیت یا صورتحساب قطعی کسر نمایند، واحدهای اجرائی مکلف می باشند حق بیمه را نسبت به کل ناخالص کارکرد قبل از اعمال هرگونه کسورات محاسبه و پس از وصول، مفاصاحساب مربوطه را به نسبت کل ناخالص کارکرد صادر نمایند.

۱۰-۳۷- با توجه به ماهیت مالیات بر ارزش افزوده، در صورت تایید واگذارنده گان کار مبالغ پرداختی به مقاطعه کاران بابت مالیات مذکور، مستند به صورت وضعیت قطعی یا صورتحساب مقاطعه کار مشمول ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی نمی باشد و جزء ناخالص کارکرد مندرج در مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون محسوب نمی گردد.

بخش سوم: حالت های خاص قراردادهای غیر عمرانی

در اجرای قوانین، آیین نامه های اجرایی و مصوبات شورای عالی تامین اجتماعی، هیات امنای سازمان تامین اجتماعی و صندوق های تابعه و هیات مدیره سازمان، توافقات صورت گرفته و لزوم استفاده از تجهیزات مکانیکی و ماشین آلات در برخی از قراردادها، حق بیمه کارکنان شاغل در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه به شرح ذیل مورد محاسبه و مطالبه قرار خواهد گرفت:

- قراردادهای پیمان کاران و مهندسان مشاور بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.
- قراردادهای کلید در دست PC یا EPC در پروژه های مخابراتی شرکت های مخابرات و ارتباطات سیار.
- قراردادهای PC و EPC مورد اجرای پیمان کاران برخی شرکت های دولتی.
- قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز.
- قراردادهای تنظیفات ساختمان های اداری، تجاری، بیمارستان ها، مراکز آموزشی و ... و نگهداری تاسیسات و محوطه آنها.
- قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی.
- قراردادهای حمل و نقل بار و کالا بین شهری و جابجایی مسافر بین شهری و درون شهری.
- قراردادهای باطله برداری، استخراج و تحویل مواد معدنی.
- قراردادهای بازاریابی و جذب پیام های بازرگانی.
- قراردادهای حمل و نقل ریلی.
- قراردادهای اجاره فضا و ارائه خدمات تبلیغاتی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

- قراردادهای خدمات دریایی.
- قراردادهای خن کاری در بنادر.
- قراردادهای اجرایی ژئوتکنیک.
- قراردادهای بهره برداری از جایگاه های سوخت.
- قراردادهای خرید و فروش.

۳۸) قراردادهای پیمان کاران و مهندسين مشاور بنياد مسكن انقلاب اسلامي

طبق تبصره ذیل ماده (۶) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی، حق بیمه قراردادهای منعقد شده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با مقاطعه کاران یک درصد کمتر از درصدهای قید شده در مواد یک و دو مصوبه مذکور تعیین شده است، لذا ماخذ احتساب حق بیمه قراردادهای مشاوره‌ای فوق به میزان ۱۴ درصد و حق بیمه قراردادهای اجرایی به میزان ۶ درصد می‌باشد.

۳۹) قراردادهای کلید در دست PC یا EPC در پروژه‌های مخابراتی شرکت‌های مخابرات و ارتباطات سیار

برابرتفاهم نامه شماره ۵۰۲۰/۱۰۴۷۲ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۹ فیما بین سازمان و شرکت مخابرات و شرکت ارتباطات سیار نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور در صورتی که عملیات اجرا و خدمات (حمل و نصب) توأم با خرید تجهیزات به صورت یک جا در قالب یک قرارداد واحد به عهده پیمانکار باشد و مبلغ تجهیزات و مواد غیر از مصالح مصرفی به تفکیک از کارکرد خدمات، اجرا و قیمت مصالح مصرفی در متن اولیه قرارداد درج گردد در این صورت معادل هشت درصد از کارکرد بخش تهیه تجهیزات (انحصاری) بابت هزینه‌های جانبی خرید منظور و حق بیمه متعلقه وفق ماده اول مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مابقی مبلغ تجهیزات از محاسبات حق بیمه معاف و در خصوص کارکرد بخش خدمات، اجرا و مواد مصرفی شامل (قیر، سیمان، آجر، ماسه و...) حسب مورد و برابر ماده چهار مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۳۹- در عملیات کابل کشی ارتباطی فیبرنوری و نصب و اجرای تجهیزات شامل انواع ترمینال‌ها (ICD-ODC) انواع فیوز و ترمینال‌ها، انواع سویچ‌های مخابراتی و دیتا (سیار و ثابت)، انواع راک (OCDF) و تجهیزات مربوطه، انواع تجهیزات ACCESS، انواع پست‌های برق، انواع ترانس و تابلو برق، انواع باطری، انواع یک سو کننده (UPS+

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

مولدهای برق)، انواع دیزل، انواع خازن، انواع M.D.F، کولر اسپلیت (۲۴۰۰۰ و ۱۸۰۰۰ دارای گارانتی)، انواع کانکس و انواع کابل نوری با لحاظ نحوه اجرای موضوع عملیات و ماشین‌آلات مورد نیاز، نسبت به ۹۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار به ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۱۰ درصد کارکرد پیمان کار حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۲-۳۹-در عملیات اجرایی شامل کابل کشی (هوایی، خاکی و کانالی)، مفصل بندی، کابل برگردان، انواع لوله‌های P.V.C (خم و گالوانیزه)، انواع ساب داکت، انواع کابل مخابراتی (زمینی، هوایی و انواع فیبر نوری، مهاردار و کابل برق)، انواع صندوق (ONU با کلیه متعلقات و کافو با کلیه متعلقات)، انواع تیر فلزی، انواع ترمینال‌های مخابراتی، انواع کنتاکتور (ماژول - عدسی)، انواع پست (۱۰ الی ۲۰۰ زوجی)، انواع مفصل (خاکی، حرارتی، هوایی و نوری) با توجه به ماشین‌آلات مورد نیاز و مصالح غیرانحصاری مصرفی مورد تعهد پیمان کار، کابل برگردان، نصب پست، نصب روکش، سدبندی و حفاری با توجه به ماشین‌آلات مورد نیاز، حق بیمه نسبت به ۷۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد مابقی کارکرد حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۳-۳۹-در عملیات نگهداری و نصب انواع لدر، کپسول آتش‌نشانی (KG-CO₂)، انواع دکل و آنتن، انواع رادیو، نگهداری سوییچ، شبکه کابل هوایی BTS تلفن‌های همگانی، نصب دکل، نگهداری مراکز مخابراتی، سیم‌کشی، نوسازی، نگهداری شبکه کابل هوایی با لحاظ نوع کار و ماشین‌آلات مورد نیاز، نسبت به ۵۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار به ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۵۰ درصد مابقی کارکرد به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۴۰) قراردادهای PC و EPC مورد اجرای پیمان کاران برخی شرکت‌های دولتی

در قراردادهای منعقد شده بین شرکت ملی گاز ایران در پروژه‌های گازرسانی (قیمت مصالح اختصاصی و تجهیزات شامل لوله و اتصالات فولادی و پلی اتیلن و شیرآلات مخصوص گازرسانی، مصالح و مواد عایق کاری، عکس‌برداری از جوش‌ها و حفاظت کاتدیک، نوار زرد اختطار، الکتروود مخصوص پروژه‌های گازرسانی، دستگاه‌ها و تجهیزات و متعلقات صنعتی ایستگاه‌های ورودی شهری و داخل شهری و قطعات و تجهیزات انشعابات از قبیل کنتور و رگلاتور)، قراردادهای شرکت توانیر و شرکت‌های برق منطقه‌ای در پروژه‌های انتقال نیرو (برق‌رسانی) و قراردادهای شرکت آب و فاضلاب کشور در پروژه‌های تصفیه‌خانه و تلمبه‌خانه، با مقاطعه کاران طرف قرارداد، واگذارنده کار موظف است یک قرارداد واحد با پیمان کار منعقد نماید، در صورتی که عملیات ساخت یا خرید تجهیزات توأم با اجرا و حمل و نصب به صورت کلید در دست (خرید کالا، تجهیزات و اجرا) باشد و چنانچه در متن اولیه قرارداد، مبلغ

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

قرارداد، به تفکیک قیمت مصالح اختصاصی، تجهیزات، کارکرد اجرا درج و در صورت کارکردهای موقت، قطعی و گواهی نهایی واگذارنده کار نیز بر همان مبنا و حداکثر تا ۲۵ درصد افزایش و یا کاهش نسبت به مبلغ اولیه مندرج در قرارداد درج گردیده باشد، مبلغ تجهیزات خریداری شده توسط پیمانکار با ارایه اسناد و مدارک مبین خرید تجهیزات و بکارگیری آن در اجرای پروژه، از محاسبه حق بیمه معاف و در خصوص کارکرد بخش خدمات، اجرا و مواد مصرفی با توجه به مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی به ترتیب زیر اقدام می‌گردد.

ضمناً در صورتی که قرارداد حایز شرایط فوق نباشد حق بیمه برابر سایر مفاد این بخشنامه محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۱-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای گازرسانی شامل پروژه‌های خطوط انتقال بین‌شهری و کمربندی شهرها، گازرسانی شهری، گازرسانی به روستاها و صنایع و شرکت‌های صنعتی با اعمال ماخذ ۷ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد اجرا و خدمات محاسبه می‌گردد.

۲-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای نصب انشعابات و علمک معادل ۷۰ درصد ناخالص کارکرد اجرا و خدمات بابت کارکرد مکانیکی و با مصالح تلقی و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد باقی مانده کارکرد، حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۳-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهایی که منحصراً نصب کنتور و رگلاتور باشد با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد اجرا و نصب محاسبه می‌گردد.

۴-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای خطوط انتقال نیرو معادل ۷۵ درصد ناخالص «کارکرد اجرا و خدمات» به عنوان کارکرد مکانیکی و با مصالح محسوب و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۲۵ درصد باقی مانده کارکرد حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۵-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای نصب و راه‌اندازی پست‌های انتقال نیرو معادل ۸۰ درصد از ناخالص «کارکرد اجرا و خدمات» کارکرد مکانیکی و با مصالح تلقی و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۲۰ درصد باقی مانده کارکرد حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۶-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای بخش طراحی و مهندسی، نصب و آموزش و آزمایش و راه‌اندازی تصفیه‌خانه و تلمبه‌خانه و نظارت بر بهره‌برداری و... با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه می‌گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

توجه؛ با عنایت به اینکه نحوه احتساب حق بیمه قراردادهای PC و EPC در دست بررسی می باشد لذا تا حصول نتیجه نهایی مفاد بندهای فوق لازم الاجرا می باشد.

۴۱) قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز

در مواردی که در قراردادهای خدمات شهری (تنظیفات، جمع آوری و حمل پسماند) و نگهداری فضای سبز، تامین ماشین آلات و ابزار مکانیکی به عهده و هزینه پیمانکار باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد حداکثر تا میزان ۷۰ درصد مبلغ ناخالص کارکرد با اعمال مابعد ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد مانده کارکرد با اعمال مابعد ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۲) قراردادهای نظیفات ساختمان‌های اداری، تجاری، بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و ... نگهداری تاسیسات و محوطه آنها

در قراردادهای نظیفات ساختمان‌های اداری، تجاری، بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و ... نگهداری تاسیسات و محوطه آنها، با توجه به این که قسمتی از مبالغ پرداختی به پیمان کاران بابت تامین ابزار و ماشین آلات برای نظافت و رفت و روب و نگهداری تاسیسات می باشد در صورت احراز مراتب، معادل ۲۵ درصد ناخالص کارکرد مکانیکی محسوب و حق بیمه با اعمال مابعد ۷ درصد و ۷۵ درصد مانده کارکرد، دستمزدی منظور و حق بیمه مربوطه با اعمال مابعد ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۳) قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی

۴۳-۱- با توجه به بند چهار مصوبه هفتاد و هفتمین جلسه ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیات امنای تامین اجتماعی و صندوق‌های تابعه، حق بیمه قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی که موضوع قرارداد به صورت کامل توسط رانندگانی صورت می گیرد که حق بیمه خود را طبق قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ راسا پرداخت می نمایند، به میزان ۴ درصد ناخالص کارکرد به اضافه بیمه‌بیکاری متعلقه (معادل هفت سی و ششم حق بیمه) می باشد.

تبصره: در قراردادهای منعقد فی مابین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با رانندگان خود مالک که صرفاً شخص راننده به تنهایی و بدون استفاده از بیمه شده، مجری عملیات پیمان بوده، و مورد تایید کارفرما و احراز سازمان واقع و راننده، راسا براساس قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر مصوبه ۱۳۷۹/۲/۱۸ نسبت به پرداخت حق بیمه خود اقدام نموده باشد قرارداد مزبور از شمول ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی خارج و از اعمال ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی (ضریب) معاف خواهد بود.

شایان ذکر است قراردادهای منعقد با اشخاص حقوقی مشمول تبصره فوق نمی باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۴۳- پرداخت حق بیمه توسط رانندگان خود مالک به منزله ارسال لیست بوده و می‌بایست از مطالبه جریمه عدم ارسال لیست از مقاطعه کار خودداری گردد.

۳-۴۳- رانندگانی که در کارگاه‌ها و موسسات مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال داشته و از کارفرما مزد یا حقوق دریافت می‌نمایند خارج از شمول قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان بوده و کارفرمایان آنان مکلف می‌باشند طبق مواد (۲۸) و (۳۶) و با رعایت ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه، صورت مزد و حقوق و حق بیمه آنان را همانند سایر کارکنان خود، به سازمان ارسال و پرداخت نمایند.

۴-۴۳- حق بیمه آن بخش از کارکرد مقاطعه کاران حمل و نقل مواد نفتی که توسط رانندگان در استخدام انجام می‌گیرد، برابر ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد.

۴۴) قراردادهای حمل و نقل بار و کالای بین شهری و جابجایی مسافرین شهری و درون شهری

۱-۴۴- با توجه به دادنامه شماره ۲۱۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۹ هیات تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی دیوان عدالت‌اداری و طبق بند (۱۱) مصوبه شماره ۸۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۹ هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های تابعه، آن بخش از کارکرد پیمان کاران قراردادهای حمل و نقل بار و مسافر که در آن رانندگان خود مالک بخشی از عملیات موضوع قرارداد را انجام و حق بیمه خود را راسا بر اساس قانون بیمه‌های اجتماعی حمل و نقل بار و مسافر پرداخت می‌نمایند و موضوع قرارداد منحصرأ حمل و نقل بار و کالای بین شهری بدون لحاظ کارکرد بارگیری- انبارداری- جابه‌جایی و سایر اموری که در حمل و نقل مدخلیت ندارد به ماخذ ۴ درصد ناخالص کارکرد به اضافه بیمه‌بیکاری متعلقه (معادل هفت سی و ششم حق بیمه) و حق بیمه کلیه قراردادهای جابه‌جایی مسافر درون شهری و بین شهری به ماخذ ۵ درصد ناخالص کارکرد به علاوه حق بیمه بیمه بیکاری متعلقه (معادل هفت چهل و پنجم حق بیمه) می‌باشد.

۲-۴۴- حق بیمه آن بخش از کارکرد مربوط به بارگیری، انبارداری، جابه‌جایی و سایر اموری که در حمل و نقل بار و کالای بین شهری موضوعیت ندارد وفق مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی محاسبه می‌گردد.

۳-۴۴- پرداخت حق بیمه توسط رانندگان مذکور طبق بند ۱-۴۴ به منزله ارسال لیست می‌باشد و می‌بایست از مطالبه جریمه عدم ارسال لیست از مقاطعه کار خودداری گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۴-۴۴- رانندگانی که در کارگاه‌ها و موسسات مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال داشته و از کارفرما مزد و یا حقوق دریافت می‌نمایند از شمول قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان خارج بوده و کارفرمایان آنان مکلف می‌باشند طبق مواد (۲۸) و (۳۶) و با رعایت ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه، لیست و حق بیمه آنان را همانند سایر کارکنان خود کماکان به سازمان ارسال و پرداخت نمایند.

۴۵) قراردادهای باطله برداری، استخراج و تحویل مواد معدنی

طبق بند (۵) مصوبه شماره ۳۵۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی در قراردادهای باطله برداری، استخراج و تولید مواد معدنی در معادن سنگ آهن (چادر ملو، چغارت، مرکزی، گل‌گهر)، مس (اهر، میدوک، سرچشمه) سرب و روی (انگوران، مهدی آباد، کالسیمین)، چنانچه تأمین و نگهداری ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین مورد نیاز از قبیل شاول، دامپتراکت، دستگاه‌های حفاری و همچنین مصالح اختصاصی مانند دینامیت و آنفو به عهده و هزینه پیمان کار باشد، با اعمال میزان حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد از کل کارانجام یافته، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور به ماخذ ۴/۵ درصد ناخالص کارکرد محاسبه می‌گردد.

۴۶) قراردادهای بازاریابی و جذب پیام‌های بازرگانی

در قراردادهای بازاریابی و جذب پیام‌های بازرگانی که از صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران پخش می‌گردد و قسمتی از دریافتی پیمانکار بابت امتیاز پخش به صدا و سیما می‌باشد با توجه به اینکه کلیه هزینه‌های مربوط به تهیه تیزر به عهده مقاطعه‌کار است، حداقل سهم پیمانکار ۱۳/۶ درصد ناخالص کارکرد تعیین و حق بیمه نسبت به سهم مذکور با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد. بدیهی است صدور مفصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

۴۷) قراردادهای حمل و نقل ریلی

در قراردادهای حمل و نقل ریلی که مقاطعه‌کاران با واگذارندگان کار منعقد می‌نمایند با توجه به اینکه ۶۰ الی ۸۰ درصد از دریافتی توسط مقاطعه‌کار بابت استفاده از امکانات ریلی و نیروی کششی به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران پرداخت می‌گردد با تایید راه آهن و پس از کسر سهم مذکور، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد نسبت به مانده سهم پیمان کار با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد، بدیهی است صدور مفصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

لازم به ذکر است در قراردادهای منعقد فی مابین شرکت راه آهن به‌عنوان واگذارنده کار با سایر پیمان کاران محاسبه حق بیمه می‌بایست نسبت به کل ناخالص کارکرد با رعایت سایر مفاد این بخشنامه صورت پذیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۴۸) قراردادهای اجاره فضا و ارائه خدمات تبلیغاتی

در قراردادهای منعقد شده با موضوع «اجاره، چاپ، طراحی، نصب، اجرا، نگهداری و تامین روشنایی بیلبوردهای تبلیغاتی» با توجه به اینکه پیمان کاران مذکور تا ۸۰ درصد از مبلغ دریافتی را بابت اجاره بیلبوردهای تبلیغاتی در سطح شهر و یا جاده‌های بین شهری به شهرداری‌ها یا سازمانهای زیباسازی شهر و همچنین وزارت مسکن و شهرسازی پرداخت می نمایند، حداکثر تا هشتاد درصد از ناخالص کارکرد مقاطعه کار از مطالبه حق بیمه معاف و حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد نسبت به بیست درصد از مانده ناخالص کارکرد با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد. بدیهی است صدور مفصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

۴۹) قراردادهای خدمات دریایی

۴۹-۱- در قراردادهای خدمات دریایی که کشتی متعلق به واگذارنده کار است و موضوع عملیات آن‌ها راهبری به همراه نگهداری و تعمیرات کشتی بوده و تهیه تجهیزات، مصالح مصرفی، سوخت، روغن و ... به عهده و هزینه پیمان کار باشد معادل ۷۰ درصد ناخالص کارکرد مکانیکی محسوب و حق بیمه با اعمال ماخذ ۷ درصد و ۳۰ درصد باقی مانده کارکرد به عنوان کارکرد دستمزدی تلقی و حق بیمه آن با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۹-۲- قراردادهایی که موضوع آن صرفاً تامین نیروی انسانی باشد حق بیمه کارکنان شاغل با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه خواهد شد.

۵۰) قراردادهای خن کاری در بنادر

با توجه به نحوه اجرای عملیات تخلیه و بارگیری محمولات از خن کشتی‌ها در بنادر کشور و استفاده از تجهیزات و ماشین آلات مکانیکی در عملیات مذکور، حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادها طبق ماده (۴) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی نسبت به کارکرد غیر مکانیکی طبق ماده (۱) مصوبه مذکور به ماخذ ۱۵ درصد و نسبت به کارکرد مکانیکی طبق ماده (۲) مصوبه یاد شده به ماخذ ۷ درصد و در صورت عدم اعلام درصد مکانیکی توسط واگذارنده کار، لازم است ۲۰ درصد ناخالص کارکرد عملیات خن کاری با اعمال ماخذ ۱۵ درصد و ۸۰ درصد کارکرد فوق با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

۵۱) قراردادهای اجرایی ژئوتکنیک

حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهایی که با موضوع «عملیات اجرایی ژئوتکنیک» منعقد می‌گردد، با توجه به لزوم استفاده از تجهیزات و ماشین آلات مکانیکی در این گونه قراردادهای و استقرار کارکنان در محل اجرای پیمان، طبق ماده دوم مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ با اعمال ۷ درصد محاسبه و مطالبه و پرونده امر در شعبه محل اجرای پیمان تشکیل می‌گردد.

۵۲) قراردادهای بهره برداری از جایگاه‌های سوخت

با توجه به جلسات کارشناسی فی‌مابین سازمان و شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران و شرکت بهینه سازی مصرف سوخت و بررسی به عمل آمده از نمونه قراردادهای بهره برداری از جایگاه‌های سوخت، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور با توجه به نوع، موضوع و نحوه اجرای عملیات آنها نسبت به کل کارکرد انجام شده، طبق ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی با اعمال ۷ درصد محاسبه و پس از وصول، مفاصاحساب مقاطعه‌کاران نسبت به مجموع کارمزد ناخالص و حق تبخیر دریافتی صادر می‌گردد.

۵۳) قراردادهای خرید و یا فروش

با توجه به تبصره یک ماده ۹ الحاقی به تصویب‌نامه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی و دادنامه شماره ۱۸۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۳ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، قراردادهای خرید و فروش اجناس، مواد، تجهیزات و اقلام مصرفی که موضوع قرارداد مهیا، حاضر و آماده بوده و تعهدات موضوع قرارداد منحصرأ خرید یا فروش باشد و نیازی به تهیه یا انجام کار اضافی نباشد به دلیل فقد نیروی انسانی مشمول کسر حق بیمه قرار نگرفته و صدور مفاصاحساب بدون وصول حق بیمه بلامانع خواهد بود. لازم به ذکر است چنانچه موضوع قرارداد تهیه، تأمین و تحویل تجهیزات بدون کار اضافی باشد معادل هشت درصد از کارکرد بابت عملیات بازرگانی شامل؛ بازاریابی، برگزاری مناقصه، آموزش، خدمات پس از فروش و... منظور و حق بیمه متعلقه وفق ماده (۱) مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ به ۱۵ درصد محاسبه و مابقی مبلغ تجهیزات از محاسبات حق بیمه معاف می‌باشد.

بخش چهارم: محاسبه حق بیمه و الزامات آن

انجام کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات طرفین پیمان و صیانت از حقوق اجتماعی کارکنان شاغل منوط به دریافت اطلاعات مبنای محاسبه از واگذارندگان کار و تعیین میزان حق بیمه متعلقه به شرح مقرر در فصل سوم و بخش‌های اول، دوم و سوم این فصل خواهد بود، اقدامات سازمان در این خصوص به شرح ذیل می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

- اطلاعات مبانی محاسباتی حق بیمه قرارداد در اجرای قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون .
- مبنای مطالبه حق بیمه.
- مقاطعه کاران فرعی.
- نحوه احتساب حق بیمه کارکنان خارجی شاغل در قراردادهای داخل کشور.
- کارکنان دفتر مرکزی .
- اشتغال پیمانکار حقیقی در اجرای قرارداد مقاطعه کاری.
- مقاطعه کاران دارای قرارداد پورسانتاژ واگذاری.
- نحوه اقدام در خصوص کاربرگ شماره (۳) بازرسی از دفاتر قانونی .

۵۴) اطلاعات مبانی محاسباتی حق بیمه قرارداد در اجرای قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون

۱-۵۴- قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۲۶ مقرر می دارد:

«کلیه کارفرمایان موضوع این ماده و ماده (۲۹) قانون بیمه های اجتماعی سابق مکلف می باشند مطالبات سازمان تامین اجتماعی از مقاطعه کاران و مهندسین مشاوره که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفصاحساب به سازمان تامین اجتماعی مراجعه نموده اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسین مشاور از محل ۵ درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند. میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و بر اساس آراء هیات تجدید نظر موضوع ماده (۴۴) قانون تامین اجتماعی و ابلاغ مجدد به پیمانکار جهت پرداخت بدهی ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ توسط سازمان تامین اجتماعی اعلام خواهد شد. نحوه اجرای تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان تامین اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.»

۲-۵۴- طبق مواد (۲) و (۵) آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ کلیه کارفرمایان مشمول این آیین نامه مکلف می باشند درمورد قراردادهایی که خاتمه، تعلیق یا فسخ می گردند در صورت عدم ارائه مفصاحساب از سوی پیمانکار ظرف یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد، در طی یک ماه نسبت به اعلام اطلاعات مبانی محاسبه شامل مبلغ کل کارکرد پیمان اعم از ارزی و ریالی، تاریخ شروع و خاتمه یا فسخ یا تعلیق پیمان، نحوه تهیه مصالح (به عهده کارفرما، پیمانکار یا هر دو)، محل اجرای کار، شرح مختصری از موضوع پیمان، آخرین اقامتگاه قانونی پیمانکار و مهندس مشاور و میزان ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی نگهداری شده نزد کارفرما و نیز ارائه مدارک و مستندات مورد نیاز سازمان همکاری نمایند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۳-۵۴- در اجرای ماده (۵) آیین نامه مذکور و در خصوص قراردادهایی که مفاد قرارداد یا مستندات پرونده مطالباتی مبین آن است که عملیات موضوع پیمان به اتمام رسیده لیکن اطلاعات مبنای محاسبه از سوی واگذارندگان کار ارسال نگردیده، واحدهای اجرایی مکلف می باشند پس از سه ماه از تاریخ خاتمه قرارداد ضمن صدور و درخواست اطلاعات مبنای محاسباتی نسبت به ابلاغ آن به واگذارنده کار و اعلام آن به مقاطعه کار برابر مقررات اقدام نمایند.

۴-۵۴- در صورتی که گواهی واگذارنده کار با نوع، موضوع، تعهدات طرفین قرارداد، صورت وضعیت یا صورت حساب کار کرد و سایر محتویات پرونده مغایرت داشته باشد، واحدهای اجرایی موظف هستند علت مغایرت را با اخذ مستندات مربوطه مجدداً از واگذارنده کار استعلام، و پس از دریافت اطلاعات برابر مقررات اقدام نمایند.

۵-۵۴- در صورت فسخ و یا اتمام عملیات پیمان و عدم همکاری واگذارنده کار در ارائه مدارک یا اطلاعات مبنای محاسباتی ظرف مهلت مقرر، واحدهای اجرایی مکلف می باشند با توجه به نوع، موضوع، محل اجرای قرارداد، تعهدات طرفین پیمان در تامین مصالح مصرفی و ماشین آلات مکانیکی با ملحوظ داشتن کاربرگ‌های شماره (۳) واصله، اطلاعات و مستندات ارسالی از سوی پیمانکار و یا سایر اطلاعات و اسناد مضبوط در پرونده مطالباتی حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات را برابر مقررات محاسبه و مطالبه نموده و پس از وصول حق بیمه متعلقه نسبت به صدور مفصاحساب اقدام نمایند. بدیهی است برابر بند (۵) آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ بازرسی از دفاتر قانونی واگذارندگان کار موصوف می بایست با اولویت انجام گیرد.

۶-۵۴- مطابق ماده (۳) آیین نامه مذکور واحدهای اجرایی در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها طبق قانون و براساس آرای هیات تجدید نظر موضوع ماده (۴۴) قانون تأمین اجتماعی قطعی شده است مکلف می باشند حق بیمه را مجدداً به پیمانکار یا مهندسین مشاور ابلاغ و چنانچه حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ مجدد، مقاطعه کار مورد مطالبه را پرداخت نکند، بدهی را جهت واریز از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی به واگذارنده کار ابلاغ نمایند.

۷-۵۴- برابر ماده (۴) آیین نامه اجرایی کارفرمایان مکلف می باشند بدهی قطعی شده موضوع ماده (۳) آیین نامه را که توسط سازمان اعلام می شود حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ، تأمین و به حساب سازمان واریز نمایند؛ چنانچه واگذارنده کار حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی بدهی مربوطه را پرداخت نکند واحدهای اجرایی مکلف می باشند طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی اقدامات قانونی جهت وصول مطالبات را معمول نمایند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»**۵۵) مبنای مطالبه حق بیمه**

با توجه به دادنامه‌های شماره ۸۴/۹ مورخ ۱۳۸۴/۱/۱۴ و ۱۰۷۲۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۲ هیات عمومی دیوان عدالت‌اداری در مواردی که حق بیمه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی از سوی مقاطعه‌کاران در قراردادهای منعقدۀ بیشتر از حق بیمه طبق مآخذ موضوع مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی، هیات مدیره سازمان و سایر مفاد این بخشنامه باشد، مبنای احتساب حق بیمه صورت مزد و حقوق اظهار شده از سوی پیمانکار خواهد بود.

۵۶) مقاطعه‌کاران فرعی

در مواردی که پیمانکار اصلی بخشی از عملیات پروژه را با انعقاد قرارداد به پیمانکاران فرعی واگذار نماید، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای فرعی را با توجه به نوع، موضوع عملیات و تعهدات طرفین محاسبه و پس از وصول، مفصاحساب صادر نمایند؛ بدیهی است به هنگام احتساب حق بیمه پیمانکار اصلی، با تایید و واگذارنده کار، چنانچه حق بیمه قرارداد فرعی وفق ماده (۴۱) قانون تأمین اجتماعی محاسبه شده باشد معادل حق بیمه پرداختی از حق بیمه پیمان اصلی کسر می‌گردد و در صورتی که مفصاحساب پیمانکار فرعی وفق ماده (۴۷) قانون تأمین اجتماعی صادر شده باشد معادل کارکرد پیمانکار فرعی از کارکرد پیمانکار اصلی قابل کسر می‌باشد.

۵۷) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان خارجی شاغل در قراردادهای داخل کشور

۱- ۵۷- با توجه به بند الف ماده (۵) لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ در خصوص بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین ومقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند، در صورتی که بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقتنامه‌های دوجانبه یا چند جانبه تأمین اجتماعی منعقد شده باشد، طبق مفاد موافقتنامه عمل خواهد شد.

۲- ۵۷- در خصوص قراردادهایی که محل اجرای آن داخل کشور بوده و در بخشی از عملیات پیمان اتباع خارجی مشغول به کار باشند، در صورتی که کشور متبوع، عضو مقابله نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار (ILO) باشد و طبق گواهی مقامات صالحه دولت فوق از مزایای مندرج در ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی بهره‌مند باشند لازم است اسامی افراد شاغل در قرارداد و مدارک بیمه‌گری مربوطه از مقاطعه‌کار اخذ گردد، ضمناً مقاطعه‌کار مکلف است صورت مزد و حقوق ماهانه افراد مذکور را به صورت جداگانه تنظیم و صرفاً معادل ۳ درصد حقوق و مزایا، با رعایت حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه سال مربوطه به‌عنوان حق بیمه خاص مربوط به حوادث ناشی از کار ارسال و پرداخت نماید.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۳-۵۷- حق بیمه متعلق به مجموع حقوق دریافتی افراد فوق الذکر با رعایت حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه سال مربوطه می‌بایست از حق بیمه محاسبه شده بر اساس کارکرد مقاطعه‌کار به شرح سایر مفاد این بخشنامه کسر و مانده حق بیمه برابر مقررات مطالبه گردد.

۴-۵۷- در خصوص اتباع کشورهای بیگانه که عضو مقاوله نامه مذکور نباشند و بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقت‌نامه‌های دوجانبه یا چند جانبه تأمین اجتماعی منعقد نشده باشد، پرداخت ۳ درصد حق بیمه حوادث ناشی از کار موضوعیت نداشته و واگذارندگان کار مکلف می‌باشند نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون برابر مقررات اقدام نمایند.

۵۸) کارکنان دفتر مرکزی

طبق مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی پیمانکاران مکلف هستند صورت مزد کارکنان دفتر مرکزی خود را بصورت جداگانه تنظیم و به انضمام حق بیمه مربوطه وفق مقررات جاری سازمان به شعبه تأمین اجتماعی حوزه عملکرد دفتر مرکزی تسلیم و پرداخت نمایند. طبق مصوبه شماره ۱۰۰/۹۳۴۳ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۳ دویست و هشتاد و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۴/۶ شورای عالی تأمین اجتماعی و مقررات جاری سازمان در مواردی که یک نفر از مدیران، شرکا یا اعضای هیأت مدیره بعنوان مسئول یا سرپرست پروژه در پیمان اشتغال بکار داشته و مزد دریافت کند با تأیید موضوع توسط واگذارنده کار، دریافت صورت مزد و حقوق نامبرده در قرارداد بلامانع خواهد بود.

۵۹) اشتغال پیمانکار حقیقی در اجرای قرارداد مقاطعه‌کاری

در قراردادهای پیمانکاری منعقد شده با اشخاص حقیقی که شخص پیمانکار طبق گواهی واگذارنده کار به همراه سایر کارکنان در اجرای عملیات قرارداد عملاً اشتغال به کار داشته باشد، در این حالت پس از محاسبه حق بیمه پیمان طبق ماده (۴۱) قانون و با رعایت تبصره (۵) الحاقی به ماده (۴) قانون تأمین اجتماعی موضوع ماده (۳) قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوطه مصوب ۱۳۸۷/۷/۸ مجلس شورای اسلامی و تصویب نامه شماره ۴۱۲۹۷/ت/۲۱۶۴۴۹ ک مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیأت وزیران معادل حق بیمه پرداختی شخص پیمانکار در اجرای قانون اخیرالذکر و در دوره اجرای قرارداد از میزان حق بیمه مطالبه شده کسر و مابقی مطالبه، وصول و سپس مفاصاحساب صادر گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۶۰) مقاطعه‌کاران دارای قرارداد پورسانتاژ و اگذاری تعهدات

در مواردی که با توافق سازمان بخشی از تعهدات موضوع ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی واگذار و به تبع آن میزان حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون تقلیل یابد، لازم است به هنگام محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد، معادل پورسانتاژ متعلقه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی از سوی مقاطعه‌کاران (اعم از پیمانکاران و مهندسان مشاور) وصول شده تلقی و مبالغ مربوط به لیست‌های هر پیمان با ماخذ کامل (۲۷٪) در محاسبه منظور گردد.

۶۱) نحوه اقدام در خصوص کاربرگ شماره (۳) بازرسی از دفاتر قانونی

در اجرای ماده (۵) آیین نامه اجرایی تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۰۲/۲۷ به ماده (۳۸) قانون و با توجه به بخشنامه تنقیح و تلخیص بازرسی از دفاتر قانونی در خصوص هزینه های مندرج در کاربرگ شماره (۳)، واحدهای اجرایی مکلف می باشند کاربرگ مذکور را به عنوان بخشی از مدارک و اطلاعات مبنای محاسبه در پرونده مطالباتی ردیف پیمان مربوطه ثبت و ضبط نمایند تا به هنگام انجام محاسبات دوره ای یا نهایی، مورد بهره برداری واقع شود. چنانچه به موجب عدم همکاری واگذارنده کار در اعلام اطلاعات مبنای محاسباتی، حق بیمه کارکنان شاغل صرفاً بر مبنای کارکرد استخراج شده از دفاتر واگذارنده کار و سایر اسناد و مدارک موجود در پرونده مورد محاسبه و مطالبه قرار گیرد، صدور مفاصاحساب به نسبت کارکرد مبنای محاسبه بلامانع می باشد.

۶۲) قراردادهای انفرادی

۶۲-۱- قراردادهایی که موضوع عملیات آن توسط شخص مجری به تنهایی انجام پذیرفته و دارای تبعیت دستوری و اقتصادی و انجام شخصی کار باشد و مشمول قوانین استخدامی از جمله قانون کار بوده، قرارداد کار محسوب و کارفرما مکلف می باشد نسبت به ارائه صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه وفق ماده (۳۹) قانون اقدام نماید.

۶۲-۲- مطابق دادنامه‌های شماره ۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۰۵/۲۵ و شماره ۱۸۱۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری قراردادهای مقاطعه‌کاری تک نفره که فاقد مشخصات بند (۱-۶۲) بوده و موضوع عملیات منحصرأ توسط شخص مقاطعه‌کار به تنهایی انجام شده باشد، از شمول ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی خارج می‌باشند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»**۶۳) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور**

طبق بند (ب) ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، مقرر گردیده کارکنان شاغل در قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از مزایای قانون تامین اجتماعی بهره‌مند گردند و برابر ماده (۱۰) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵، تبصره زیر جایگزین تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ گردیده است:

«سازمان تامین اجتماعی مکلف است به منظور بیمه کارکنان ایرانی دارای گواهینامه شغلی که در ارتباط با اجرای قراردادهای صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور اعزام می شوند، حق بیمه قراردادهای (بیمان‌ها) را به صورت ریالی صرفاً بر اساس صورت مزد و حقوق ماهیانه کارکنان محاسبه و وصول کند و مفاصاحساب قرارداد یا بیمان را صادر کند»

از تاریخ ۱۳۹۸/۲/۱۵ در خصوص ارائه خدمات قانونی به بیمه شدگان مزبور وفق تبصره ذیل ماده (۱۰) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی اقدام خواهد گردید.

فصل پنجم: مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی**۶۴- اهمیت مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی**

مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون سندی است رسمی مبنی بر کنترل و نظارت سازمان بر تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار و مقاطعه‌کاران در پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات موضوع قرارداد که به دو صورت دوره‌ای یا نهایی به صورت الکترونیک صادر می شود و به موجب آن واگذارنده کار مجاز خواهد بود نسبت به پرداخت ۵ درصد کل کار و آخرین قسط مقاطعه کار تا میزان کارکرد مندرج در مفاصاحساب اقدام نماید.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۱-۶۴- در راستای ارتقای خدمات بیمه‌ای و الزامات دولت الکترونیک ابلاغ مفصاحساب ماده (۳۸) قانون از طریق سامانه خدمات الکترونیک و غیرحضوری سازمان تأمین اجتماعی به نشانی: <https://Eservices.tamin.ir/> انجام می‌پذیرد، لذا ضرورت دارد واگذارندگان کار و مقاطعه‌کاران با اخذ شماره کارگاهی نزد واحد‌های اجرایی سازمان، با تکمیل درخواست استفاده از خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی و ایجاد حساب کاربری در سامانه مذکور نسبت به دریافت مفصاحساب صادره اقدام نمایند.

۲-۶۴- با توجه به اینکه مطابق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی پرداخت پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط مقاطعه‌کار از طرف کارفرما منوط به ارائه مفصاحساب از سوی سازمان می‌باشد، لذا چنانچه واگذارندگان کار با اعلام اطلاعات مبنای محاسبه دوره‌ای از قرارداد، درخواست صدور مفصاحساب نمایند، واحد‌های اجرایی مکلف می‌باشند، پس از مطالبه و وصول حق بیمه کارکنان شاغل در دوره مبنای محاسبه نسبت به صدور مفصاحساب دوره‌ای برابر مقررات اقدام نمایند.

۳-۶۴- واحد وصول حق بیمه شعب مکلف می‌باشند با حصول اطمینان از مآخذ احتساب حق بیمه و صحت محاسبات انجام شده و وصول کامل مطالبات مربوطه خلاصه‌ای از اطلاعات مبنای محاسبه حق بیمه از قبیل مآخذ کسر حق بیمه، دوره اجرای قرارداد، تعهدات طرفین پیمان در تأمین مصالح و ماشین‌آلات مکانیکی و... را در ذیل مفصاحساب درج نمایند.

فصل ششم: تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار، مقاطعه‌کاران و سازمان تأمین اجتماعی

مطابق مواد (۲۸)، (۳۸)، (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و تبصره‌های مربوطه، آئین نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آنها به سازمان و آئین نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب شورای عالی تأمین اجتماعی، وظایف کارفرمایان (واگذارنده کار)، مقاطعه‌کاران و سازمان در راستای اجرای مراتب مذکور به شرح زیر می‌باشد:

۶۵) وظایف و تکالیف کارفرمایان (واگذارندگان کار)

۱-۶۵- واگذارندگان کار مکلف هستند در قراردادهای منعقد، مقاطعه‌کاران را متعهد نمایند که کارکنان شاغل در اجرای پیمان‌ها را نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه نموده و صورت مزد و حقوق و حق بیمه مقرر را برابر مواد (۲۸)

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

و (۳۹) قانون تأمین اجتماعی در مهلت قانونی به سازمان ارسال و پرداخت کنند.

۲-۶۵- یک نسخه از قرارداد منعقد شده را هم زمان با ابلاغ قرارداد به همراه ضوابط و پیوست‌های مربوطه و اصل گواهی تایید اصالت قرارداد را به شعب ذیربط سازمان تأمین اجتماعی ارسال نمایند.

۳-۶۵- پنج درصد هر صورت وضعیت یا صورتحساب پرداختی به پیمان‌کاران و مهندسان مشاور را کسر و نگهداری نموده و پرداخت مبالغ مکسوره و آخرین قسط مقاطعه‌کاران را موقوف به ارائه مفصاحساب سازمان تأمین اجتماعی نمایند.

۴-۶۵- در خاتمه عملیات پیمان با اعلام موضوع قرارداد، مبلغ ناخالص کل کارکرد، تاریخ شروع و خاتمه کار، نحوه تهیه و تأمین مصالح مصرفی، صورت ریز کسورات حق بیمه و حسب مورد سایر مبانی محاسباتی از جمله ارزش ریالی مصالح واگذاری، نحوه تأمین ماشین‌آلات و درصد کار انجام یافته به صورت مکانیکی و غیر مکانیکی، ارسال صورت وضعیت قطعی و فهرست پیمانکاران فرعی به واحد اجرایی ذیربط، مقاطعه‌کار را جهت اخذ مفصاحساب به شعبه مربوطه معرفی نماید.

۵-۶۵- در اجرای تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، مطالبات سازمان از پیمان‌کاران و مهندسان مشاور، که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته است و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفصاحساب سازمان تأمین اجتماعی مراجعه ننموده‌اند را ضمن اعلام مشخصات مقاطعه‌کاران، از محل ۵٪ کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به سازمان پرداخت نمایند.

۶-۶۵- در صورت عدم رعایت مراتب قانونی اشاره شده در بندهای فوق برابر ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و تبصره ذیل آن مسئولیت پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه بعهد کارفرمایان (واگذارندگان کار) خواهد بود و حق دارند و جوهی که از این بابت به سازمان پرداخته نموده‌اند را از مقاطعه‌کار مطالبه و وصول نمایند.

۶۶) تکالیف و تعهدات بر عهده مقاطعه‌کاران

۱-۶۶- ارسال یک نسخه از قرارداد منعقد شده با کارفرمایان منضم به اصل گواهی واگذارنده کار مبنی بر معرفی مقاطعه‌کار و تایید اصالت قرارداد همراه با مدارک هویتی به شعبه تأمین اجتماعی ذی ربط.

۲-۶۶- ارسال تفکیک صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای منعقد شده و کارکنان دفتر مرکزی تا آخرین روز ماه بعد به واحد اجرایی ذی ربط در مهلت مقرر وفق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۳-۶۶- پرداخت مانده حق بیمه طبق صورتحساب بدهی ابلاغ شده از سوی سازمان و اخذ مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی جهت هر یک از قراردادهای اجرا شده بنابر دادنامه شماره ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری .

۴-۶۶- در صورتی که مقاطعه کار به بدهی اعلام شده بنابر مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تأمین اجتماعی معترض باشد می تواند ظرف مهلت مقرر اعتراض خود را به سازمان تسلیم نموده و چنانچه درخواست صدور مفاصاحساب داشته باشد می تواند مبلغ بدهی طبق اعلامیه را به حساب سپرده موقت کارفرمایان نزد سازمان واریز و مفاصاحساب دریافت نماید.

۵-۶۶- رعایت ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و تبصره الحاقی آن به عنوان واگذارنده کار در مورد مقاطعه کاران فرعی .

۶-۶۶- با توجه به الزام پیمانکار به پرداخت حق بیمه طبق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، توافق یا انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی یا حقوقی در خصوص چگونگی پرداخت حق بیمه کارگران شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری نافی وظایف و مسئولیتهای پیمانکار در پرداخت حق بیمه و سالب اجازه قانونی سازمان در مطالبه حق بیمه از پیمانکار نمی باشد.

۷-۶۶- اجرای تکالیف مقرر طبق تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی .

۶۷) تکالیف و وظایف سازمان

۱-۶۷- اطلاع رسانی به هنگام قوانین، مقررات و مصوبات مرتبط با مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی .

۲-۶۷- شفاف سازی ضوابط اجرایی مربوطه در راستای ایفای حقوق شرکای اجتماعی و در دسترس قراردادن بخشنامه ها و دستورالعمل های صادره.

۳-۶۷- تشکیل پرونده و تخصیص ردیف پیمان برای هر یک از قراردادهای مقاطعه کاری و دریافت صورت مزد و حقوق و ارائه خدمات قانونی به بیمه شدگان.

۴-۶۷- احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد و ابلاغ مراتب به مقاطعه کاران با حصول اطمینان از مآخذ مبنای احتساب حق بیمه و صحت محاسبات انجام شده.

۵-۶۷- ارائه ریز محاسبات حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد، حسب درخواست مقاطعه کاران .

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۶-۶۷- رسیدگی به اعتراضات به عمل آمده برابر مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تامین اجتماعی.

۷-۶۷- اجرای تکالیف مقررطبق تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی.

۸-۶۷- تطبیق گواهی‌های واصله از واگذارنده کار با مفاد قرارداد و سوابق موجود و در صورت مشاهده مغایرت، بررسی موضوع و استعلام از واگذارنده کار با اخذ مدارک و مستندات مربوطه برای مشخص نمودن علت مغایرت.

۹-۶۷- انتقال وجه واریزی از حساب سپرده موقت کارفرمایان به حساب قطعی سازمان پس از قطعیت بدهی و استرداد مازاد آن به حساب مقاطعه کار.

۱۰-۶۷- صدور مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی ظرف یک روز کاری پس از پرداخت بدهی.

۱۱-۶۷- عدم صدور درخواست بازرسی از دفاتر قانونی مقاطعه کاران، در مورد قراردادهایی که حق بیمه آن‌ها مطابق ماده (۴۱) قانون دریافت و مفاصاحساب صادر می‌گردد.

فصل هفتم : سایر موارد

۶۸- در موارد ابهام در اجرای این بخشنامه، نظر کارشناسی اداره کل وصول حق بیمه ملاک عمل خواهد بود.

۶۹- در مواردی که در خصوص اجرای این بخشنامه ابهاماتی از سوی واحدهای اجرایی، تخصصی و یا تشکل‌های ذیربط مطرح گردد مراتب در کمیته وحدت رویه متشکل از نمایندگان معاونت بیمه ای، اداره کل وصول حق بیمه، اداره کل حقوقی و قوانین و نماینده تشکل بخش خصوصی (اتاق‌ها و کانون عالی کارفرمایان) مربوطه مورد بررسی واقع و تصمیم مقتضی اتخاذ می‌گردد.

۷۰- اداره کل وصول حق بیمه حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ صدور این بخشنامه نسبت به بررسی و تدوین فرایندهای مربوط به نحوه تعیین مآخذ حق بیمه قبل از انعقاد پیمان اقدام نماید.

۷۱- در اجرای طرح تحول دیجیتال و بهبود فرآیندهای خدمات بیمه ای و در راستای بهره‌گیری از خدمات الکترونیکی در تسهیل فضای کسب و کار، افزایش رضایتمندی ذینفعان، کاهش مراجعات و حذف کاغذ در مراودات اداری، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تامین موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ صدور

سازمان تأمین اجتماعی

دیرمعال

بسمه تعالی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

شماره: ۱۰۰۰/۹۹/۱۳۱۰۱

شماره:

تاریخ: ۱۳۹۹/۱۲/۲۰

تاریخ:

پیوست:

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

این بخشنامه با همکاری اداره کل وصول حق بیمه و مدیریت فناوری و تحول دیجیتال نسبت به تهیه نرم افزار مربوطه اقدام نماید.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل، معاونین، روسا و کارشناسان ادارات کل استان، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تامین، روسا، معاونین، مسئولین واحدها و کارشناسان شعب می‌باشند.

مصطفی سالاری

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

حوزه: معاونت بیمه‌ای

موضوع: ضوابط و مقررات اجرایی موضوع مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی
(جایگزین مجموعه بخشنامه‌های ۱۴ جدید در آمد)

معاونین محترم ایدیران گل مستقل ستادی
مدیران گل تأمین اجتماعی استان
مدیران همان تأمین اجتماعی استان

مقدمه :

در اجرای سیاست‌های راهبردی و کلان سازمان در خصوص تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره و در راستای رعایت اصل قانون مداری، وحدت رویه، ابهام زدایی و شفاف‌سازی مقررات و جلوگیری از تعدد بخشنامه‌ها، لغو و حذف دستورالعمل‌های تکراری، مشابه و اطلاع شرکای اجتماعی سازمان از حقوق و تکالیف مقرر که رضایتمندی واگذارندگان کار، کارفرمایان و بیمه‌شدگان را به دنبال دارد، همچنین لزوم تجمیع بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه، بدین‌وسیله بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مقاطعه‌کاری موجود با توجه به قوانین و مقررات و تصویب‌نامه‌های شورای عالی تأمین اجتماعی و دادنامه‌های هیات عمومی و تخصصی دیوان عدالت اداری مورد بازنگری قرار گرفته و جایگزین بخشنامه‌های ۱۴ الی ۱۴/۱۳ و سایر دستورالعمل‌ها و مکاتبات مغایر با این بخشنامه می‌گردد.

فصل اول: قوانین و مقررات اجرایی.

فصل دوم: تشکیل پرونده و دریافت صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان.

فصل سوم: قراردادهای مقاطعه‌کاری مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی (تملک داریی های سرمایه ای دولت).

فصل چهارم: قراردادهای مقاطعه‌کاری غیر عمرانی.

فصل پنجم: مفاسدحساب ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی.

فصل ششم: تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار، مقاطعه کاران و سازمان تأمین اجتماعی.

فصل هفتم: سایر موارد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

فصل اول: قوانین و مقررات اجرایی

اهمیت برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر حوادث و بیماری‌ها، بیکاری، از کار افتادگی، بازنشستگی، مرگ و... موضوعی است مسلم و پذیرفته شده که مطابق اصل بیست و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف به فراهم کردن زمینه برخورداری از این حق برای یکایک افراد کشور شده است و سازمان تأمین اجتماعی بر اساس قانون مصوب تیرماه سال ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی، رسالت مدیریت منابع و مصارف امور بیمه‌ای افراد مشمول، حفظ و به کارگیری منابع در اختیار و ارایه خدمات و ایفای تعهدات قانونی را بر عهده دارد و پیشینه تاریخی قوانین مربوط به بیمه تأمین اجتماعی بیانگر نگرش خاص قانون‌گذار به حمایت از نیروهای کار شاغل در قراردادهای مقاطعه‌کاری و احقاق حقوق و تحت پوشش درآوردن این گروه بیمه‌شدگان دارد و به شرح ذیل ضمن تأکید بر انجام حمایت‌های قانونی از قاعده فوق پیروی نموده است.

۱- قوانین و مقررات اجرایی

قوانین

- ۱- مواد (۲)، (۴)، (۵)، (۲۸)، (۳۰)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۸)، (۳۹)، (۴۱) و (۴۷) قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه سال ۱۳۵۴ و تبصره‌های الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ و ۱۳۹۴/۲/۱ به ماده (۳۸) قانون.
- ۲- تبصره یک ماده (۱) و تبصره دو ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ مجلس شورای ملی.
- ۳- قوانین بیمه‌بیکاری مصوب ۱۳۶۶/۵/۶ و ۱۳۶۹/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی.
- ۴- ماده (۱۳) قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- ۵- بند (ب) ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲.
- ۶- ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲.
- ۷- قانون الحاق یک تبصره به لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۸/۱۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

- ۸- قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مهلت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه‌شدگان و حق بیمه مربوطه اقدام نمی‌کنند و اصلاحات بعدی.
- ۹- قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ و قانون اصلاح قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۸۷/۵/۶ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۰- ماده (۷۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۱- بند (ج) ماده (۱۱) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۶/۵/۷ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۲- ماده (۲) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۳- تبصره (۲) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۴- ماده (۱۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۵- ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مجلس شورای اسلامی.
- ۱۶- قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵

آیین‌نامه‌ها

- ۱۷- آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان و اصلاحی‌های بعدی.
- ۱۸- آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی.
- ۱۹- آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۸ هیات وزیران.
- ۲۰- آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین بیمه‌بیکاری مصوب مجلس شورای اسلامی.
- ۲۱- آیین‌نامه نرخ و مآخذ حق بیمه حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقوله نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار.
- ۲۲- آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین‌شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸.
- ۲۳- آیین‌نامه‌های اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۱ هیات وزیران.
- ۲۴- آیین‌نامه اجرایی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و نگهداری آن‌ها موضوع ماده (۹۵) قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ مجلس شورای اسلامی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

مصوبات

- ۲۵- مصوبه شماره ۱۲۹ مورخ ۱۳۶۳/۱۲/۰۸ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۶- مصوبه شماره ۱۴۳ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۰۶ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۷- مصوبه مورخ ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران.
- ۲۸- مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۰۵/۱۸ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۲۹- مصوبه شماره ۲۳۸ مورخ ۱۳۶۹/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۰- مصوبه شماره ۲۴۰ مورخ ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۱- مصوبه شماره ۲۸۸ مورخ ۱۳۷۷/۰۴/۰۶ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۲- مصوبه شماره ۱۰۰۰/۹۳۴۳ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۳ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۳- مصوبه شماره ۲۰۰/۱۲۰۶۸ مورخ ۱۳۸۴/۰۷/۱۰ شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.
- ۳۴- بند ۵ مصوبه شماره ۳۵۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ شورای عالی تأمین اجتماعی.
- ۳۵- بند ۴ مصوبه ۷۷ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه.
- ۳۶- بند ۱۱ مصوبه ۸۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۹ هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه.
- ۳۷- مصوبه شماره ۹۴۱۴۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۷ هیات وزیران.
- ۳۸- بند ۸ جلسه شماره ۱۱۱۷ مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۲ هیات مدیره سازمان تأمین اجتماعی.
- ۳۹- بند ۱ جلسه شماره ۱۸۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۳ هیات مدیره سازمان تأمین اجتماعی.

۲- دادنامه‌ها

- ۴۰- دادنامه شماره ۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۰۵/۲۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۱- دادنامه شماره ۸۴/۹ مورخ ۱۳۸۴/۰۱/۱۴ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۲- دادنامه شماره ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۵/۰۹/۱۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۳- دادنامه شماره ۳۶۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۸/۳۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۴- دادنامه شماره ۴۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۹/۲۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۵- دادنامه شماره ۱۸۱۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۶- دادنامه شماره ۱۸۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۳ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۴۷- دادنامه شماره ۲۱۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۹ هیات تخصصی کار، بیمه و تأمین اجتماعی دیوان عدالت اداری.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

- ۴۸- دادنامه شماره ۱۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۱/۲۹ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۴۹- دادنامه شماره ۴۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۳۱ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۰- دادنامه شماره ۱۰۳۰۹ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۸ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۱- دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۲۷ هیات عمومی دیوان عدالت اداری.
- ۵۲- دادنامه شماره ۱۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۹ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.
- ۵۳- دادنامه شماره ۱۰۷۲۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۲ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری.

فصل دوم: تشکیل پرونده مطالباتی و دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان

مطابق ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۰۴/۰۳ در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌شود، کارفرمایان مکلف می‌باشند مقاطعه‌کاران را متعهد نمایند که کارکنان خود و کارکنان مقاطعه‌کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نمایند و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون بپردازند و جهت تضمین انجام این تعهد، کارفرمایان مکلف می‌باشند پرداخت پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط مقاطعه‌کار را موقوف به صدور مفاصاحساب از سوی سازمان نمایند؛ لذا انجام تکالیف و تعهدات قانونی سه جانبه بر عهده سازمان، واگذارندگان کار و مقاطعه‌کاران مستلزم ارائه یک نسخه از قرارداد منعقد شده یا اسناد و مدارک واگذاری عملیات مقاطعه از سوی هر یک از طرفین پیمان و تشکیل پرونده مطالباتی نزد واحدهای اجرایی سازمان تامین اجتماعی می‌باشد.

در دوره اجرای قرارداد، مقاطعه‌کاران موظف به ارائه صورت مزد و حقوق کارکنان و پرداخت حق بیمه مقرر و ارسال قراردادهای منعقد شده با مقاطعه‌کاران فرعی و سایر تکالیف مقرر طبق ضوابط و مقررات قانونی بوده و واگذارندگان کار نیز مکلف می‌باشند ضمن انجام تکالیف تصریح شده در قانون نسبت به ارسال متمم‌ها و الحاقیه‌های صادره، اعلام اصلاحات و تغییرات قرارداد اقدام، و در خاتمه عملیات پیمان، با اعلام اطلاعات مبنای محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد به همراه صورت حساب‌ها و صورت وضعیت‌های قطعی تایید شده به سازمان تامین اجتماعی، درخواست مفاصاحساب نمایند؛ بدیهی است مطابق قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۲۶ و آیین نامه اجرایی آن، در صورت عدم ارائه مفاصاحساب مقاطعه‌کار ظرف یک سال از تاریخ فسخ، خاتمه یا تعلیق قرارداد، واگذارندگان کار مکلف می‌باشند نسبت به اعلام اطلاعات مبنای محاسبه و میزان پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به واحد اجرایی مربوطه اقدام نموده و سازمان نیز موظف می‌باشد با کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار و

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

مقاطععه کاران نسبت به مطالبه و وصول حق بیمه متعلقه و صدور مفاصاحساب اقدام نماید، لذا با توجه به اهمیت موضوع، فرآیند تخصیص شماره کارگاهی و تشکیل پرونده مطالباتی به شرح ذیل می‌باشد:

- دریافت قراردادهای مقاطعه کاری و تشکیل پرونده مطالباتی.
- احراز هویت کارفرما و بررسی اصالت قرارداد.
- تخصیص کد متمرکز پیمان.
- دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان.

۳) دریافت قرارداد مقاطعه کاری و تشکیل پرونده مطالباتی

واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند با توجه به ضرورت کنترل و نظارت اثربخش سازمان بر انجام تعهدات و تکالیف مقرر در قانون تأمین اجتماعی توسط مقاطعه کاران و در اجرای ماده (۷) آیین‌نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق موضوع ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب مورخ ۱۳۵۴/۱۲/۱۹ شورای عالی تأمین اجتماعی به شرح ذیل اقدام نمایند:

۱-۳- واحدهای اجرایی می‌بایست نسبت به دریافت نسخه کامل قرارداد به همراه ضمایم، پیوست‌ها، اسناد و مدارک مربوطه (اعم از اینکه قرارداد به صورت حضوری دریافت و یا غیر حضوری بارگذاری گردد) اقدام نمایند. در ضمن قراردادهایی که به زبانی غیر از زبان فارسی تنظیم گردیده، اخذ ترجمه رسمی اسناد قرارداد الزامی می‌باشد.

۲-۳- در خصوص قراردادهای محرمانه چنانچه مقاطعه کار با ارائه گواهی واگذارنده کار و در دوره اجرای عملیات پیمان درخواست تشکیل پرونده و ارسال صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات را ارائه نماید، لازم است پس از بررسی و احراز اصالت و محرمانگی قرارداد از طریق اداره حراست اداره کل استان، واحدهای اجرایی نسبت به تخصیص کد کارگاهی اقدام نمایند.

۳-۳- واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند صرفاً نسبت به تشکیل پرونده مطالباتی جهت قراردادهای مقاطعه کاری که محل اجرای عملیات در حوزه عملکرد همان واحد واقع گردیده است اقدام نمایند.

۴-۳- چنانچه محل اجرای قرارداد خارج از حوزه عملکرد شعبه باشد به استثنای قراردادهای حالت‌های خاص مندرج در این بخشنامه و یا تمرکزهای صادره از سوی اداره کل وصول حق بیمه و ادارات کل استان، قرارداد می‌بایست به شعبه محل اجرای پیمان ارسال و مراتب نیز به واگذارنده و مقاطعه کار اعلام گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۵-۳- مجوز تمرکز در یک شعبه، در ارتباط با قراردادهایی که محل اجرای آن در حوزه عملکرد یک استان پراکنده باشد توسط اداره کل مربوطه و قراردادهایی که محل اجرای آن در محدوده عملکرد چند استان باشد توسط اداره کل وصول حق بیمه صادر می‌گردد.

۶-۳- قراردادهای فرعی، در شعبه‌ای که جهت قرارداد اصلی تشکیل پرونده شده متمرکز می‌گردند و موارد خاص مندرج در این بخشنامه و یا مجوز خاص صادره از سوی اداره کل وصول حق بیمه یا ادارات کل استان از این قاعده کلی مستثنی می‌باشند.

۴) احراز هویت کارفرما و بررسی اصالت قرارداد

۱-۴- مشخصات طرفین قرارداد، موضوع، مبلغ، مدت و شرایط و تعهدات آنان جز ارکان اساسی کلیه قراردادها بوده و هر یک از ارکان قراردادها باید جامع و کامل باشد، لذا لازم است واحدهای اجرایی از انطباق کامل مشخصات مذکور از قبیل نام واگذارنده و مقاطعه کار شماره ثبت، شناسه ملی و دارنده حق امضای اشخاص حقوقی و شماره ملی و کد اقتصادی اشخاص حقیقی، مشخصات کامل و شناسنامه‌ای مقاطعه کاران حقیقی، نشانی کامل اقامتگاه و شماره تلفن طرفین در قرارداد منعقد و مطابقت آن با اساسنامه و آگهی‌های تاسیس و تغییرات اشخاص حقوقی اطمینان حاصل نمایند.

۲-۴- آدرس اشخاص حقوقی، نشانی مندرج در آگهی روزنامه رسمی و آخرین تغییرات شرکت به عنوان اقامتگاه قانونی می‌باشد.

تبصره: تغییر آدرس شرکت‌های تعاونی که در مجمع به تصویب رسیده است و در مرحله ثبت در روزنامه رسمی می‌باشد تا ثبت در روزنامه رسمی رونوشت مصوبه مجمع ملاک خواهد بود.

۳-۴- نشانی پیمانکار شخص حقیقی، آدرس نامبرده که در متن قرارداد ذکر شده است می‌باشد و چنانچه در قراردادی نشانی شخص حقیقی درج نگردیده باشد، هنگام اخذ قرارداد لازم است به صورت مکتوب آدرس دقیق مقاطعه کار را که به تأیید واگذارنده کار رسیده است اخذ نمایند.

۵) تخصیص شماره متمرکز پیمان

۱-۵- برای مقاطعه کاران حقوقی در شعبه محل استقرار اقامتگاه، شماره کارگاه اصلی اختصاص داده می‌شود و به هر یک از قراردادها نیز ردیف پیمان متصل به شماره اصلی تخصیص یافته و بلافاصله مراتب امر به مقاطعه کار و واگذارنده اعلام می‌گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۵- چنانچه دفتر مرکزی پیمانکار در محدوده سایر شعب باشد امکان جستجوی شماره کارگاه و کد شعبه برای سایر شعب فراهم گردیده است، ضمناً بعد از جستجوی شماره کارگاه از طریق گزینه پیمان، امکان ثبت اطلاعات قرارداد برای کاربر میسر می‌باشد.

۳-۵- در صورت عدم تخصیص شماره کارگاهی در محدوده سایر شعب جهت دفتر مرکزی، واحد اجرایی محل اجرای پیمان با شعبه ای که محدوده آدرس دفتر مرکزی است مکاتبه و درخواست بازرسی از آدرس دفتر مرکزی نموده و پس از انجام بازرسی و تخصیص کد کارگاهی، مراتب را به شعبه درخواست کننده اعلام می‌نمایند.

۴-۵- در صورتی که آدرس دفتر مرکزی مندرج در قرارداد با آدرس موجود در شعبه محل تشکیل دفتر مرکزی مقاطعه کار مغایرت داشته باشد، واحد اجرایی ضمن تخصیص ردیف پیمان و تشکیل پرونده جهت قرارداد، نسبت به اعلام مراتب به انضمام آگهی تغییرات آدرس به منظور انجام بازرسی و اصلاح نشانی به شعبه محل دفتر مرکزی اقدام نمایند.

۵-۵- واحدهای اجرایی مکلف به ثبت شماره کارگاهی واگذارندگان کار در ردیف پیمان می‌باشند در ضمن ثبت شماره کارگاهی و شناسه ملی سازمان سرپرست برای تخصیص شماره کارگاهی به واحدهای تابعه که فاقد شناسه ملی مستقل می‌باشند، الزامی است.

۶-۵- در خصوص مقاطعه کارانی که به صورت مشارکت (کنسرسیوم) عملیات اجرایی پیمان را به عهده می‌گیرند و همچنین قراردادهای مشارکت مدنی که صورت وضعیت‌ها به صورت مشترک ارایه و پرداخت می‌گردد نحوه تشکیل پرونده برابر بند (۱-۵) خواهد بود و در مورد مقاطعه کارانی که بدون ثبت مشارکت در اداره ثبت شرکتها اقدام به انعقاد قرارداد مشارکتی می‌نمایند و برابر مفاد قرارداد و تعهدات طرفین، صورت وضعیت‌ها به صورت مجزا تنظیم و پرداختی از طرف واگذارنده کار به صورت تفکیک و بر اساس صورت وضعیت کارکرد به حساب طرفین مشارکت واریز می‌گردد، ردیف پیمان به هریک از اعضاء مشارکت به صورت مجزا تخصیص و دریافت صورت مزد و حقوق و حق بیمه افراد شاغل در اجرای پیمان نیز به صورت تفکیک در شعبه محل اجرای پیمان صورت خواهد گرفت.

۶) دریافت صورت مزد و حقوق بیمه شدگان

۱-۶- طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری مشمول مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تامین اجتماعی برابر آیین‌نامه «طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آن‌ها به سازمان موضوع ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی» می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۶- دریافت صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری از تاریخ شروع عملیات اجرایی پیمان تا تاریخ اتمام عملیات اجرایی و خاتمه قرارداد با رعایت مهلت مقرر در ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و تبصره ذیل ماده (۶) آیین نامه مربوطه الزامی است.

۳-۶- در قراردادهای اجرایی تاریخ تنظیم صورت جلسه تحویل موقت، تاریخ خاتمه پیمان بوده و بدیهی است چنانچه حسب مفاد صورت جلسه تحویل موقت پیمان کار مکلف به رفع نقص گردیده باشد، تاریخ تنظیم صورت جلسه رفع نقص تاریخ خاتمه پیمان تلقی می گردد.

۴-۶- تعهدات طرفین قرارداد با امضاء و ابلاغ آن نافذ می گردد، لیکن در مواردی که واگذارندگان کار پیش از امضای قرارداد با ارسال مستندات برگزاری یا ترک تشریفات مناقصه و گواهی واگذارنده کار نسبت به اعلام تاریخ شروع عملیات موضوع قرارداد و اشتغال کارکنان اقدام نمایند، واحدهای اجرایی مکلف می باشند تا تاریخ ارائه قرارداد که نمی بایست مدت آن متجاوز از ۳ ماه باشد، نسبت به دریافت حق بیمه و صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات قبل از انعقاد و همچنین بعد از انعقاد قرارداد و ادامه دوره اجرای عملیات پیمان برابر مقررات اقدام نمایند.

در صورت درخواست دریافت صورت مزد و حقوق بیشتر از ۳ ماه در بند فوق، حداکثر تا دو ماه دیگر نیز با ارائه اسناد و مدارک و دلایل مثبته با تأیید مدیر کل استان امکان پذیر می باشد.

فصل سوم: قراردادهای مقاطعه کاری مشمول ضوابط طرح های عمرانی (تملك دارایی های سرمایه ای دولت)

در اجرای مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تامین اجتماعی و به منظور کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات برعهده واگذارندگان کار و مقاطعه کاران، واحدهای اجرایی موظف می باشند نسبت به تشخیص و تعیین حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری به شرح آتی اقدام نمایند.

(۷) تعریف قراردادهای مشمول ضوابط طرح های عمرانی

طبق مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تأیید آیین نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح های عمرانی و مصوبات (۱۲۹)، (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تامین اجتماعی، قراردادهایی مشمول ضوابط طرح های عمرانی (تملك دارایی های سرمایه ای دولت) تلقی می گردند که توامان دارای دو شرط ذیل باشند:

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

الف) قراردادهای پیمان‌کاران براساس فهرس بهای پایه سازمان برنامه و بودجه و قراردادهای مهندسان مشاور طبق ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) مذکور منعقد شده باشند.

ب) تمام یا قسمتی از بودجه عملیات از محل اعتبارات طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت (اعتبارات عمرانی ملی، منطقه‌ای، استانی) تامین شده باشد.

توجه (۱): در اجرای ماده (۲۰) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت‌مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب ۱۳۶۳/۱۲/۸، دستگاه‌های اجرایی مکلف می‌باشند بلافاصله یک نسخه از قراردادهای منعقد شده را منضم به موافقتنامه طرح با اعلام انعقاد قرارداد بر مبنای فهرس بهای پایه یا ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) و شماره طرح و ردیف بودجه به شعبه مربوطه ارسال نمایند.

توجه (۲): مطابق ماده (۲۲) آیین‌نامه نحوه تسلیم صورت‌مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب ۱۳۶۳/۱۲/۸، قراردادهایی که پیمانکار یا مشاور آن شرکت خارجی باشد، از شمول ضوابط طرح‌های عمرانی خارج و تابع مقررات عام سازمان خواهند بود.

۸) انواع قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی

- قراردادهای پیمان‌کاران.
- قراردادهای مهندسان مشاور.

۹) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

در اجرای ماده (۳۸) قانون و مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تأیید مصوبات (۱۲۹) و (۱۴۳) شورای عالی تأمین اجتماعی، با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی پیمانکاران مقطوعاً به میزان ۶ درصد ناخالص کل کارکرد بعلاوه ۰/۶ درصد بعنوان حق بیمه بیکاری، جمعاً به میزان ۶/۶ درصد ناخالص کل کارکرد می‌باشد که ذیحسابی‌ها مکلف می‌باشند از هر صورت وضعیت پیمانکار معادل ۱/۶ درصد بابت حق بیمه کارکنان کسر و معادل ۵ درصد نیز بابت حق بیمه و بیمه بیکاری سهم کارفرما از محل اعتبار طرح برداشت نموده و مبالغ مذکور را مجموعاً به میزان ۶/۶ درصد بلافاصله به حساب سازمان واریز نمایند.

«بخشنامه تئقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»**۱۰) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی مهندسان مشاور (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)**

در اجرای ماده (۳۸) قانون و مصوبه ۱۳۶۴/۰۷/۱۴ هیات وزیران موضوع تایید مصوبات (۱۲۹) و (۱۴۳) شورای عالی تأمین اجتماعی با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی مهندسین مشاور طبق مصوبات (۱۲۹)، (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تأمین اجتماعی مقطوعاً به میزان ۱۴ درصد ناخالص کل کارکرد بعلاوه ۱/۶ درصد به‌عنوان حق بیمه‌بیکاری، جمعاً به میزان ۱۵/۶ درصد ناخالص کل کارکرد می‌باشد که ذیحسابی‌ها مکلف می‌باشند از هر صورت حساب مهندس مشاور معادل ۳/۶ درصد بابت حق بیمه کارکنان کسر و معادل ۱۲ درصد نیز بابت حق بیمه و بیمه بیکاری سهم کارفرما از محل اعتبار طرح برداشت نموده و مبالغ مذکور را مجموعاً به میزان ۱۵/۶ درصد بلافاصله به حساب سازمان واریز نمایند.

توجه: قراردادهای مشاوره‌ای مهندسان مشاور در شعبه مربوط به محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و مفاد حساب هر قرارداد نیز به تفکیک از همان شعبه صادر می‌گردد.

۱۱) سایر مقررات قراردادهای مشمول ضوابط طرح‌های عمرانی (طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)

۱-۱- به موجب مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی کلیه قراردادهای مقاطعه‌کاری طرح‌های مربوط به سازمان صنایع دفاع، قراردادهای آستان قدس رضوی در رابطه با طرح توسعه حریم، قراردادهای تسطیح و آماده‌سازی اراضی وزارت مسکن و شهرسازی که اعتبار آن‌ها از محل فروش اراضی آماده به متقاضیان و اشخاص تأمین گردیده باشد، قراردادهای ساختمانی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان تأمین اجتماعی با پیمانکاران که براساس فهرست بهای پایه و یا ضوابط طرح‌های عمرانی (تیپ سازمان برنامه و بودجه) منعقد شده باشد صرف‌نظر از محل اعتبار طرح‌های مذکور از نظر احتساب حق بیمه مشمول مصوبات شماره (۱۲۹) و (۱۴۳) و (۲۳۸) شورای عالی تأمین اجتماعی خواهند بود.

۱-۲- واگذارندگان طرح‌های عمرانی مکلف می‌باشند همزمان با پرداخت هر صورت وضعیت پیمانکار یا صورت حساب مهندسان مشاور، حق بیمه سهم کارکنان شاغل در قرارداد را کسر و پس از برداشت حق بیمه سهم کارفرما از محل اعتبار طرح، مبالغ مذکور را مجموعاً و بلافاصله به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز نمایند.

توجه (۱): طبق بخشنامه شماره ۹۴/۱۷۴۷۳۳ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۲ سازمان برنامه و بودجه از تاریخ ابلاغ بخشنامه مذکور، در طرح‌ها و پروژه‌هایی که مشمول بخشنامه شماره ۱-۶۷۷۲-۵۴/۲۸۰۰ مورخ ۱۳۶۴/۰۶/۲۸ می‌شوند، چنانچه دستگاه‌های اجرایی حداکثر پس از یک ماه از تأیید صورت حساب مهندسان مشاور یا صورت وضعیت

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

پیمانکاران نسبت به پرداخت آن‌ها اقدام ننمایند، باید بلافاصله نسبت به واريز نمودن حق بیمه صورت حساب یا صورت وضعیت به حساب سازمان تامین اجتماعی اقدام نمایند؛ در غیراین صورت چنانچه مشاور یا پیمانکار به دلیل تاخیر دستگاه اجرایی مشمول جریمه دیرکرد در پرداخت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان شاغل شود، دستگاه اجرایی موظف به پرداخت اصل حق بیمه و جرایم حاصل از دیرکرد پرداخت آن خواهد بود لیکن آن بخش از اقدامات مطالباتی شامل اعلام بدهی، رسیدگی به اعتراض پیمانکار وفق مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تامین اجتماعی به طرفیت پیمانکار و اقدامات اجرایی ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی در این خصوص می بایست علیه واگذارنده کار انجام پذیرد. براین اساس انجام عملیات اجرایی ماده اخیرالذکر از مقاطعه‌کاران منتفی می‌باشد.

توجه (۲): ماده (۱۳) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ مقرر می‌دارد «کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون که طرف قرارداد با پیمانکاران، مهندسان مشاور و سازندگان می‌باشند مکلفند مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت را ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت پرداخت کنند در غیر این صورت دستگاه مذکور علاوه بر پرداخت اصل مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری متعلق، جریمه‌های مربوط به آن را نیز پرداخت می‌کند.»

۳-۱۱- طبق مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تامین اجتماعی در صورتی که مقاطعه‌کاران مجری قراردادهای مشمول طرح‌های عمرانی، بخشی از اجرای عملیات موضوع پیمان را طی قرارداد به مقاطعه‌کار فرعی واگذار نمایند، مشروط بر این که حق بیمه کلیه صورت وضعیت‌های تایید شده مقاطعه‌کار اصلی تا تاریخ درخواست مفصاحساب مقاطعه‌کار فرعی پرداخت شده باشد، وصول حق بیمه طبق ضریب بابت قرارداد مقاطعه‌کار فرعی منتفی می‌باشد، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند با وصول سایر بدهی‌ها از قبیل: لیست خارج دوره و جرائم، نسبت به صدور مفصاحساب حداکثر تا مبلغ مندرج در صورت وضعیت‌های تایید شده مقاطعه‌کار اصلی اقدام نمایند.

توجه (۱): با توجه به اینکه در اجرای مصوبه شماره ۴۴۰۹ مورخ ۱۳۶۶/۵/۱۸ شورای عالی تامین اجتماعی، مفصاحساب پیمانکاران فرعی بدون مطالبه و وصول حق بیمه طبق ضریب صادر می‌گردد؛ به هنگام محاسبه و یا صدور مفصاحساب قرارداد اصلی، کارکرد پیمانکاران فرعی قابل کسر از کارکرد پیمانکار اصلی نبوده و محاسبه حق بیمه و یا صدور مفصاحساب قرارداد اصلی می‌بایست بر مبنای مبلغ ناخالص کل کارکرد انجام پذیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۴-۱۱- ذی‌حسابی دستگاه‌های اجرایی موظف می‌باشند اسناد پرداخت حق بیمه قراردادهای عمرانی مقاطعه‌کاران را با قید مشخصات مهندسان مشاور، پیمان و نام شعبه واقع در محل استقرار دفتر مرکزی و مشخصات مقاطعه‌کار، قرارداد و نام شعبه واقع در محل اجرای عملیات یا شعبه ای که به موجب مجوز خاص نسبت به تشکیل پرونده مطالباتی برای قرارداد منعقد اقدام نموده، به نزدیک‌ترین شعبه سازمان به محل استقرار ذی‌حسابی تحویل و رسید دریافت نمایند و شعب مذکور مکلف می‌باشند حق بیمه وصول شده برای سایر واحدها را با صدور اعلامیه بستانکار، حداکثر ظرف ۴۸ ساعت به شعبه مقصد ارسال نمایند.

۵-۱۱- چنانچه مبالغی مربوط به سایر واحدها سهوا در حساب وصولی‌های شعبه منظور و به دلیل خاتمه عملیات بیلان مالی، امکان صدور اعلامیه بستانکار فراهم نباشد، شعبه مبدا می‌بایست سوابق و تاییدیه وصول مبالغ اشاره شده را با اخذ گزارش موضوعی برگ پرداخت‌های وصول شده، به شعبه محل اجرای پروژه ارسال و حساب پرداختی‌های کارگاه در سیستم مکانیزه را صفر و شعبه مقصد نیز پس از اخذ تاییدیه، مبالغ وصولی را به حساب بستانکار منظور نماید.

۶-۱۱- طبق توافقات به عمل آمده با وزارتخانه‌های «امور اقتصادی و دارایی» و «راه و شهرسازی» حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای عمرانی موضوع مصوبات ۱۲۹، ۱۴۳ و ۲۳۸ شورای عالی تأمین اجتماعی به منظور دریافت صورت مزد و حقوق کارکنان، ارایه خدمات قانونی به بیمه شدگان و صدور مفاصاحساب به شرح بندهای آتی با اولویت پرداخت نقدی از طریق ارائه اسنادخزانه اسلامی صورت می‌گیرد و اداره کل امور مالی با همکاری ادارات کل وصول حق بیمه و استان ذیربط طبق تفویض اختیارات صورت گرفته موظف می‌باشند نسبت به صدور اعلامیه بستانکار معادل مبالغ مندرج در اسناد خزانه اسلامی اقدام نمایند.

۷-۱۱- در خصوص قراردادهای عمرانی حائز شرایط محاسبه، طبق بند (هـ) تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه ۱۳۹۵ کل کشور و بند (ت) ماده (۱) آیین نامه اجرایی شماره ۳۸۴۶۳ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲ و مصوبات بعدی هیات وزیران و بند «۲» جلسه شماره ۱۷۱۲ مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۴ هیات مدیره سازمان، اسناد خزانه اسلامی فاقد حفظ قدرت خرید، مشمول مطالبه جرائم پرداخت حق بیمه به میزان ۲ درصد ماهانه تا سررسید اسناد مذکور خواهد بود برابر تبصره «۲» ماده (۳) مصوبه شماره ۹۴۱۴۱ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۷ هیات وزیران و بند «۱» جلسه شماره ۱۸۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۴/۲۳ هیات مدیره سازمان، منحصرا اسناد دارای «حفظ قدرت خرید» از مطالبه جرائم تاخیر پرداخت حق بیمه مذکور معاف می‌باشند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

فصل چهارم: قراردادهای مقاطعه کاری غیر عمرانی

بخش اول: قراردادهای مصادیق ماده (۴۷) قانون تامین اجتماعی

در اجرای مواد (۳۸) و (۴۷) قانون تامین اجتماعی و به منظور نظارت بر حسن انجام تکالیف به عهده واگذارندگان کار و بررسی و کنترل تعهدات بر عهده مقاطعه کارانی که نسبت به انجام عملیات موضوع قرارداد در محل کارگاه ثابت با کارکنان شاغل در همان کارگاه اقدام می نمایند، واحدهای اجرایی موظف می باشند با توجه به ماهیت حقوقی مقاطعه کار با اعمال ماده (۴۷) قانون نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای این بخش به شرح ذیل و برابر مقررات اقدام نموده و با احراز شرایط مربوطه، مفصاحساب قرارداد را ظرف یک روز کاری صادر نمایند:

- قراردادهای مقاطعه کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت.
- قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات.
- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی.
- قراردادهای دانش بنیان.
- قراردادهای پیمانکاران مشمول نظام حمایتی خاص.
- قراردادهای منعقد شده با دفاتر پیشخوان خدمات دولت.
- قراردادهای مشاوره مدیریت.
- قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تامین اجتماعی.
- قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه.
- قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی.
- قراردادهای حسابرسی.
- قراردادهای شرکت‌های تامین سرمایه.
- قراردادهای شرکت‌های کارگزاری بورس.
- قراردادهای هواپیمایی و بالگردی.
- قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای.
- قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی مجاز فروش و خدمات پس از فروش.
- قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

- قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها.

- قراردادهای پورسانت فروش.

- قراردادهای موسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهای مجازی.

۱۲) مقررات مرتبط با قراردادهای مقاطعه‌کاری دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

۱-۱۲- ماده (۴۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب مورخ ۱۳۹۴/۲/۱:

مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تامین اجتماعی باید مفاصاحساب این گونه قراردادهای پیمان را صادر کند.

۲-۱۲- برابر دادنامه‌های شماره ۱۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۹ و ۱۰۳۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۹/۲۸ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری؛ کارگاه ثابت کارگاهی است متعلق به پیمان‌کار که منحصراً به منظور اجرای عملیات موضوع پیمان تاسیس نگردیده، دارای ماهیت دائمی بوده به نحوی که در آن یک فعالیت اقتصادی به صورت مستمر با بهره‌گیری از نیروی انسانی و وسایل مادی برای ارائه خدمات به مراجعان انجام می‌شود و کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت؛ کارگاه ثابتی است که دارای مجوز فعالیت صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی مهندسی از مراجع ذی صلاح بوده و پیمانکار با استفاده از امکانات موجود و افراد شاغل در همان کارگاه نسبت به اجرای عملیات موضوع قرارداد منعقد با واگذارندگان کار اقدام می‌نماید.

۳-۱۲- ماده (۱۱) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵: سازمان تامین اجتماعی موظف است حق بیمه قراردادهای پیمان‌های غیرعمرانی (غیرتملک‌دارایی سرمایه‌ای) پیمان‌کاران و یا پیمان‌کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان‌کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود را بر مبنای صورت‌مزد و حقوق ماهیانه کارکنان یا بازرسی انجام‌شده محاسبه و وصول نموده و مفاصاحساب قرارداد یا پیمان را صادر کند. در مواردی که در این گونه قراردادهای پیمان‌ها عملیات اجرایی شامل ساخت توام با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاز)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، به طریق فوق اقدام و مفاصاحساب قرارداد (پیمان) را صادر کند. محاسبه و مطالبه حق بیمه بر اساس روش «نسبت مزد به کل کار انجام یافته» در این قراردادهای پیمان‌ها ممنوع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

تبصره- در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادها و یا پیمان‌های صدر این ماده از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصرًا حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد مشمول روش مذکور (بر مبنای صورت مزد و حقوق ماهیانه) عمل نشده و بر اساس روش‌های قانونی مربوطه محاسبه خواهد شد.

۱۳) نحوه شناسایی کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت

چگونگی و نحوه شناسایی حق بیمه قراردادهای مورد اجرای پیمان کارانی که دارای کارگاه صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت در ارتباط با موضوع پیمان بوده و عملیات قرارداد در کارگاه ثابت پیمانکار توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه انجام می‌گیرد به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۱۳- کارگاه‌هایی که به منظور اجرای عملیات پیمان تاسیس و تجهیز شده باشند و هم‌چنین محل‌های تحویلی کارفرما به پیمان کار و محل‌هایی که به پیمان کار به منظور ساخت تجهیزات یا قطعات و... صرفاً برای دوره زمانی اجرای موضوع عملیات به صورت موقت ایجاد و پس از خاتمه قرارداد برچیده، جمع‌آوری و تعطیل می‌گردد، حکم کارگاه ثابت را ندارند.

۲-۱۳- کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت می‌بایست از زمان انعقاد قرارداد دارای فعالیت مرتبط و منطبق با موضوع عملیات پیمان و پرونده کارگاهی فعال در واحد اجرایی سازمان باشند.

۳-۱۳- واگذارندگان کار مکلف می‌باشند قراردادهای مذکور را منضم به گواهی اجرای عملیات موضوع پیمان در محل کارگاه ثابت پیمانکار، بلافاصله به واحد اجرایی سازمان که کارگاه در حوزه عمل آن واقع است ارسال نمایند، این گونه قراردادها در محل شعبه مربوط به کارگاه ثابت پیمان کار متمرکز و واحد اجرایی می‌بایست ضمن تخصیص ردیف پیمان متصل به شماره کارگاهی ثابت برای هر یک از قراردادهای منعقد و تشکیل پرونده پیمان کاری مجزا؛ مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون را صادر نمایند.

۴-۱۳- در قراردادها و پیمان‌های غیر عمرانی (غیر تملک دارایی سرمایه‌ای) پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت دارای کارگاه‌های صنعتی، خدماتی، تولیدی و یا فنی و مهندسی ثابت را که موضوع پیمان (با مصالح یا بدون مصالح) در کارگاه‌های ثابت پیمان کار و توسط کارکنان شاغل در آن کارگاه‌ها انجام می‌شود چنانچه عملیات اجرایی شامل ساخت توام با یکپارچه‌سازی، سرهم‌بندی (مونتاژ)، نصب، نظارت، بازرسی، آزمون و راه‌اندازی، آموزش، نگهداری و تعمیر و خدمات پس از فروش توسط کارکنان شاغل همان کارگاه در کل طرح (پروژه) کارفرما انجام شود، حق بیمه متعلقه حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه خواهد شد. بدیهی است در صورتی که پیمان کاران و یا پیمان کاران طراحی و ساخت برای اجرای قراردادها و یا پیمان‌های پیشگفت از کارگاه‌های غیرثابت استفاده کنند، منحصرًا حق بیمه این بخش از پیمان و یا قرارداد حسب مورد وفق مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی محاسبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۱۴) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقوقی

۱-۱۴- درمورد اشخاص حقوقی که دفاتر و اسناد قانونی خود را بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تنظیم نموده‌اند می‌بایست حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق لیست و بازرسی انجام شده از دفاتر قانونی وصول و مفاصاحساب قراردادهای بدون اعمال ضریب صادر گردد.

۲-۱۴- واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند بازرسی از دفاتر قانونی این قبیل پیمانکاران را در اولویت قرار داده و چنانچه با توجه به امکانات و اولویت‌های تعیین شده امکان انجام بازرسی از دفاتر قانونی پیمانکار در مدت زمان محدود وجود نداشته و پیمانکار نیز در اخذ مفاصاحساب تعجیل داشته باشد، در این حالت در صورتی که پیمانکار لیست کارکنان خود را ارسال و طبق محتویات پرونده مطالباتی فاقد بدهی قطعی باشد به منظور مساعدت بیشتر در زمینه صدور مفاصاحساب قرارداد پیش از انجام بازرسی از دفاتر قانونی، با اخذ تعهد نامه در دوره قرارداد به شرح پیوست این بخشنامه که به امضاء مدیر عامل و یا صاحبان امضاء مجاز رسیده و ممهور به مهر شرکت باشد صدور مفاصاحساب قرارداد بلامانع خواهد بود.

۳-۱۴- در مواردی که پیمانکاران موضوع بند فوق طبق پرونده مطالباتی کارگاهی و دفتر مرکزی، دارای بدهی قطعی بوده و توانایی پرداخت آن را به صورت یکجا نداشته باشند، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی قطعی در دوره اجرای قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی را تقسیط نمایند با تکمیل فرم تعهدنامه پیوست این بخشنامه، صدور مفاصاحساب اینگونه قراردادهای بدون اعمال ضریب بلامانع می‌باشد.

۴-۱۴- در مواردی که پیمانکار فاقد دفاتر قانونی بوده و یا از ارائه دفاتر قانونی خودداری نماید، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد، برابر ماده (۴۱) قانون محاسبه و در صورت ارائه صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در اجرای عملیات از سوی پیمانکار در شماره کارگاهی و معرفی افراد شاغل در اجرای قرارداد از سوی واگذارنده کار، می‌بایست پس از کسر حق بیمه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی کارکنان مذکور در دوره اجرای قرارداد، مانده بدهی از پیمانکار مطالبه و وصول گردد.

۱۵) نحوه محاسبه حق بیمه اشخاص حقیقی

۱-۱۵- در مورد قراردادهای مورد اجرای اشخاص حقیقی که دارای پرونده کارگاهی نزد سازمان بوده و با گواهی واگذارنده کار و با توجه به ظرفیت کارگاه از قبیل تعداد نیروی انسانی، فضای کارگاه و... احراز گردد موضوع عملیات پیمان در کارگاه ثابت انجام پذیرفته است و پیمانکاران نیز نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه کارکنان وفق مقررات اقدام نموده و طبق پرونده مطالباتی کارگاهی نیز فاقد هرگونه بدهی باشد، صدور مفاصاحساب قرارداد آنها بلامانع خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۱۵- در مواردی که پیمانکار حقیقی طبق پرونده مطالباتی کارگاهی دارای بدهی قطعی بوده و تمکن پرداخت آنرا بصورت یکجا نداشته باشد، چنانچه نسبت به پرداخت بدهی کارگاه در دوره قرارداد اقدام نموده و مانده بدهی قطعی را تقسیط نماید، صدور مفاصا حساب قرارداد بلامانع می‌باشد.

۳-۱۵- در مواردی که پیمانکاران حقیقی بابت کارکنان خود نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و همچنین حق بیمه مربوطه اقدام ننموده و یا از محل کارگاه بازرسی کارگاهی صورت نگرفته باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده (۴۱) قانون محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۱۶) قراردادهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات

اشخاص حقوقی که برابر اساسنامه دارای فعالیت انفورماتیکی و دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط می‌باشند؛ چنانچه موضوع قرارداد آنان منطبق با یکی از موارد مندرج در پیوست این بخشنامه باشد و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان توسط کارکنان دفتر مرکزی مقاطعه کار انجام گردد، این گونه قراردادها در شعبه محل استقرار دفتر مرکزی شرکت متمرکز و نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات طبق بند (۱۴) خواهد بود.

۱۷) قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۷- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که طبق بند (الف) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ فی مابین واگذارندگان کار و دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه، منعقد گردیده اند تابع ضوابط این بخش خواهد بود.

۲-۱۷- در مواردی که واحدهای اجرایی در خصوص قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی ابهام داشته باشند، می‌توانند حسب مورد مراتب را از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه استعلام نمایند.

۱۸) نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی

۱-۱۸- در مواردی که قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی با دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت درمان و آموزش پزشکی و یا شورای عالی حوزه‌های علمیه به عنوان مجری یا پیمانکار منعقد گردد صدور مفاصا حساب بر اساس بند (۱۴) بلامانع است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۱۸- در قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی که با یک یا چند نفر به صورت دسته جمعی (اشخاص حقیقی) به عنوان مجری منعقد می‌گردد و اسامی افراد مذکور در متن قرارداد به عنوان پیمانکار درج شده باشد و عملیات پیمان با تأیید واگذارنده کار منحصراً توسط شخص یا اشخاص فوق انجام گیرد، واحد اجرایی مربوطه می‌بایست گواهی عدم شمول به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی را صادر نماید.

۳-۱۸- در مواردی که اشخاص فوق دارای مجوز تحقیقاتی و پژوهشی مربوطه نباشند یا از ارائه دفاتر و اسناد مالی خودداری نمایند، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد طبق ماده دوم مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی به ماخذ ۷ درصد محاسبه و مطالبه خواهد شد.

۴-۱۸- واحدهای اجرایی جهت بررسی و احراز اصالت مجوزهای صادره می‌بایست از طریق پایگاه رسمی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اقدام و یا اصل مجوز با تصویر ارائه شده، توسط رییس امور وصول حق بیمه شعب تطبیق و در پرونده بایگانی گردد.

۱۹) قراردادهای دانش بنیان

شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان که از حمایت‌ها و تسهیلات قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی اختراعات برخوردار می‌باشند و در اجرای قانون یاد شده با انعقاد قراردادهای پیمانکاری در زمینه‌های دانش بنیان انجام فعالیت نموده و موضوع قراردادهای منعقد شده شرکتها و مؤسسات مزبور مورد تأیید معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قرار گرفته باشد با معرفی و تأیید موضوع توسط معاونت یاد شده، حق بیمه قراردادهای منعقد شده اینگونه شرکت‌ها و مؤسسات براساس لیست و بازرسی خواهد بود و واحدهای اجرایی می‌بایست در صورت نداشتن بدهی قطعی، ضمن صدور مفاصا حساب قرارداد منعقد شده وفق ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی و تبصره‌های ذیل آن نسبت به بررسی لیست‌های ارسالی طبق ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و انجام بازرسی طبق ماده (۴۷) قانون (اعم از کارگاهی و دفاتر) اقدام نمایند.

تبصره: قراردادهای معرفی شده منحصراً در خصوص موضوعات دانش بنیان مورد تأیید و با معرفی معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور بوده و سایر قراردادهای مورد اجرای شرکتها و مؤسسات مزبور طبق مقررات جاری سازمان و با رعایت ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی محاسبه و مطالبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲۰) مقاطعه کاران مشمول نظام حمایتی خاص

در مواردی که وزارتخانه ها و موسسات دولتی با انعقاد قرارداد، عملیاتی را به صورت مقاطعه کاری بر عهده گرفته و اجرا نمایند چنانچه کل عملیات پیمان منحصراً توسط کارکنان مشمول نظام حمایتی خاص غیر از تامین اجتماعی انجام گرفته باشد در صورت تأیید واگذارنده کار، و احراز موضوع، نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادهای و صدور مفاصاحساب طبق بند (۱۴) خواهد بود. چنانچه مقاطعه کاران مزبور در اجرای عملیات پیمان از کارکنان مشمول قانون تامین اجتماعی نیز استفاده نمایند می بایست صورت مزد و حقوق و حق بیمه کارکنان مشمول قانون تامین اجتماعی را به سازمان تسلیم و پرداخت نمایند؛ بدیهی است احتساب حق بیمه مربوطه وفق مفاد ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی با لحاظ صورت مزد و حقوق و حق بیمه‌های پرداختی بلامانع می باشد.

۲۱) قراردادهای منعقد شده با دفاتر پیشخوان خدمات دولت

با عنایت به تصمیم نامه شماره ۴۲۴۰۱/۶۱۱۱۶ مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۸ وزیران عضو کارگروه اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (ج) ماده (۴۶) برنامه پنجم و بند (پ) ماده (۶۷) قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی غیر دولتی به منظور کاهش تصدی های دولت و سهولت دسترسی و ارتقای سطح کیفیت ارائه خدمات به شهروندان و کاهش مراجعات مردم به دستگاههای اجرایی ایجاد و مجری قراردادهای ارائه خدمات دستگاههای اجرایی به مردم می باشند نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادهای دفاتر پیشخوان دولت حسب مورد طبق بندهای (۱۴) و (۱۵) خواهد بود.

۲۲) قراردادهای مشاوره مدیریت

شرکت هایی که برابر اساسنامه در اداره ثبت شرکتها جهت انجام خدمات مدیریت به ثبت رسیده و برابر گواهی واگذارنده کار موضوع عملیات پیمان توسط کارکنان در محل دفتر مرکزی شرکت انجام گیرد، این گونه قراردادها در واحد اجرایی محل استقرار دفتر مرکزی متمرکز و مفاصاحساب هر پیمان به صورت جداگانه صادر و نحوه محاسبه به شرح بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۲۳) قراردادهای کارگزاری‌های رسمی سازمان تامین اجتماعی**

در اجرای مصوبه شماره ۲۰۰/۱۲۰۶۸ مورخ ۱۳۸۴/۷/۱۰ شورایی رفاه و تامین اجتماعی موضوع مصوبات سیصدوسی و دومین و سیصدوسی و ششمین جلسات شورای عالی تامین اجتماعی در خصوص واگذاری ارائه خدمات بیمه ای به کارگزاریهای رسمی سازمان تامین اجتماعی، با توجه به موضوع ونحوه ارائه خدمات بیمه ای، وظایف و چگونگی اجرای قراردادهای مذکور، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور به شرح بند (۱۴) خواهد بود.

۲۴) قراردادهای نمایندگی‌ها و کارگزاری شرکت‌های بیمه

با عنایت به دادنامه شماره ۴۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۲/۳۱ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری در خصوص لزوم رعایت ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی در مورد قراردادهای نمایندگی شرکت‌های بیمه با موضوع واگذاری ارائه خدمات و عملیات بیمه گری به اشخاص حقوقی و حقیقی، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای فوق الذکر با توجه به موضوع، نحوه و اجرای آن در کارگاه ثابت، حسب مورد بر اساس بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه و نسبت به صدور مفاسا حساب اقدام خواهد شد.

۲۵) قراردادهای نمایندگی فروش بلیط شرکت‌های حمل و نقل هوایی، ریلی و زمینی

شرکت‌هایی که موضوع فعالیت آنها وفق اساسنامه و آگهی روزنامه رسمی «ارائه خدمات فروش بلیط و ...» باشد نحوه مطالبه و محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل، در «قراردادهای فروش بلیط» با توجه به نحوه اشتغال کارکنان، محل و چگونگی اجرای قرارداد، بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

۲۶) قراردادهای حسابرسی

در قراردادهای منعقد فی مابین شرکتها ویا موسسات مالی و حسابرسی با واگذارندگان کار با موضوع حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و عملیاتی، بازرسی از دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت‌های مالی، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم‌های مالی اعم از دستی یا مکانیزه، تعیین ارزش سهام شرکتها و تعهد پذیره نویسی اوراق مشارکت، که انجام کار منحصرأ با استفاده از کارکنان شرکتها ویا موسسات مالی و حسابرسی انجام می گیرد محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲۷) قراردادهای شرکت‌های تأمین سرمایه

شرکت‌های تأمین سرمایه به ثبت رسیده که دارای مجوز فعالیت معتبر از سازمان بورس و اوراق بهادار می باشند و برابر اساسنامه نسبت به انعقاد قراردادهایی با موضوع عملیات تأمین سرمایه شامل تعهد پذیره نویسی و بازارگردانی اوراق بهادار، ارائه خدمات مدیریت دارایی‌ها، ارائه خدمات مرتبط با صندوق‌های سرمایه‌گذاری و اداره صندوق‌های مزبور و سرمایه‌گذاری در آن‌ها، سبدگردانی، ارائه خدمات مشاوره پذیرش، مشاوره سرمایه‌گذاری، مشاوره عرضه، پشتیبانی و پردازش اطلاعات مالی، طراحی شیوه تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار و فروش محصولات عرضه شده در بورس کالای ایرانی اقدام می‌نمایند و موضوع عملیات پیمان را منحصر با استفاده از کارکنان متخصص خود انجام می‌دهند محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور طبق بند (۱۴) خواهد بود.

۲۸) قراردادهای شرکت‌های کارگزاری بورس

شرکت‌های کارگزاری موضوع مصادیق نهادهای مالی مذکور در بند ۲۱ ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار که دارای مجوز فعالیت معتبر از سازمان بورس و اوراق بهادار می باشند و برابر اساسنامه نسبت به انعقاد قراردادهایی با موضوع، خدمات کارگزاری، معامله گری و بازارگردانی شامل معامله اوراق بهادار، معاملات کالاهای پذیرفته شده برای دیگران و به حساب آن‌ها، بازارسازی و بازارگردانی اوراق بهادار و کالاهای پذیرفته شده و خدمات مالی و مشاوره‌ای شامل مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، نمایندگی ناشر برای ثبت اوراق بهادار و دریافت مجوز عرضه، بازاریابی برای فروش اوراق بهادار، سبد گردانی اوراق بهادار، مشاوره و انجام کلیه امور اجرایی برای پذیرش اوراق بهادار یا کالا در هر یک از بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس به نمایندگی از ناشر یا عرضه کننده کالاها، مشاوره در زمینه‌های قیمت گذاری و روش فروش و عرضه اوراق بهادار، طراحی اوراق، خرید و فروش یا نگهداری اوراق، سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، ادغام، تملک، تغییر و تجدید ساختار سازمانی و مالی شرکت‌ها، طراحی و تشکیل نهادهای مالی اقدام می نمایند و موضوع عملیات پیمان را منحصر با استفاده از کارکنان متخصص خود انجام می‌دهند، محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور طبق بند (۱۴) خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۲۹) قراردادهای هواپیمایی و بالگردی**

شرکت‌هایی که موضوع فعالیت آنها وفق اساسنامه و آگهی مندرج در روزنامه رسمی «انجام پروازهای هوایی داخلی و یا خارجی اجاره هواپیما و بالگرد، حمل بار و یا جابجایی مسافر، برقراری خطوط حمل و نقل هوایی و .....» باشد نحوه محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای صرفاً حمل بار و یا مسافر توسط هواپیما و بالگرد، حق بهره‌برداری از تعدادی صندلی در هر پرواز، اجاره هواپیما و بالگرد، با توجه به نحوه اشتغال کارکنان، محل و چگونگی اجرای قرارداد بر اساس بند (۱۴) خواهد بود.

۳۰) قراردادهای اعطای امتیاز نمایندگی فروشگاه‌های زنجیره‌ای

با توجه به اینکه انعقاد قراردادهای مقاطعه کاران دارای شخصیت حقوقی یا حقیقی با موضوع فروش محصولات ارایه شده از سوی واگذارنده کار با حفظ حق مالکیت و رعایت ضوابط مربوطه، با نشان و تابلوی شرکت تحت عنوان «اعطای امتیاز نمایندگی (فرانچایز)» فی مابین شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای صورت می‌گیرد، با امعان نظر به شرح خدمات، نوع، نحوه تامین محل انجام کار از سوی پیمانکار محاسبه حق بیمه افراد شاغل و صدور مفاصا حساب در قراردادهای مذکور تا میزان حق الزحمه دریافتی، حسب مورد طبق بند های (۱۴) و (۱۵) خواهد بود.

۳۱) قراردادهای فروش محصولات با نمایندگی‌های مجاز فروش و خدمات پس از فروش

با عنایت به این که نمایندگی‌های نمایندگی‌های مجاز فروش و خدمات پس از فروش با اخذ مجوز و انعقاد قرارداد با موضوعات فروش محصولات، نسبت به انجام فعالیت با استفاده از کارکنان شاغل در همان کارگاه، اقدام به ارائه خدمات فروش و پس از فروش محصولات در دوره گارانتی به نیابت از واگذارندگان کار می‌نمایند و برابر صورت حساب‌های ارسالی حق الزحمه دریافت می‌کنند، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در این گروه از قراردادهای مذکور تا میزان حق الزحمه دریافتی حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می باشد.

۳۲) قراردادهای نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه

با توجه به اینکه در قراردادهای منعقد شده اجرایی با موضوع نگهداری کالا، مرکبات و غلات در انبارها و سردخانه‌ها و سیلوهای مکانیزه، ارایه خدمات در محل ثابت متعلق به پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه صورت می‌گیرد، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در این گروه از قراردادهای حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۳۳) قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها**

نظر به اینکه قراردادهای ارائه خدمات اقامتی و پذیرایی توسط هتل‌ها در محل هتل و با استفاده از امکانات موجود و کارکنان شاغل صورت می‌گیرد لذا محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای یاد شده حسب مورد برابر بندهای (۱۴) و (۱۵) می‌باشد.

۳۴) قراردادهای پورسانت فروش

در قراردادهای پورسانت فروش که اشخاص حقوقی یا حقیقی به نیابت از تولید کنندگان جنس، کالا، مواد، ماشین‌آلات و دستگاه‌ها نسبت به فروش محصولات در محل کارگاه ثابت خود اقدام و حق الزحمه متعلقه را تحت عناوین پورسانت فروش، تخفیف فروش، جایزه جنسی و یا پروموشن دریافت می‌کنند، حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات، حسب مورد طبق بندهای (۱۴) و (۱۵) محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۳۵) قراردادهای موسسات فرهنگی، انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضاهای مجازی

چنانچه موسسات فرهنگی دارای مجوز فعالیت معتبر و مرتبط باشند و اقدام به انعقاد قرارداد، با موضوع انتشارات و تبلیغات در مجلات و فضای مجازی نمایند و طبق گواهی واگذارنده کار عملیات موضوع پیمان را در محل کارگاه ثابت متعلق به پیمانکار و توسط کارکنان شاغل در همان کارگاه صورت گیرد، محاسبه و مطالبه حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادها برابر بند (۱۴) می‌باشد.

بخش دوم) قراردادهای مصادیق ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی

اجرای مواد (۳۸) و (۴۱) قانون و مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی موجب حفظ و صیانت از حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای مقاطعه کاری و تقویت انگیزه مقاطعه کاران جهت معرفی کارکنان شاغل به سازمان، ارائه صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و برآورد تقریبی از مبلغ حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد به عنوان هزینه سربار به قیمت تمام شده و مشارکت غیرمستقیم واگذارندگان کار در پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور بدون ایجاد هر گونه چالش برای مقاطعه کاران جهت کلیه قراردادهای مقاطعه کاری فاقد شرایط اشاره شده در فصل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) که تحت عنوان قراردادهای غیرعمرانی شناخته می‌شوند، می‌باشد در این بخش با تعیین نسبت مزد به کل کار انجام یافته و اعمال میزان حق بیمه ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مورد اجرای مقاطعه کاران تعیین گردیده و تسهیلات مناسبی را در تعیین تکلیف میزان حق بیمه متعلقه و صدور مفاصاحساب آنان فراهم آورده‌است.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۳۶) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای غیر عمرانی خدمات مشاور

قراردادهای خدمات مشاور مهندسان مشاور در واحد اجرایی واقع در حوزه دفتر مرکزی شرکت، متمرکز و پس از مطالبه و وصول حق بیمه متعلقه، مفاصاحساب هر قرارداد به تفکیک از همان شعبه صادر می‌گردد نحوه اقدام، در خصوص قراردادهای تیپ مهندسان مشاور با لحاظ موضوع عملیات قراردادهای به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۳۶-۱- قراردادهای با موضوع «نقشه‌برداری» ۷۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۳۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد. ضمناً چنانچه پیمانکاران نیز مجری قرارداد با موضوع «نقشه‌برداری» باشند، مشمول این بند خواهند بود.

۲-۳۶-۲- قراردادهای با موضوع «خدمات مشاوره ژئوتکنیک و مقاومت مصالح»، ۶۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۴۰ درصد کارکرد، دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۳-۳۶-۳- قراردادهای با موضوع «طراحی»، ۶۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۴۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه متعلقه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۴-۳۶-۴- قراردادهای با موضوع «نظارت عالی و کارگاهی» ۲۰ درصد ناخالص کارکرد معادل مکانیکی تلقی و حق بیمه مربوطه به ماخذ ۷ درصد و ۸۰ درصد کارکرد دستمزدی محسوب و حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۵-۳۶-۵- چنانچه موضوع عملیات قرارداد «ترکیبی از موارد فوق» بوده و ناخالص کارکرد هر موضوع به تفکیک در متن اولیه قرارداد و گواهی نهایی واگذارنده کار درج شده باشد، حق بیمه به تفکیک هر موضوع برابر موارد فوق قابل محاسبه خواهد بود و در صورت عدم تفکیک، حق بیمه برابر بند (۶-۳۶) محاسبه می‌گردد.

۶-۳۶-۶- در خصوص سایر قراردادهای تیپ مهندسان مشاور از جمله «خدمات مدیریت طرح، بهره‌برداری و نگهداری» محاسبات حق بیمه نسبت به کل ناخالص کارکرد به ماخذ ۱۵ درصد خواهد بود.

۳۷) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای غیر عمرانی پیمان کاران

۱-۳۷-۳۷- برابر مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی در قراردادهای غیر عمرانی اجرایی در صورتی که تهیه و تأمین کلیه مصالح به عهده و هزینه مقاطعه کار باشد حق بیمه کارکنان شاغل طبق ماده (۲) مصوبه مزبور با اعمال ماخذ ۷ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۲-۳۷- حق بیمه قراردادهای دستمزدی، خدماتی غیرمکانیکی و نیز قراردادهایی که تهیه تمامی مصالح و یا ماشین‌آلات به عهده و هزینه واگذارنده کار است طبق ماده (۱) مصوبه مذکور به ماخذ ۱۵ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد.

توجه: در اجرای نظر مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۷ فقهای معظم شورای نگهبان، درخصوص کلیه قراردادهای دستمزدی، خدماتی غیرمکانیکی، چنانچه کارفرما با ارائه دلایل و مدارک و مستندات اثبات نماید که نسبت مزد به کل کار کمتر از پنجاه و شش درصد کل ناخالص کارکرد می‌باشد، موضوع می‌بایست توسط واحدهای اجرایی بررسی گردد. ۳-۳۷- حق بیمه قراردادهایی که در اجرای آن‌ها تهیه مصالح مصرفی کلاً به عهده و هزینه پیمان کار باشد و یا موضوع قرارداد منحصرآرائه خدمات بوده و یا در اجرای کار نیازی به مصالح نباشد و نوع کار ایجاب نماید که کل کار به صورت مکانیکی انجام پذیرد، طبق ماده (۲) مصوبه فوق به میزان ۷ درصد ناخالص کارکرد می‌باشد.

۴-۳۷- طبق تبصره ذیل ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی قیمت تجهیزاتی که پیمان کار از طریق گشایش اعتبار اسنادی از خارج کشور خریداری می‌نماید مشمول کسر حق بیمه نمی‌باشد.

تبصره ۱: با توجه به شرایط تحریمی کشور چنانچه تجهیزات قراردادهای بدون گشایش اعتبار اسنادی از خارج کشور خریداری گردد پیمان کاران مکلف می‌باشند جهت احراز خرید تجهیزات نسبت به ارائه مدارک از جمله: صورت حساب یا سیاهه تجاری (Commercial Invoice)، اعلامیه تامین ارز، پروانه ارزیابی (برگ سبز گمرکی) یا پروانه ارزیابی الکترونیکی، گواهی ورود کالا به منطقه ویژه اقتصادی یا مناطق آزاد، که به تایید واگذارنده کار رسیده باشد، به واحد اجرایی مربوطه اقدام نمایند، تمام یا قسمتی از این مدارک که به نام پیمان کار یا واگذارنده کار باشد می‌تواند جهت احراز موضوع کفایت لازم را داشته باشد. درضمن ماشین‌آلات و تجهیزاتی که به صورت عبور موقت به کشور وارد و پس از اتمام کار از کشور خارج می‌شود و همچنین مصالح مصرفی خارجی مشمول این بند نمی‌باشد.

تبصره ۲: ارزش تجهیزاتی که توسط واگذارنده کار تامین و پیمانکار منحصراً عملیات اجرایی را انجام می‌دهد و ارزش تجهیزات در صورت وضعیت‌ها و کارکرد پیمانکار لحاظ نگردیده، مشمول کسر حق بیمه بابت قرارداد مورد اجرای پیمانکار نمی‌باشد.

۵-۳۷- در مواردی که تهیه قسمتی از مصالح به عهده و هزینه پیمان کار و قسمتی به عهده و هزینه واگذارنده کار باشد، ارزش ریالی مصالح واگذار شده به پیمان کار به کل ناخالص کارکرد افزوده و حق بیمه متعلقه طبق ماده (۳) مصوبه یادشده به ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد، درضمن مفاسح حساب قرارداد بر مبنای کل کارکرد پیمان کار صادر خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

۶-۳۷- قیمت مصالح انحصاری و اختصاصی در قراردادهای آسانسور و تاسیسات، آهن‌آلات در قراردادهای سوله‌سازی که تهیه آن در اختیار واگذارندگان کار است، پارچه در قراردادهای دوخت و دوز، آسفالت در قراردادهای جاده‌سازی و آسفالت کاری، موکت و کفپوش و کابینت در قراردادهای مربوطه در صورتی که توسط کارفرما تهیه و به صورت رایگان به پیمان کار تحویل شود به عنوان مصالح واگذاری تلقی نشده و قیمت آن‌ها به کل کارکرد اضافه نمی‌گردد.

۷-۳۷- در مواردی که موضوع قرارداد منحصر ارائه خدمات بوده و یا در اجرای کار نیازی به مصالح نباشد و نوع کار ایجاب نماید تمام یا بخشی از کار با استفاده از ماشین‌آلات مکانیکی که تهیه آن به عهده و هزینه پیمانکار می‌باشد انجام گیرد با اعلام مراتب و ارسال مدارک از سوی واگذارنده کار، وفق ماده (۴) مصوبه ۱۳۷۰/۰۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی حق بیمه کارکرد بخش مکانیکی به ماخذ ۷ درصد و حق بیمه کارکرد بخش غیر مکانیکی به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۸-۳۷- قراردادهای ارزی، در قراردادهایی که تمام یا قسمتی از مبلغ اولیه یا کارکرد آن به صورت ارزی می‌باشد در صورت اعلام کارکرد ارزی، مبلغ و تاریخ پرداخت صورت وضعیت‌های موقت با ارسال مستندات پرداخت و اظهار میزان صورت وضعیت آخر از سوی واگذارنده کار، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند ضمن محاسبه معادل ریالی کارکرد ارزی قرارداد بر اساس نرخ تسعیر ارز در روز پرداخت صورت وضعیت‌های موقت و نرخ برابری ارز در تاریخ محاسبه سازمان برای صورت وضعیت آخر، نسبت به احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد بر مبنای ناخالص کل کارکرد قطعی قرارداد اقدام نمایند.

توجه (۱)- در تمامی موارد نرخ تسعیر ارز سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک عمل می‌باشد.

توجه (۲)- در قراردادهایی که تهیه و تامین تجهیزات به عهده و هزینه پیمانکار می‌باشد، اعلام کارکرد ارزی و ریالی تجهیزات به تفکیک هر صورت وضعیت از سوی واگذارنده کار الزامی می‌باشد.

توجه (۳)- در صورت عدم همکاری واگذارنده کار یا مقاطعه کار در ارائه مبلغ تفکیکی صورت وضعیت‌ها، تاریخ پرداخت صورت وضعیت‌های ماقبل آخر و یا مستندات پرداخت، نرخ تسعیر ارز در تاریخ محاسبه سازمان ملاک عمل خواهد بود.

توجه (۴)- چنانچه مانده بدهی قراردادهای مذکور در اجرای ماده (۵۰) قانون تامین اجتماعی یا مواد (۳) و (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ وصول می‌گردد، لازم است معادل ریالی مانده بدهی بخش ارزی قرارداد بر مبنای نرخ تسعیر ارز تاریخ وصول، مبنای وصول قرار گیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۹-۳۷- با توجه به اینکه طبق مصوبه شورای عالی تامین اجتماعی کل ناخالص کارکرد قبل از هرگونه کسورات مشمول ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی می باشد، در صورتی که واگذارندگان کار مبالغی از کارکرد مقاطعه کار را تحت عنوان جرائم از صورت وضعیت یا صورتحساب قطعی کسر نمایند، واحدهای اجرائی مکلف می باشند حق بیمه را نسبت به کل ناخالص کارکرد قبل از اعمال هرگونه کسورات محاسبه و پس از وصول، مفاصاحساب مربوطه را به نسبت کل ناخالص کارکرد صادر نمایند.

۱۰-۳۷- با توجه به ماهیت مالیات بر ارزش افزوده، در صورت تایید واگذارنده گان کار مبالغ پرداختی به مقاطعه کاران بابت مالیات مذکور، مستند به صورت وضعیت قطعی یا صورتحساب مقاطعه کار مشمول ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی نمی باشد و جزء ناخالص کارکرد مندرج در مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون محسوب نمی گردد.

بخش سوم: حالت های خاص قراردادهای غیر عمرانی

در اجرای قوانین، آیین نامه های اجرایی و مصوبات شورای عالی تامین اجتماعی، هیات امنای سازمان تامین اجتماعی و صندوق های تابعه و هیات مدیره سازمان، توافقات صورت گرفته و لزوم استفاده از تجهیزات مکانیکی و ماشین آلات در برخی از قراردادها، حق بیمه کارکنان شاغل در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه به شرح ذیل مورد محاسبه و مطالبه قرار خواهد گرفت:

- قراردادهای پیمان کاران و مهندسان مشاور بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.
- قراردادهای کلید در دست PC یا EPC در پروژه های مخابراتی شرکت های مخابرات و ارتباطات سیار.
- قراردادهای PC و EPC مورد اجرای پیمان کاران برخی شرکت های دولتی.
- قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز.
- قراردادهای تنظیفات ساختمان های اداری، تجاری، بیمارستان ها، مراکز آموزشی و ... و نگهداری تاسیسات و محوطه آنها.
- قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی.
- قراردادهای حمل و نقل بار و کالا بین شهری و جابجایی مسافر بین شهری و درون شهری.
- قراردادهای باطله برداری، استخراج و تحویل مواد معدنی.
- قراردادهای بازاریابی و جذب پیام های بازرگانی.
- قراردادهای حمل و نقل ریلی.
- قراردادهای اجاره فضا و ارائه خدمات تبلیغاتی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

- قراردادهای خدمات دریایی.
- قراردادهای خن کاری در بندر.
- قراردادهای اجرایی ژئوتکنیک.
- قراردادهای بهره برداری از جایگاه های سوخت.
- قراردادهای خرید و فروش.

۳۸) قراردادهای پیمان کاران و مهندسين مشاور بنياد مسكن انقلاب اسلامي

طبق تبصره ذیل ماده (۶) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی، حق بیمه قراردادهای منعقد شده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با مقاطعه کاران یک درصد کمتر از درصدهای قید شده در مواد یک و دو مصوبه مذکور تعیین شده است، لذا ماخذ احتساب حق بیمه قراردادهای مشاوره‌ای فوق به میزان ۱۴ درصد و حق بیمه قراردادهای اجرایی به میزان ۶ درصد می‌باشد.

۳۹) قراردادهای کلید در دست PC یا EPC در پروژه‌های مخابراتی شرکت‌های مخابرات و ارتباطات سیار

برابرتفاهم نامه شماره ۵۰۲۰/۱۰۴۷۲ مورخ ۱۳۸۸/۲/۱۹ فیما بین سازمان و شرکت مخابرات و شرکت ارتباطات سیار نحوه محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور در صورتی که عملیات اجرا و خدمات (حمل و نصب) توأم با خرید تجهیزات به صورت یک‌جا در قالب یک قرارداد واحد به عهده پیمانکار باشد و مبلغ تجهیزات و مواد غیر از مصالح مصرفی به تفکیک از کارکرد خدمات، اجرا و قیمت مصالح مصرفی در متن اولیه قرارداد درج گردد در این صورت معادل هشت درصد از کارکرد بخش تهیه تجهیزات (انحصاری) بابت هزینه‌های جانبی خرید منظور و حق بیمه متعلقه وفق ماده اول مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مابقی مبلغ تجهیزات از محاسبات حق بیمه معاف و در خصوص کارکرد بخش خدمات، اجرا و مواد مصرفی شامل (قیر، سیمان، آجر، ماسه و...) حسب مورد و برابر ماده چهار مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی به شرح ذیل می‌باشد:

۱-۳۹- در عملیات کابل کشی ارتباطی فیبرنوری و نصب و اجرای تجهیزات شامل انواع ترمینال‌ها (ICD-ODC) انواع فیوز و ترمینال‌ها، انواع سویچ‌های مخابراتی و دیتا (سیار و ثابت)، انواع راک (OCDF) و تجهیزات مربوطه، انواع تجهیزات ACCESS، انواع پست‌های برق، انواع ترانس و تابلو برق، انواع باطری، انواع یک سو کننده (UPS+

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

مولدهای برق)، انواع دیزل، انواع خازن، انواع M.D.F، کولر اسپلیت (۲۴۰۰۰ و ۱۸۰۰۰ دارای گارانتی)، انواع کانکس و انواع کابل نوری با لحاظ نحوه اجرای موضوع عملیات و ماشین‌آلات مورد نیاز، نسبت به ۹۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار به ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۱۰ درصد کارکرد پیمان کار حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۲-۳۹-در عملیات اجرایی شامل کابل کشی (هوایی، خاکی و کانالی)، مفصل بندی، کابل برگردان، انواع لوله‌های P.V.C (خم و گالوانیزه)، انواع ساب داکت، انواع کابل مخابراتی (زمینی، هوایی و انواع فیبر نوری، مهاردار و کابل برق)، انواع صندوق (ONU با کلیه متعلقات و کافو با کلیه متعلقات)، انواع تیر فلزی، انواع ترمینال‌های مخابراتی، انواع کنتاکتور (ماژول - عدسی)، انواع پست (۱۰ الی ۲۰۰ زوجی)، انواع مفصل (خاکی، حرارتی، هوایی و نوری) با توجه به ماشین‌آلات مورد نیاز و مصالح غیرانحصاری مصرفی مورد تعهد پیمان کار، کابل برگردان، نصب پست، نصب روکش، سد بندی و حفاری با توجه به ماشین‌آلات مورد نیاز، حق بیمه نسبت به ۷۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد مابقی کارکرد حق بیمه به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۳-۳۹-در عملیات نگهداری و نصب انواع لدر، کپسول آتش‌نشانی (KG-CO₂)، انواع دکل و آنتن، انواع رادیو، نگهداری سوییچ، شبکه کابل هوایی BTS تلفن‌های همگانی، نصب دکل، نگهداری مراکز مخابراتی، سیم کشی، نوسازی، نگهداری شبکه کابل هوایی با لحاظ نوع کار و ماشین‌آلات مورد نیاز، نسبت به ۵۰ درصد ناخالص کارکرد پیمان کار به ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۵۰ درصد مابقی کارکرد به ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۴۰) قراردادهای PC و EPC مورد اجرای پیمان کاران برخی شرکت‌های دولتی

در قراردادهای منعقد شده بین شرکت ملی گاز ایران در پروژه‌های گازرسانی (قیمت مصالح اختصاصی و تجهیزات شامل لوله و اتصالات فولادی و پلی اتیلن و شیرآلات مخصوص گازرسانی، مصالح و مواد عایق کاری، عکس برداری از جوش‌ها و حفاظت کاتدیک، نوار زرد اخطار، الکتروود مخصوص پروژه‌های گازرسانی، دستگاه‌ها و تجهیزات و متعلقات صنعتی ایستگاه‌های ورودی شهری و داخل شهری و قطعات و تجهیزات انشعابات از قبیل کنتور و رگلاتور)، قراردادهای شرکت توانیر و شرکت‌های برق منطقه‌ای در پروژه‌های انتقال نیرو (برق‌رسانی) و قراردادهای شرکت آب و فاضلاب کشور در پروژه‌های تصفیه‌خانه و تلمبه‌خانه، با مقاطعه کاران طرف قرارداد، واگذارنده کار موظف است یک قرارداد واحد با پیمان کار منعقد نماید، در صورتی که عملیات ساخت یا خرید تجهیزات توأم با اجرا و حمل و نصب به صورت کلید در دست (خرید کالا، تجهیزات و اجرا) باشد و چنانچه در متن اولیه قرارداد، مبلغ

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

قرارداد، به تفکیک قیمت مصالح اختصاصی، تجهیزات، کارکرد اجرا درج و در صورت کارکردهای موقت، قطعی و گواهی نهایی واگذارنده کار نیز بر همان مبنا و حداکثر تا ۲۵ درصد افزایش و یا کاهش نسبت به مبلغ اولیه مندرج در قرارداد درج گردیده باشد، مبلغ تجهیزات خریداری شده توسط پیمانکار با ارایه اسناد و مدارک مبین خرید تجهیزات و بکارگیری آن در اجرای پروژه، از محاسبه حق بیمه معاف و در خصوص کارکرد بخش خدمات، اجرا و مواد مصرفی با توجه به مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی به ترتیب زیر اقدام می‌گردد.

ضمناً در صورتی که قرارداد حایز شرایط فوق نباشد حق بیمه برابر سایر مفاد این بخشنامه محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۱-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای گازرسانی شامل پروژه‌های خطوط انتقال بین‌شهری و کمربندی شهرها، گازرسانی شهری، گازرسانی به روستاها و صنایع و شرکت‌های صنعتی با اعمال ماخذ ۷ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد اجرا و خدمات محاسبه می‌گردد.

۲-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای نصب انشعابات و علمک معادل ۷۰ درصد ناخالص کارکرد اجرا و خدمات بابت کارکرد مکانیکی و با مصالح تلقی و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد باقی مانده کارکرد، حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۳-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهایی که منحصراً نصب کنتور و رگلاتور باشد با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد اجرا و نصب محاسبه می‌گردد.

۴-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای خطوط انتقال نیرو معادل ۷۵ درصد ناخالص «کارکرد اجرا و خدمات» به عنوان کارکرد مکانیکی و با مصالح محسوب و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۲۵ درصد باقی مانده کارکرد حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه و مطالبه می‌گردد.

۵-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قراردادهای نصب و راه‌اندازی پست‌های انتقال نیرو معادل ۸۰ درصد از ناخالص «کارکرد اجرا و خدمات» کارکرد مکانیکی و با مصالح تلقی و با اعمال ماخذ ۷ درصد و نسبت به ۲۰ درصد باقی مانده کارکرد حق بیمه با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می‌گردد.

۶-۴۰- حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای بخش طراحی و مهندسی، نصب و آموزش و آزمایش و راه‌اندازی تصفیه‌خانه و تلمبه‌خانه و نظارت بر بهره‌برداری و... با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه می‌گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه‌کاران»

توجه؛ با عنایت به اینکه نحوه احتساب حق بیمه قراردادهای PC و EPC در دست بررسی می باشد لذا تا حصول نتیجه نهایی مفاد بندهای فوق لازم الاجرا می باشد.

۴۱) قراردادهای خدمات شهری و نگهداری فضای سبز

در مواردی که در قراردادهای خدمات شهری (تنظیفات، جمع آوری و حمل پسماند) و نگهداری فضای سبز، تامین ماشین آلات و ابزار مکانیکی به عهده و هزینه پیمانکار باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد حداکثر تا میزان ۷۰ درصد مبلغ ناخالص کارکرد با اعمال مابعد ۷ درصد و نسبت به ۳۰ درصد مانده کارکرد با اعمال مابعد ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۲) قراردادهای نظیفات ساختمان‌های اداری، تجاری، بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و ... نگهداری تاسیسات و محوطه آنها

در قراردادهای نظیفات ساختمان‌های اداری، تجاری، بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و ... نگهداری تاسیسات و محوطه آنها، با توجه به این که قسمتی از مبالغ پرداختی به پیمان کاران بابت تامین ابزار و ماشین آلات برای نظافت و رفت و روب و نگهداری تاسیسات می باشد در صورت احراز مراتب، معادل ۲۵ درصد ناخالص کارکرد مکانیکی محسوب و حق بیمه با اعمال مابعد ۷ درصد و ۷۵ درصد مانده کارکرد، دستمزدی منظور و حق بیمه مربوطه با اعمال مابعد ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۳) قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی

۴۳-۱- با توجه به بند چهار مصوبه هفتاد و هفتمین جلسه ۱۳۹۶/۱۰/۲۰ هیات امنای تامین اجتماعی و صندوق‌های تابعه، حق بیمه قراردادهای حمل و نقل مواد نفتی که موضوع قرارداد به صورت کامل توسط رانندگانی صورت می گیرد که حق بیمه خود را طبق قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ راسا پرداخت می نمایند، به میزان ۴ درصد ناخالص کارکرد به اضافه بیمه بیکاری متعلقه (معادل هفت سی و ششم حق بیمه) می باشد.

تبصره: در قراردادهای منعقد فی مابین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با رانندگان خود مالک که صرفاً شخص راننده به تنهایی و بدون استفاده از بیمه شده، مجری عملیات پیمان بوده، و مورد تایید کارفرما و احراز سازمان واقع و راننده، راسا براساس قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر مصوبه ۱۳۷۹/۲/۱۸ نسبت به پرداخت حق بیمه خود اقدام نموده باشد قرارداد مزبور از شمول ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی خارج و از اعمال ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی (ضریب) معاف خواهد بود.

شایان ذکر است قراردادهای منعقد با اشخاص حقوقی مشمول تبصره فوق نمی باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۲-۴۳- پرداخت حق بیمه توسط رانندگان خود مالک به منزله ارسال لیست بوده و می‌بایست از مطالبه جریمه عدم ارسال لیست از مقاطعه‌کار خودداری گردد.

۳-۴۳- رانندگانی که در کارگاه‌ها و موسسات مشمول قانون تامین اجتماعی اشتغال داشته و از کارفرما مزد یا حقوق دریافت می‌نمایند خارج از شمول قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان بوده و کارفرمایان آنان مکلف می‌باشند طبق مواد (۲۸) و (۳۶) و با رعایت ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه، صورت مزد و حقوق و حق بیمه آنان را همانند سایر کارکنان خود، به سازمان ارسال و پرداخت نمایند.

۴-۴۳- حق بیمه آن بخش از کارکرد مقاطعه‌کاران حمل و نقل مواد نفتی که توسط رانندگان در استخدام انجام می‌گیرد، برابر ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد.

۴۴) قراردادهای حمل و نقل بار و کالای بین شهری و جابجایی مسافرین شهری و درون شهری

۱-۴۴- با توجه به دادنامه شماره ۲۱۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۹ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت‌اداری و طبق بند (۱۱) مصوبه شماره ۸۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۹ هیات امنای سازمان تامین اجتماعی و صندوق های تابعه، آن بخش از کارکرد پیمان‌کاران قراردادهای حمل و نقل بار و مسافر که در آن رانندگان خود مالک بخشی از عملیات موضوع قرارداد را انجام و حق بیمه خود را راسا بر اساس قانون بیمه‌های اجتماعی حمل و نقل بار و مسافر پرداخت می‌نمایند و موضوع قرارداد منحصرًا حمل و نقل بار و کالای بین شهری بدون لحاظ کارکرد بارگیری- انبارداری- جابه‌جایی و سایر اموری که در حمل و نقل مدخلیت ندارد به ماخذ ۴ درصد ناخالص کارکرد به اضافه بیمه‌بیکاری متعلقه (معادل هفت سی و ششم حق بیمه) و حق بیمه کلیه قراردادهای جابه‌جایی مسافر درون شهری و بین شهری به ماخذ ۵ درصد ناخالص کارکرد به علاوه حق بیمه بیمه بیکاری متعلقه (معادل هفت چهل و پنج حق بیمه) می‌باشد.

۲-۴۴- حق بیمه آن بخش از کارکرد مربوط به بارگیری، انبارداری، جابه‌جایی و سایر اموری که در حمل و نقل بار و کالای بین شهری موضوعیت ندارد وفق مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی محاسبه می‌گردد.

۳-۴۴- پرداخت حق بیمه توسط رانندگان مذکور طبق بند ۱-۴۴ به منزله ارسال لیست می‌باشد و می‌بایست از مطالبه جریمه عدم ارسال لیست از مقاطعه‌کار خودداری گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۴-۴۴- رانندگانی که در کارگاه‌ها و موسسات مشمول قانون تامین اجتماعی اشتغال داشته و از کارفرما مزد و یا حقوق دریافت می‌نمایند از شمول قانون بیمه‌های اجتماعی رانندگان خارج بوده و کارفرمایان آنان مکلف می‌باشند طبق مواد (۲۸) و (۳۶) و با رعایت ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه، لیست و حق بیمه آنان را همانند سایر کارکنان خود کماکان به سازمان ارسال و پرداخت نمایند.

۴۵) قراردادهای باطله برداری، استخراج و تحویل مواد معدنی

طبق بند (۵) مصوبه شماره ۳۵۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ شورای عالی تامین اجتماعی در قراردادهای باطله برداری، استخراج و تولید مواد معدنی در معادن سنگ آهن (چادر ملو، چغارت، مرکزی، گل‌گهر)، مس (اهر، میدوک، سرچشمه) سرب و روی (انگوران، مهدی آباد، کالسیمین)، چنانچه تامین و نگهداری ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین مورد نیاز از قبیل شاول، دامپتراکت، دستگاه‌های حفاری و همچنین مصالح اختصاصی مانند دینامیت و آنفو به عهده و هزینه پیمان کار باشد، با اعمال میزان حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون به نسبت مزد از کل کارانجام یافته، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور به ماخذ ۴/۵ درصد ناخالص کارکرد محاسبه می‌گردد.

۴۶) قراردادهای بازاریابی و جذب پیام‌های بازرگانی

در قراردادهای بازاریابی و جذب پیام‌های بازرگانی که از صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران پخش می‌گردد و قسمتی از دریافتی پیمانکار بابت امتیاز پخش به صدا و سیما می‌باشد با توجه به اینکه کلیه هزینه‌های مربوط به تهیه تیزر به عهده مقاطعه کار است، حداقل سهم پیمانکار ۱۳/۶ درصد ناخالص کارکرد تعیین و حق بیمه نسبت به سهم مذکور با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد. بدیهی است صدور مفاصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

۴۷) قراردادهای حمل و نقل ریلی

در قراردادهای حمل و نقل ریلی که مقاطعه کاران با واگذارندگان کار منعقد می‌نمایند با توجه به اینکه ۶۰ الی ۸۰ درصد از دریافتی توسط مقاطعه کار بابت استفاده از امکانات ریلی و نیروی کششی به شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران پرداخت می‌گردد با تایید راه آهن و پس از کسر سهم مذکور، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد نسبت به مانده سهم پیمان کار با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه می‌گردد، بدیهی است صدور مفاصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

لازم به ذکر است در قراردادهای منعقد فی مابین شرکت راه آهن به عنوان واگذارنده کار با سایر پیمان کاران محاسبه حق بیمه می‌بایست نسبت به کل ناخالص کارکرد با رعایت سایر مفاد این بخشنامه صورت پذیرد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۴۸) قراردادهای اجاره فضا و ارایه خدمات تبلیغاتی

در قراردادهای منعقد شده با موضوع « اجاره، چاپ، طراحی، نصب، اجرا، نگهداری و تامین روشنایی بیلبوردهای تبلیغاتی» با توجه به اینکه پیمان کاران مذکور تا ۸۰ درصد از مبلغ دریافتی را بابت اجاره بیلبوردهای تبلیغاتی در سطح شهر و یا جاده‌های بین شهری به شهرداری‌ها یا سازمانهای زیباسازی شهر و همچنین وزارت مسکن و شهرسازی پرداخت می نمایند، حداکثر تا هشتاد درصد از ناخالص کارکرد مقاطعه کار از مطالبه حق بیمه معاف و حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد نسبت به بیست درصد از مانده ناخالص کارکرد با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد. بدیهی است صدور مفصاحساب به میزان ناخالص کل کارکرد خواهد بود.

۴۹) قراردادهای خدمات دریایی

۴۹-۱- در قراردادهای خدمات دریایی که کشتی متعلق به واگذارنده کار است و موضوع عملیات آن‌ها راهبری به همراه نگهداری و تعمیرات کشتی بوده و تهیه تجهیزات، مصالح مصرفی، سوخت، روغن و ... به عهده و هزینه پیمان کار باشد معادل ۷۰ درصد ناخالص کارکرد مکانیکی محسوب و حق بیمه با اعمال ماخذ ۷ درصد و ۳۰ درصد باقی مانده کارکرد به عنوان کارکرد دستمزدی تلقی و حق بیمه آن با اعمال ماخذ ۱۵ درصد محاسبه می گردد.

۴۹-۲- قراردادهایی که موضوع آن صرفاً تامین نیروی انسانی باشد حق بیمه کارکنان شاغل با اعمال ماخذ ۱۵ درصد نسبت به کل ناخالص کارکرد محاسبه خواهد شد.

۵۰) قراردادهای خن کاری در بنادر

با توجه به نحوه اجرای عملیات تخلیه و بارگیری محمولات از خن کشتی‌ها در بنادر کشور و استفاده از تجهیزات و ماشین آلات مکانیکی در عملیات مذکور، حق بیمه کارکنان شاغل در اینگونه قراردادها طبق ماده (۴) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تامین اجتماعی نسبت به کارکرد غیر مکانیکی طبق ماده (۱) مصوبه مذکور به ماخذ ۱۵ درصد و نسبت به کارکرد مکانیکی طبق ماده (۲) مصوبه یاد شده به ماخذ ۷ درصد و در صورت عدم اعلام درصد مکانیکی توسط واگذارنده کار، لازم است ۲۰ درصد ناخالص کارکرد عملیات خن کاری با اعمال ماخذ ۱۵ درصد و ۸۰ درصد کارکرد فوق با اعمال ماخذ ۷ درصد محاسبه گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**(۵۱) قراردادهای اجرایی ژئوتکنیک**

حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهایی که با موضوع «عملیات اجرایی ژئوتکنیک» منعقد می‌گردد، با توجه به لزوم استفاده از تجهیزات و ماشین آلات مکانیکی در این گونه قراردادها و استقرار کارکنان در محل اجرای پیمان، طبق ماده دوم مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ با اعمال ۷ درصد محاسبه و مطالبه و پرونده امر در شعبه محل اجرای پیمان تشکیل می‌گردد.

(۵۲) قراردادهای بهره برداری از جایگاه‌های سوخت

با توجه به جلسات کارشناسی فی‌مابین سازمان و شرکت ملی پخش فراورده های نفتی ایران و شرکت بهینه سازی مصرف سوخت و بررسی به عمل آمده از نمونه قراردادهای بهره برداری از جایگاه های سوخت، حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای مذکور باتوجه به نوع ، موضوع و نحوه اجرای عملیات آنها نسبت به کل کارکرد انجام شده ، طبق ماده (۲) مصوبه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی با اعمال ۷ درصد محاسبه و پس از وصول، مفاصاحساب مقاطعه کاران نسبت به مجموع کارمزد ناخالص و حق تبخیر دریافتی صادر می‌گردد.

(۵۳) قراردادهای خرید و یا فروش

با توجه به تبصره یک ماده ۹ الحاقی به تصویب‌نامه ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی و دادنامه شماره ۱۸۴۷ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۳ هیات عمومی دیوان عدالت اداری ، قراردادهای خرید و فروش اجناس، مواد ، تجهیزات و اقلام مصرفی که موضوع قرارداد مهیا ، حاضر و آماده بوده و تعهدات موضوع قرارداد منحصرأ خرید یا فروش باشد و نیازی به تهیه یا انجام کار اضافی نباشد به دلیل فقد نیروی انسانی مشمول کسر حق بیمه قرار نگرفته و صدور مفاصاحساب بدون وصول حق بیمه بلامانع خواهد بود. لازم به ذکر است چنانچه موضوع قرارداد تهیه، تأمین و تحویل تجهیزات بدون کار اضافی باشد معادل هشت درصد از کارکرد بابت عملیات بازرگانی شامل؛ بازاریابی، برگزاری مناقصه، آموزش، خدمات پس از فروش و... منظور و حق بیمه متعلقه وفق ماده (۱) مصوبه مورخ ۱۳۷۰/۱/۲۴ به ۱۵ درصد محاسبه و مابقی مبلغ تجهیزات از محاسبات حق بیمه معاف می باشد.

بخش چهارم: محاسبه حق بیمه و الزامات آن

انجام کنترل و نظارت بر حسن انجام تکالیف و تعهدات طرفین پیمان و صیانت از حقوق اجتماعی کارکنان شاغل منوط به دریافت اطلاعات مبنای محاسبه از واگذارندگان کار و تعیین میزان حق بیمه متعلقه به شرح مقرر در فصل سوم و بخش های اول، دوم و سوم این فصل خواهد بود، اقدامات سازمان در این خصوص به شرح ذیل می باشد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌های مقاطعه کاران»

- اطلاعات مبانی محاسباتی حق بیمه قرارداد در اجرای قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون .
- مبنای مطالبه حق بیمه.
- مقاطعه کاران فرعی.
- نحوه احتساب حق بیمه کارکنان خارجی شاغل در قراردادهای داخل کشور.
- کارکنان دفتر مرکزی .
- اشتغال پیمانکار حقیقی در اجرای قرارداد مقاطعه کاری.
- مقاطعه کاران دارای قرارداد پورسانتاژ واگذاری.
- نحوه اقدام در خصوص کاربرگ شماره (۳) بازرسی از دفاتر قانونی .

۵۴) اطلاعات مبانی محاسباتی حق بیمه قرارداد در اجرای قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون

۱-۵۴- قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۲۶ مقرر می دارد:

«کلیه کارفرمایان موضوع این ماده و ماده (۲۹) قانون بیمه های اجتماعی سابق مکلف می باشند مطالبات سازمان تامین اجتماعی از مقاطعه کاران و مهندسین مشاوره که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفصاحساب به سازمان تامین اجتماعی مراجعه نموده اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسین مشاور از محل ۵ درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند. میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و بر اساس آراء هیات تجدید نظر موضوع ماده (۴۴) قانون تامین اجتماعی و ابلاغ مجدد به پیمانکار جهت پرداخت بدهی ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ توسط سازمان تامین اجتماعی اعلام خواهد شد. نحوه اجرای تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان تامین اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.»

۲-۵۴- طبق مواد (۲) و (۵) آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ کلیه کارفرمایان مشمول این آیین نامه مکلف می باشند درمورد قراردادهایی که خاتمه، تعلیق یا فسخ می گردند در صورت عدم ارائه مفصاحساب از سوی پیمانکار ظرف یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد، در طی یک ماه نسبت به اعلام اطلاعات مبانی محاسبه شامل مبلغ کل کارکرد پیمان اعم از ارزی و ریالی، تاریخ شروع و خاتمه یا فسخ یا تعلیق پیمان، نحوه تهیه مصالح (به عهده کارفرما، پیمانکار یا هر دو)، محل اجرای کار، شرح مختصری از موضوع پیمان، آخرین اقامتگاه قانونی پیمانکار و مهندس مشاور و میزان ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی نگهداری شده نزد کارفرما و نیز ارائه مدارک و مستندات مورد نیاز سازمان همکاری نمایند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۳-۵۴- در اجرای ماده (۵) آیین نامه مذکور و در خصوص قراردادهایی که مفاد قرارداد یا مستندات پرونده مطالباتی مبین آن است که عملیات موضوع پیمان به اتمام رسیده لیکن اطلاعات مبنای محاسبه از سوی واگذارندگان کار ارسال نگردیده، واحدهای اجرایی مکلف می باشند پس از سه ماه از تاریخ خاتمه قرارداد ضمن صدور و درخواست اطلاعات مبنای محاسباتی نسبت به ابلاغ آن به واگذارنده کار و اعلام آن به مقاطعه‌کار برابر مقررات اقدام نمایند.

۴-۵۴- در صورتی که گواهی واگذارنده کار با نوع، موضوع، تعهدات طرفین قرارداد، صورت وضعیت یا صورت حساب کار کرد و سایر محتویات پرونده مغایرت داشته باشد، واحدهای اجرایی موظف هستند علت مغایرت را با اخذ مستندات مربوطه مجدداً از واگذارنده کار استعلام، و پس از دریافت اطلاعات برابر مقررات اقدام نمایند.

۵-۵۴- در صورت فسخ و یا اتمام عملیات پیمان و عدم همکاری واگذارنده کار در ارائه مدارک یا اطلاعات مبنای محاسباتی ظرف مهلت مقرر، واحدهای اجرایی مکلف می باشند با توجه به نوع، موضوع، محل اجرای قرارداد، تعهدات طرفین پیمان در تامین مصالح مصرفی و ماشین آلات مکانیکی با ملحوظ داشتن کاربرگ‌های شماره (۳) واصله، اطلاعات و مستندات ارسالی از سوی پیمانکار و یا سایر اطلاعات و اسناد مضبوط در پرونده مطالباتی حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات را برابر مقررات محاسبه و مطالبه نموده و پس از وصول حق بیمه متعلقه نسبت به صدور مفصاحساب اقدام نمایند. بدیهی است برابر بند (۵) آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۳/۰۳/۱۸ بازرسی از دفاتر قانونی واگذارندگان کار موصوف می بایست با اولویت انجام گیرد.

۶-۵۴- مطابق ماده (۳) آیین نامه مذکور واحدهای اجرایی در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها طبق قانون و براساس آرای هیات تجدید نظر موضوع ماده (۴۴) قانون تأمین اجتماعی قطعی شده است مکلف می باشند حق بیمه را مجدداً به پیمانکار یا مهندسین مشاور ابلاغ و چنانچه حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ مجدد، مقاطعه‌کار مورد مطالبه را پرداخت نکند، بدهی را جهت واریز از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی به واگذارنده کار ابلاغ نمایند.

۷-۵۴- برابر ماده (۴) آیین نامه اجرایی کارفرمایان مکلف می باشند بدهی قطعی شده موضوع ماده (۳) آیین نامه را که توسط سازمان اعلام می شود حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ، تأمین و به حساب سازمان واریز نمایند؛ چنانچه واگذارنده کار حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ از محل ۵ درصد و آخرین قسط موضوع ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی بدهی مربوطه را پرداخت نکند واحدهای اجرایی مکلف می باشند طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی اقدامات قانونی جهت وصول مطالبات را معمول نمایند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»**۵۵) مبنای مطالبه حق بیمه**

با توجه به دادنامه‌های شماره ۸۴/۹ مورخ ۱۳۸۴/۱/۱۴ و ۱۰۷۲۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۲ هیات عمومی دیوان عدالت‌اداری در مواردی که حق بیمه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی از سوی مقاطعه‌کاران در قراردادهای منعقدۀ بیشتر از حق بیمه طبق مآخذ موضوع مصوبات شورای عالی تأمین اجتماعی، هیات مدیره سازمان و سایر مفاد این بخشنامه باشد، مبنای احتساب حق بیمه صورت مزد و حقوق اظهار شده از سوی پیمانکار خواهد بود.

۵۶) مقاطعه‌کاران فرعی

در مواردی که پیمانکار اصلی بخشی از عملیات پروژه را با انعقاد قرارداد به پیمانکاران فرعی واگذار نماید، واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای فرعی را با توجه به نوع، موضوع عملیات و تعهدات طرفین محاسبه و پس از وصول، مفصاحساب صادر نمایند؛ بدیهی است به هنگام احتساب حق بیمه پیمانکار اصلی، با تایید و واگذارنده کار، چنانچه حق بیمه قرارداد فرعی وفق ماده (۴۱) قانون تأمین اجتماعی محاسبه شده باشد معادل حق بیمه پرداختی از حق بیمه پیمان اصلی کسر می‌گردد و در صورتی که مفصاحساب پیمانکار فرعی وفق ماده (۴۷) قانون تأمین اجتماعی صادر شده باشد معادل کارکرد پیمانکار فرعی از کارکرد پیمانکار اصلی قابل کسر می‌باشد.

۵۷) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان خارجی شاغل در قراردادهای داخل کشور

۱-۵۷- با توجه به بند الف ماده (۵) لایحه قانونی اصلاح ماده (۵) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ در خصوص بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند، در صورتی که بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقتنامه‌های دوجانبه یا چند جانبه تأمین اجتماعی منعقد شده باشد، طبق مفاد موافقتنامه عمل خواهد شد.

۲-۵۷- در خصوص قراردادهایی که محل اجرای آن داخل کشور بوده و در بخشی از عملیات پیمان اتباع خارجی مشغول به کار باشند، در صورتی که کشور متبوع، عضو مقابله نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار (ILO) باشد و طبق گواهی مقامات صالحه دولت فوق از مزایای مندرج در ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی بهره‌مند باشند لازم است اسامی افراد شاغل در قرارداد و مدارک بیمه‌گری مربوطه از مقاطعه‌کار اخذ گردد، ضمناً مقاطعه‌کار مکلف است صورت مزد و حقوق ماهانه افراد مذکور را به صورت جداگانه تنظیم و صرفاً معادل ۳ درصد حقوق و مزایا، با رعایت حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه سال مربوطه به‌عنوان حق بیمه خاص مربوط به حوادث ناشی از کار ارسال و پرداخت نماید.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۳-۵۷- حق بیمه متعلق به مجموع حقوق دریافتی افراد فوق الذکر با رعایت حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه سال مربوطه می‌بایست از حق بیمه محاسبه شده بر اساس کارکرد مقاطعه کار به شرح سایر مفاد این بخشنامه کسر و مانده حق بیمه برابر مقررات مطالبه گردد.

۴-۵۷- در خصوص اتباع کشورهاییی که عضو مقاوله نامه مذکور نباشند و بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقت نامه های دوجانبه یا چند جانبه تامین اجتماعی منعقد نشده باشد، پرداخت ۳ درصد حق بیمه حوادث ناشی از کار موضوعیت نداشته و واگذارندگان کار مکلف می‌باشند نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون برابر مقررات اقدام نمایند.

۵۸) کارکنان دفتر مرکزی

طبق مصوبات شورای عالی تامین اجتماعی پیمانکاران مکلف هستند صورت مزد کارکنان دفتر مرکزی خود را بصورت جداگانه تنظیم و به انضمام حق بیمه مربوطه وفق مقررات جاری سازمان به شعبه تامین اجتماعی حوزه عملکرد دفتر مرکزی تسلیم و پرداخت نمایند. طبق مصوبه شماره ۱۰۰/۹۳۴۳ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۳ دویست و هشتاد و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۷۷/۴/۶ شورای عالی تامین اجتماعی و مقررات جاری سازمان در مواردی که یک نفر از مدیران، شرکا یا اعضای هیأت مدیره بعنوان مسئول یا سرپرست پروژه در پیمان اشتغال بکار داشته و مزد دریافت کند با تأیید موضوع توسط واگذارنده کار، دریافت صورت مزد و حقوق نامبرده در قرارداد بلامانع خواهد بود.

۵۹) اشتغال پیمانکار حقیقی در اجرای قرارداد مقاطعه کاری

در قراردادهای پیمانکاری منعقد شده با اشخاص حقیقی که شخص پیمانکار طبق گواهی واگذارنده کار به همراه سایر کارکنان در اجرای عملیات قرارداد عملاً اشتغال به کار داشته باشد، در این حالت پس از محاسبه حق بیمه پیمان طبق ماده (۴۱) قانون و با رعایت تبصره (۵) الحاقی به ماده (۴) قانون تامین اجتماعی موضوع ماده (۳) قانون اصلاح قانون تامین اجتماعی و برخی قوانین مربوطه مصوب ۱۳۸۷/۷/۸ مجلس شورای اسلامی و تصویب نامه شماره ۴۱۲۹۷/ت/۲۱۶۴۴۹ ک مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۴ هیأت وزیران معادل حق بیمه پرداختی شخص پیمانکار در اجرای قانون اخیرالذکر و در دوره اجرای قرارداد از میزان حق بیمه مطالبه شده کسر و مابقی مطالبه، وصول و سپس مفاصاحساب صادر گردد.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»**۶۰) مقاطعه‌کاران دارای قرارداد پورسانتاژ و اگذاری تعهدات**

در مواردی که با توافق سازمان بخشی از تعهدات موضوع ماده (۳) قانون تامین اجتماعی واگذار و به تبع آن میزان حق بیمه مقرر در ماده (۲۸) قانون تقلیل یابد، لازم است به هنگام محاسبه حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد، معادل پورسانتاژ متعلقه مستند به صورت مزد و حقوق ارسالی از سوی مقاطعه‌کاران (اعم از پیمانکاران و مهندسان مشاور) وصول شده تلقی و مبالغ مربوط به لیست‌های هر پیمان با ماخذ کامل (۲۷٪) در محاسبه منظور گردد.

۶۱) نحوه اقدام در خصوص کاربرگ شماره (۳) بازرسی از دفاتر قانونی

در اجرای ماده (۵) آیین نامه اجرایی تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۰۲/۲۷ به ماده (۳۸) قانون و با توجه به بخشنامه تنقیح و تلخیص بازرسی از دفاتر قانونی در خصوص هزینه های مندرج در کاربرگ شماره (۳)، واحدهای اجرایی مکلف می باشند کاربرگ مذکور را به عنوان بخشی از مدارک و اطلاعات مبنای محاسبه در پرونده مطالباتی ردیف پیمان مربوطه ثبت و ضبط نمایند تا به هنگام انجام محاسبات دوره ای یا نهایی، مورد بهره برداری واقع شود. چنانچه به موجب عدم همکاری واگذارنده کار در اعلام اطلاعات مبنای محاسباتی، حق بیمه کارکنان شاغل صرفاً بر مبنای کارکرد استخراج شده از دفاتر واگذارنده کار و سایر اسناد و مدارک موجود در پرونده مورد محاسبه و مطالبه قرار گیرد، صدور مفاصاحساب به نسبت کارکرد مبنای محاسبه بلامانع می باشد.

۶۲) قراردادهای انفرادی

۶۲-۱- قراردادهایی که موضوع عملیات آن توسط شخص مجری به تنهایی انجام پذیرفته و دارای تبعیت دستوری و اقتصادی و انجام شخصی کار باشد و مشمول قوانین استخدامی از جمله قانون کار بوده، قرارداد کار محسوب و کارفرما مکلف می باشد نسبت به ارائه صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه وفق ماده (۳۹) قانون اقدام نماید.

۶۲-۲- مطابق دادنامه‌های شماره ۵۸ مورخ ۱۳۷۶/۰۵/۲۵ و شماره ۱۸۱۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۰۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری قراردادهای مقاطعه‌کاری تک نفره که فاقد مشخصات بند (۱-۶۲) بوده و موضوع عملیات منحصرأ توسط شخص مقاطعه‌کار به تنهایی انجام شده باشد، از شمول ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی خارج می‌باشند.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»**۶۳) نحوه احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور**

طبق بند (ب) ماده (۷) قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲، مقرر گردیده کارکنان شاغل در قراردادهای صدور خدمات فنی به خارج از کشور از مزایای قانون تامین اجتماعی بهره‌مند گردند و برابر ماده (۱۰) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵، تبصره زیر جایگزین تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱۲) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ گردیده است:

«سازمان تامین اجتماعی مکلف است به منظور بیمه کارکنان ایرانی دارای گواهینامه شغلی که در ارتباط با اجرای قراردادهای صدور خدمات فنی و مهندسی به خارج از کشور اعزام می شوند، حق بیمه قراردادهای (بیمان‌ها) را به صورت ریالی صرفاً بر اساس صورت مزد و حقوق ماهیانه کارکنان محاسبه و وصول کند و مفاصاحساب قرارداد یا بیمان را صادر کند»

از تاریخ ۱۳۹۸/۲/۱۵ در خصوص ارائه خدمات قانونی به بیمه شدگان مزبور وفق تبصره ذیل ماده (۱۰) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵ مجلس شورای اسلامی اقدام خواهد گردید.

فصل پنجم: مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی**۶۴- اهمیت مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی**

مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون سندی است رسمی مبنی بر کنترل و نظارت سازمان بر تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار و مقاطعه کاران در پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای عملیات موضوع قرارداد که به دو صورت دوره‌ای یا نهایی به صورت الکترونیک صادر می شود و به موجب آن واگذارنده کار مجاز خواهد بود نسبت به پرداخت ۵ درصد کل کار و آخرین قسط مقاطعه کار تا میزان کارکرد مندرج در مفاصاحساب اقدام نماید.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۱-۶۴- در راستای ارتقای خدمات بیمه‌ای و الزامات دولت الکترونیک ابلاغ مفصاحساب ماده (۳۸) قانون از طریق سامانه خدمات الکترونیک و غیرحضوری سازمان تأمین اجتماعی به نشانی: <https://Eservices.tamin.ir/> انجام می‌پذیرد، لذا ضرورت دارد واگذارندگان کار و مقاطعه‌کاران با اخذ شماره کارگاهی نزد واحد‌های اجرایی سازمان، با تکمیل درخواست استفاده از خدمات الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی و ایجاد حساب کاربری در سامانه مذکور نسبت به دریافت مفصاحساب صادره اقدام نمایند.

۲-۶۴- با توجه به اینکه مطابق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی پرداخت پنج درصد بهای کل کار و آخرین قسط مقاطعه‌کار از طرف کارفرما منوط به ارائه مفصاحساب از سوی سازمان می‌باشد، لذا چنانچه واگذارندگان کار با اعلام اطلاعات مبنای محاسبه دوره‌ای از قرارداد، درخواست صدور مفصاحساب نمایند، واحد‌های اجرایی مکلف می‌باشند، پس از مطالبه و وصول حق بیمه کارکنان شاغل در دوره مبنای محاسبه نسبت به صدور مفصاحساب دوره‌ای برابر مقررات اقدام نمایند.

۳-۶۴- واحد وصول حق بیمه شعب مکلف می‌باشند با حصول اطمینان از مآخذ احتساب حق بیمه و صحت محاسبات انجام شده و وصول کامل مطالبات مربوطه خلاصه‌ای از اطلاعات مبنای محاسبه حق بیمه از قبیل مآخذ کسر حق بیمه، دوره اجرای قرارداد، تعهدات طرفین پیمان در تأمین مصالح و ماشین‌آلات مکانیکی و... را در ذیل مفصاحساب درج نمایند.

فصل ششم: تکالیف و تعهدات بر عهده واگذارندگان کار، مقاطعه‌کاران و سازمان تأمین اجتماعی

مطابق مواد (۲۸)، (۳۸)، (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و تبصره‌های مربوطه، آئین نامه طرز تنظیم صورت مزد و حقوق و مواقع ارسال آنها به سازمان و آئین نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در طرح‌های عمرانی مصوب شورای عالی تأمین اجتماعی، وظایف کارفرمایان (واگذارنده کار)، مقاطعه‌کاران و سازمان در راستای اجرای مراتب مذکور به شرح زیر می‌باشد:

۶۵) وظایف و تکالیف کارفرمایان (واگذارندگان کار)

۱-۶۵- واگذارندگان کار مکلف هستند در قراردادهای منعقد، مقاطعه‌کاران را متعهد نمایند که کارکنان شاغل در اجرای پیمان‌ها را نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه نموده و صورت مزد و حقوق و حق بیمه مقرر را برابر مواد (۲۸)

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

و (۳۹) قانون تأمین اجتماعی در مهلت قانونی به سازمان ارسال و پرداخت کنند.
۲-۶۵- یک نسخه از قرارداد منعقد شده را هم زمان با ابلاغ قرارداد به همراه ضوابط و پیوست‌های مربوطه و اصل گواهی تایید اصالت قرارداد را به شعب ذیربط سازمان تأمین اجتماعی ارسال نمایند.

۳-۶۵- پنج درصد هر صورت وضعیت یا صورتحساب پرداختی به پیمان‌کاران و مهندسان مشاور را کسر و نگهداری نموده و پرداخت مبالغ مکسوره و آخرین قسط مقاطعه‌کاران را موقوف به ارائه مفصاحساب سازمان تأمین اجتماعی نمایند.

۴-۶۵- در خاتمه عملیات پیمان با اعلام موضوع قرارداد، مبلغ ناخالص کل کارکرد، تاریخ شروع و خاتمه کار، نحوه تهیه و تأمین مصالح مصرفی، صورت ریز کسورات حق بیمه و حسب مورد سایر مبانی محاسباتی از جمله ارزش ریالی مصالح واگذاری، نحوه تأمین ماشین‌آلات و درصد کار انجام یافته به صورت مکانیکی و غیر مکانیکی، ارسال صورت وضعیت قطعی و فهرست پیمانکاران فرعی به واحد اجرایی ذیربط، مقاطعه‌کار را جهت اخذ مفصاحساب به شعبه مربوطه معرفی نماید.

۵-۶۵- در اجرای تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، مطالبات سازمان از پیمان‌کاران و مهندسان مشاور، که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق و یا فسخ قرارداد آنان گذشته است و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفصاحساب سازمان تأمین اجتماعی مراجعه ننموده‌اند را ضمن اعلام مشخصات مقاطعه‌کاران، از محل ۵٪ کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به سازمان پرداخت نمایند.

۶-۶۵- در صورت عدم رعایت مراتب قانونی اشاره شده در بندهای فوق برابر ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و تبصره ذیل آن مسئولیت پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوطه بعهد کارفرمایان (واگذارندگان کار) خواهد بود و حق دارند و جوهی که از این بابت به سازمان پرداخته نموده‌اند را از مقاطعه‌کار مطالبه و وصول نمایند.

۶۶) تکالیف و تعهدات بر عهده مقاطعه‌کاران

۱-۶۶- ارسال یک نسخه از قرارداد منعقد شده با کارفرمایان منضم به اصل گواهی واگذارنده کار مبنی بر معرفی مقاطعه‌کار و تایید اصالت قرارداد همراه با مدارک هویتی به شعبه تأمین اجتماعی ذی ربط.

۲-۶۶- ارسال تفکیک صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل در قراردادهای منعقد شده و کارکنان دفتر مرکزی تا آخرین روز ماه بعد به واحد اجرایی ذی ربط در مهلت مقرر وفق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی.

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران»

۳-۶۶- پرداخت مانده حق بیمه طبق صورتحساب بدهی ابلاغ شده از سوی سازمان و اخذ مفاصاحساب ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی جهت هر یک از قراردادهای اجرا شده بنابر دادنامه شماره ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری .

۴-۶۶- در صورتی که مقاطعه‌کار به بدهی اعلام شده بنابر مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تأمین اجتماعی معترض باشد می‌تواند ظرف مهلت مقرر اعتراض خود را به سازمان تسلیم نموده و چنانچه درخواست صدور مفاصاحساب داشته باشد می‌تواند مبلغ بدهی طبق اعلامیه را به حساب سپرده موقت کارفرمایان نزد سازمان واریز و مفاصاحساب دریافت نماید.

۵-۶۶- رعایت ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی و تبصره الحاقی آن به‌عنوان واگذارنده کار در مورد مقاطعه‌کاران فرعی .

۶-۶۶- با توجه به الزام پیمانکار به پرداخت حق بیمه طبق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، توافق یا انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی یا حقوقی در خصوص چگونگی پرداخت حق بیمه کارگران شاغل در قراردادهای مقاطعه‌کاری نافی وظایف و مسئولیتهای پیمانکار در پرداخت حق بیمه و سالب اجازه قانونی سازمان در مطالبه حق بیمه از پیمانکار نمی‌باشد.

۷-۶۶- اجرای تکالیف مقرر طبق تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی .

۶۷) تکالیف و وظایف سازمان

۱-۶۷- اطلاع‌رسانی به‌هنگام قوانین، مقررات و مصوبات مرتبط با مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی .

۲-۶۷- شفاف‌سازی ضوابط اجرایی مربوطه در راستای ایفای حقوق شرکای اجتماعی و در دسترس قراردادن بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره.

۳-۶۷- تشکیل پرونده و تخصیص ردیف پیمان برای هر یک از قراردادهای مقاطعه‌کاری و دریافت صورت‌مزد و حقوق و ارائه خدمات قانونی به بیمه‌شدگان.

۴-۶۷- احتساب حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد و ابلاغ مراتب به مقاطعه‌کاران با حصول اطمینان از مآخذ مبنای احتساب حق بیمه و صحت محاسبات انجام شده.

۵-۶۷- ارائه ریز محاسبات حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد، حسب درخواست مقاطعه‌کاران .

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

۶-۶۷- رسیدگی به اعتراضات به عمل آمده برابر مواد (۴۲) و (۴۳) قانون تأمین اجتماعی.

۷-۶۷- اجرای تکالیف مقررطبق تبصره الحاقی مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی.

۸-۶۷- تطبیق گواهی‌های واصله از واگذارنده کار با مفاد قرارداد و سوابق موجود و در صورت مشاهده مغایرت، بررسی موضوع و استعلام از واگذارنده کار با اخذ مدارک و مستندات مربوطه برای مشخص نمودن علت مغایرت.

۹-۶۷- انتقال وجه واریزی از حساب سپرده موقت کارفرمایان به حساب قطعی سازمان پس از قطعیت بدهی و استرداد مازاد آن به حساب مقاطعه کار.

۱۰-۶۷- صدور مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی ظرف یک روز کاری پس از پرداخت بدهی.

۱۱-۶۷- عدم صدور درخواست بازرسی از دفاتر قانونی مقاطعه کاران، در مورد قراردادهایی که حق بیمه آن‌ها مطابق ماده (۴۱) قانون دریافت و مفاصاحساب صادر می‌گردد.

فصل هفتم : سایر موارد

۶۸- در موارد ابهام در اجرای این بخشنامه، نظر کارشناسی اداره کل وصول حق بیمه ملاک عمل خواهد بود.

۶۹- در مواردی که در خصوص اجرای این بخشنامه ابهاماتی از سوی واحدهای اجرایی، تخصصی و یا تشکل‌های ذیربط مطرح گردد مراتب در کمیته وحدت رویه متشکل از نمایندگان معاونت بیمه ای، اداره کل وصول حق بیمه، اداره کل حقوقی و قوانین و نماینده تشکل بخش خصوصی (اتاق‌ها و کانون عالی کارفرمایان) مربوطه مورد بررسی واقع و تصمیم مقتضی اتخاذ می‌گردد.

۷۰- اداره کل وصول حق بیمه حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ صدور این بخشنامه نسبت به بررسی و تدوین فرایندهای مربوط به نحوه تعیین مآخذ حق بیمه قبل از انعقاد پیمان اقدام نماید.

۷۱- در اجرای طرح تحول دیجیتال و بهبود فرآیندهای خدمات بیمه ای و در راستای بهره‌گیری از خدمات الکترونیکی در تسهیل فضای کسب و کار، افزایش رضایتمندی ذینفعان، کاهش مراجعات و حذف کاغذ در مراودات اداری، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ صدور

«بخشنامه تنقیح و تلخیص ضوابط بیمه‌ای مقاطعه کاران»

این بخشنامه با همکاری اداره کل وصول حق بیمه و مدیریت فناوری و تحول دیجیتال نسبت به تهیه نرم افزار مربوطه اقدام نماید.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل، معاونین، روسا و کارشناسان ادارات کل استان، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تامین، روسا، معاونین، مسئولین واحدها و کارشناسان شعب می‌باشند.

مصطفی سالاری

نام و نام خانوادگی ارباب	نام و نام خانوادگی ارباب	نام و نام خانوادگی ارباب	نام و نام خانوادگی ارباب	نام و نام خانوادگی ارباب	نام و نام خانوادگی ارباب
معاونت زیربنا	میرگل	معاون میرگل	رئیس گروه اداره	اداره بررسی و تخصیص ضراب پیمان	کارشناس تهیه کننده
مهرداد قریب	محمد کورانی	سید حسین ناشی	ولی میرزازاده	فاطمه حنیفه	طیبه سادات اسماعیلی